

**STRATÉGIA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU V NOVOM MESTE NAD VÁHOM S NAPOJENÍM
NA OKOLITÝ REGIÓN**

objednávateľ:

Nové Mesto nad Váhom

Čsl. Armády 1, 915 01 Nové Mesto nad Váhom

IČO: 311 863

DIČ: 2021079841

Štatutárny orgán: Ing. Jozef Trstenský - primátor

spracovateľ:

Euro Dotácie, s. r. o.

Národná 23, 010 01 Žilina

IČO: 36 438 766

DIČ: 2022122520 IČ DPH: SK2022122520

Štatutárny orgán: Ing. Peter Sládek - konateľ

OBSAH ŠTÚDIE

ÚVOD	6
1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE	7
1.1 CHARAKTERISTIKA RIEŠENÉHO ÚZEMIA	7
1.2 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA, POLOHA	9
1 ANALÝZA PRIMÁRNEJ PONUKY	10
2.1 PRÍRODNÝ POTENCIÁL	10
2.1.1 RELIÉF	10
2.1.2 FLÓRA A FAUNA	14
2.1.3 KLÍMA	14
2.1.4 VODSTVO	15
2.2 KULTÚRNO-HISTORICKÝ POTENCIÁL	15
2.2.1 LOKALITA: NOVÉ MESTO NAD VÁHOM	15
2.2.2 LOKALITA: OKOLITÝ REGIÓN	18
2.3 FORMY A DRUHY CESTOVNÉHO RUCHU	24
2.3.1 PEŠIA TURISTIKA	24
2.3.2 CYKLOTURISTIKA	25
2.3.4 HOROLEZECTVO	27
2.3.5 PARAGLIDING	27
2.3.6 POBYT PRI VODE	28
2.3.7 VIDIECKY CESTOVNÝ RUCH A AGROTURISTIKA	30
2.3.8 JAZDECTVO	30
2.3.4 ZIMNÁ TURISTIKA – ZIMNÉ ŠPORTY	31
2.3.10 KULTÚRNO-POZNÁVACÍ CESTOVNÝ RUCH	32
2 ANALÝZA SEKUNDÁRNEJ PONUKY	33
3.1 SUPRAŠTRUKTÚRA CESTOVNÉHO RUCHU	33
3.2 INFRAŠTRUKTÚRA CESTOVNÉHO RUCHU	35
3.3 VŠEOBECNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	36
3 CESTOVNÝ RUCH A JEHO ROZVOJ	42
3.1 TENDENCIE ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU	42
3.1.1 ZÁKLADNÉ TENDENCIE VÝVOJA CESTOVNÉHO RUCHU NA SLOVENSKU	42
3.1.2 VÝVOJ CESTOVNÉHO RUCHU V TRENČIANSKOM SAMOSPRÁVNOM KRAJI A OKRESE NOVÉ MESTO NAD VÁHOM	50
4 ANALÝZA SWOT	53
5 STRATÉGIA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU V RIEŠENOM ÚZEMÍ	55
6.1 STRATEGICKÉ DOKUMENTY	55
6.1.1 STRATÉGIA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU SR DO ROKU 2013	55
6.1.2 KONCEPCIA REGIONÁLNEHO ROZVOJA A CESTOVNÉHO RUCHU PRE PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2007 – 2013 PRE TRENČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	57
6.2 SVETOVÉ TRENDY V CESTOVNOM RUCHU	59
6.3 STRATÉGIA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU V RIEŠENOM ÚZEMÍ	61
6.4 STRATÉGIE K DOSIAHNUTIU CIEĽOV	75
6.5 FINANCOVANIE ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU V BUDÚCNOSTI	76
7 ZÁVER	78

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka č. 1 - Chránené územia zasahujúce do katastra okresu Nové Mesto nad Váhom	11
Tabuľka č. 2 - Počet ubytovacích zariadení v okrese Nové Mesto nad Váhom	33
Tabuľka č. 3 - Prehľad ubytovacích zariadení zistených v Novom Meste nad Váhom	34
Tabuľka č. 4 - Prehľad stravovacích zariadení zistených v Novom Meste nad Váhom	35
Tabuľka č. 5 - Výber podujatí organizovaných v Novom Meste nad Váhom a priľahlom regióne	39
Tabuľka č. 6 - Vývoj cestovného ruchu na Slovensku v rokoch 2003-2006	43
Tabuľka č. 7 - Najdôležitejšie vysielaajúce krajiny v rokoch 2003-2006 (z pohľadu počtu zahraničných návštevníkov v ubytovacích zariadeniach)	44
Tabuľka č. 8 - Počet prenocovaní zahraničných návštevníkov 2005-2006	44
Tabuľka č. 9 - Návštevníci v ubytovacích zariadeniach podľa krajov 2005-2006	45
Tabuľka č. 10 - Zdroj informácií o Slovensku u zahraničných návštevníkov z roku 2005	46
Tabuľka č. 11 - Záujem zahraničných návštevníkov o jednotlivé druhy cestovného ruchu 2005	46
Tabuľka č. 12 - Ubytovaní hostia - použité ubytovacie zariadenia 2005	47
Tabuľka č. 13 - Netranzitní návštevníci – hodnotenie služieb (% veľmi spokojných spomedzi všetkých netranzitných hostí) 2005	48
Tabuľka č. 14 - Kritické hodnotenie služieb zo strany netranzitných návštevníkov (% nespokojných spomedzi všetkých netranzitných hostí) 2005	48
Tabuľka č. 15 - Priemerné výdavky zahraničných návštevníkov počas pobytu na území Slovenska 2005 (údaje v USD na osobu a deň)	49
Tabuľka č. 16 - Cestovný ruch organizovaný prostredníctvom cestovných kancelárií a cestovných agentúr v SR 2003-2005	49
Tabuľka č. 17 - Vývoj návštevnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja - v ubytovacích zariadeniach 2004-2006	50
Tabuľka č. 18 - Vývoj cestovného ruchu (v ubytovacích zariadeniach) v okrese Nové Mesto nad Váhom 2005-2006	51
Tabuľka č. 19 - Návštevníci v ubytovacích zariadeniach v okrese Nové Mesto nad Váhom 2006	52

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obrázok č. 1 - Lokalizácie Nového mesta nad Váhom a okolitých obcí	8
Obrázok č. 2 - Regióny cestovného ruchu na Slovensku	8
Obrázok č. 3 - Poloha okresu Nové Mesto nad Váhom	9
Obrázok č. 4 - Historické zaujímavosti mesta	18
Obrázok č. 5 - Beckovské hradné slávnosti - dobývanie hradu	19
Obrázok č. 6 - História Čachtíc	20
Obrázok č. 7 - Kultúrno-historický potenciál územia 1	21
Obrázok č. 8 - Kultúrno-historický potenciál územia 2	23
Obrázok č. 9 - Cyklotrasy projektu „Obnova a údržba existujúcich cykloturistických	26
Obrázok č. 10 - Lokality na cyklotrasách vedúcich regiónom okolo Nového Mesta	27
Obrázok č. 11 - Areál Zelená voda	29
Obrázok č. 12 - Webová stránka Mestského kultúrneho strediska	37
Obrázok č. 13 - Galéria Petra Matejku	38
Obrázok č. 14 - Stratégie k dosiahnutiu cieľov	76

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

CHA	chránený areál
CHPV.....	chránený prírodný výtvar
CR.....	cestovný ruch
ČR.....	Česká republika
MHSR.....	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
NFP.....	nenávratný finančný prostriedok
NM.....	Nové Mesto nad Váhom
Nové Mesto.....	Nové Mesto nad Váhom
NPR.....	národná prírodná rezervácia
NSK.....	Nitriansky samosprávny kraj
PP.....	prírodná pamiatka
PR.....	prírodná rezervácia
SACR.....	Slovenská agentúra pre cestovný ruch
SR.....	Slovenská republika
ŠÚ SR.....	štatistický úrad Slovenskej republiky
TIK.....	turistická informačná kancelária
TSK.....	Trenčiansky samosprávny kraj

ÚVOD

Profil Nového Mesta nad Váhom vo všeobecnosti je dlhodobo ovplyvňovaný tradíciou priemyselnej výroby a športu. Na trhu cestovného ruchu je však lokalita známa predovšetkým rekreačným strediskom s prírodnou vodnou plochou, jednou z najznámejších na Západnom Slovensku, Zelenou vodou. Zaujímavý, doposiaľ dostatočne nevyužitý potenciál rozvoja cestovného ruchu v meste, však ukrýva aj samotné mestské centrum. Historické jadro mesta, o ktorom len málo miestnych a regionálnych návštevníkov vie, že ukrýva stopy jedného z najstarších miest na území Slovenska, viacero historických „naj“ pozoruhodností nielen v slovenskom, ale aj európskom meradle (novomestský rímsko-katolícky považovaný za najkrajší na Považí a jeden z najkrajších v strednej Európe, novomestská lokalita ako jedna z najvýznamnejších paleolitických lokalít na území Slovenska...), či viacero významných historických udalostí (napr. rok 1622, počas ktorého bola v meste uložená uhorská kráľovská koruna s korunováciami klenotami, rok 1805, kedy mesto hostilo ruského cára Alexandra I...), prešlo nedávno takmer úplnou rekonštrukciou. Zámerom je podpora rozvoja cestovného ruchu v meste, ktorú sa intenzívne rozhodli sledovať nielen zástupcovia mesta. Zároveň, za týmto účelom, získalo mesto viacero investorov. Najväčším pripravovaným projektom v blízkej budúcnosti by mala byť „modernizácia“ práve areálu Zelené vody, keďže stredisko v súčasnosti za modernými štandardmi rekreačných stredísk zaostáva.

Napriek existujúcemu potenciálu rozvoja cestovného ruchu v samotnom meste (mestské centrum a lokalita Zelené vody) budú však dôležitú úlohu v budúcnosti zohrávať práve regióny a regionálny produkt. V tejto súvislosti môže Nové Mesto využiť významné atraktivity a lokality okolitého územia, v rámci stratégie rozvoja cestovného ruchu so zameraním na širší región ich zosieťovať, vytvoriť zaujímavé regionálne (dokonca cezhraničné) produkty (vrátane moderného rekreačného strediska) a upevniť svoje postavenie na trhu vďaka novému profilu cieľového miesta.

V tejto súvislosti sa predkladaná „**Stratégia rozvoja cestovného ruchu v Novom Meste nad Váhom s napojením okolitý región**“ územne neobmedzuje len na lokalitu Nového Mesta nad Váhom, ale využíva a do dokumentu zapája aj charakteristický, bohatý a vo väčšine prípadov, už dnes vyhľadávaný, turistický potenciál najbližšieho územia Nového Mesta nad Váhom. So zámerom zachovania typických regionálnych črt územia sme do „pridruženého“ regiónu zaradili územie okresu Nové Mesto nad Váhom a časť okresu Myjava.

Vypracovaný dokument pozostáva z dvoch na seba naväzujúcich logických celkov.

Analytická časť je orientovaná na podrobnú analýzu prostredia, prostredníctvom ktorej popisujeme základné determinanty rozvoja cestovného ruchu v prírodnej, kultúrno-historickej a infraštruktúrnej oblasti. Výsledkom celku je predstavenie analýzy SWOT, ktorá sumarizuje silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia mesta a (neoficiálneho) „pridruženého regiónu“ v oblasti cestovného ruchu.

Strategická časť predstavuje priblíženie čiastkových stratégií pre jednotlivé oblasti rozvoja cestovného ruchu v uvažovanom území (spoločný koordinovaný rozvoj, marketing, mikroinfraštruktúra cestovného ruchu, podnikateľský sektor, cezhraničná spolupráca, ľudské zdroje...), ktoré sumárne vytvárajú koncept celoregionálneho rozvoja, pričom ako s hlavným aktérom a iniciátorom konkrétnych aktivít uvažujeme s Novým Mestom nad Váhom.

Upozorňujeme na skutočnosť, že predkladaný dokument v strategickej časti osobitne nerieši problematiku areálu Zelená voda, keďže v období spracovávania „stratégie“ bol rozvojový projekt ešte len v štádiu vypracovávania projektovej dokumentácie a konkrétne aktivity projektového zámeru predmetom dôverných informácií investora. Zároveň treba zdôrazniť, že realizácia pripravovaného projektu, s avizovaným - minimálne regionálnym významom, bude mať hlavný vplyv na tvorbu „nového“ turistického profilu Nového Mesta nad Váhom a že koordinovaný rozvoj cestovného ruchu v území bude vo veľkej miere závisieť od aktívnej spolupráce nielen mesta a „pridruženého regiónu“, ale aj mesta a investora.

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 CHARAKTERISTIKA RIEŠENÉHO ÚZEMIA

MESTO	Nové Mesto nad Váhom
PRVÁ PÍSMONÁ ZMIENKA	1253
OKRES	Nové Mesto nad Váhom
KRAJ	Trenčiansky samosprávny kraj
TURISTICKÝ REGIÓN (podľa Regionalizácie cestovného ruchu v Slovenskej republike/ 2004)	časť Strednopovažského regiónu Strednopovažský región – jeden z 21 turistických regiónov v rámci Slovenska, región národného významu (región 2. kategórie zo štyroch kategórií – s medzinárodným/ národným/ nadregionálnym/ regionálnym významom)
VÝZNAMNÝ SUBREGIÓN V RÁMCI REGIÓNU (podľa Regionalizácie cestovného ruchu v Slovenskej republike/ 2004)	Lokalita Zelená voda - vodná plocha Lokalita Beckov - hrad Kopaničiarske osídlenie pod Javorinou
REGIÓN RIEŠENÝ V PREDKLADANEJ STRATÉGIÍ	Nové Mesto nad Váhom, obce a mestá okresu Nové Mesto nad Váhom a okresu Myjava
VÝZNAMNÉ OBCE/ MESTÁ V BLÍZKOSTI (z pohľadu turistického potenciálu)	Beckov, Bošáca, Brunovce, Bzince pod Javorinou, Čachtice, Častkovce, Haluzice, Kálnica, Kočovce, Lúka nad Váhom, Bošáca, Očkov, Pobedim, Stará Turá, Trenčianske Bohuslavice, Zemianske Podhradie, Myjava mimo okresov Nové Mesto a Myjava: Trenčín, Trenčianske Teplice, Piešťany
IDENTIFIKOVANÉ „NAJ“ V UVAŽOVANOM REGIÓNĚ	<ul style="list-style-type: none"> • jedno z najstarších slovenských miest - Nové Mesto • jedno z najstarších osídlení na Slovensku (sídlo človeka staršej doby kamennej), najvýznamnejšia paleolitická lokalita na území Slovenska - lokalita bývalej tehelne v Novom Meste • najkrajší na Považí a jeden z najkrajších v strednej Európe – rímsko-katolícky kostol v Novom Meste • jeden z najvýznamnejších hradov v Uhorsku - hrad Beckov • jeden z najvyššie položených hradov na Slovensku - hrad Tematín • najslávnejšia masová vrahyňa na svete - majiteľka hradu Čachtice - Alžbeta Báthoryová • jedno z najznámejších stredísk lyžovania na tráve v Európe i vo svete - Kálnica-Piesky • jeden z najvýznamnejších cvičných horolezeckých terénov na Slovensku - Beckovské hradné bralo • jedno z najznámejších rekreačných stredísk s prírodnou vodnou plochou na západnom Slovensku - areál Zelená voda

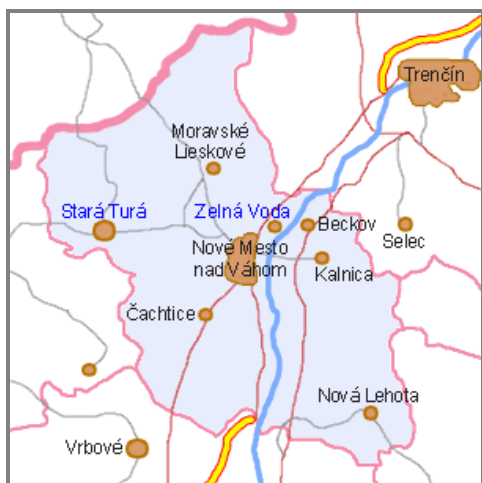
- najsevernejšie položený vinohrad s veľkovýrobnou kvalitných sort vín na Slovensku - Kálnica

CEZHRANIČNÝ REGIÓN   áno

PARTNERSKÁ OBEC V ČR   Uherské Hradiště

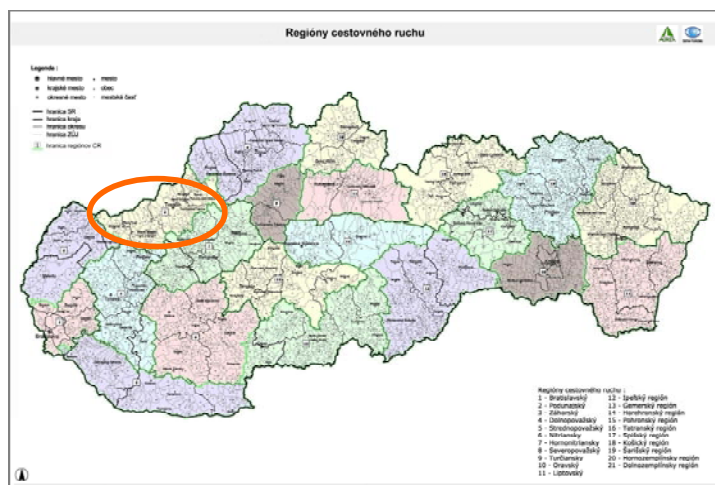
Zdroj: vlastné spracovanie

Obrázok č. 1 -   Lokalizácie Nového mesta nad Váhom a okolitých obcí

Zdroj: www. hotelsite.sk

Obrázok č. 2 -   Regióny cestovného ruchu na Slovensku

Zdroj: Regionalizácia cestovného ruchu v SR (2004), Ústav turizmu

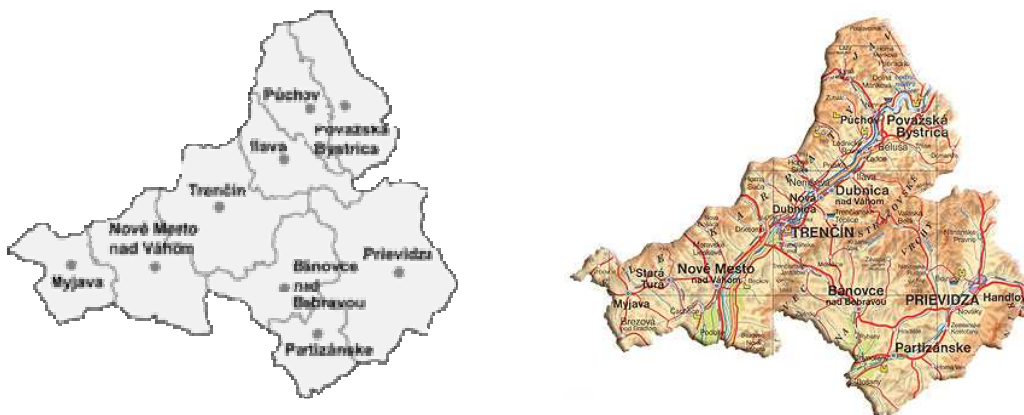
1.2 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA, POLOHA

Mesto **Nové Mesto nad Váhom** je jedným z miest **okresu** s rovnomeným názvom **Nové Mesto nad Váhom**. Celý okres leží v Trenčianskom samosprávnom kraji, v jeho južnej časti. Trenčiansky samosprávny kraj (TSK) sa nachádza v severozápadnej časti Slovenska, skladá sa z 9 okresov a tvorí hranicu s Českou republikou. Jeho územie prešlo mnohými historickými etapami. Pamätá príchod rímskych légii, vpád Tatárov i obdobie slávy počas vládnutia „pána Váhu a Tatier“ - Matúša Čáka Trenčianskeho. Odrazom jedinečného kultúrneho dedičstva sú zachované majestátné stavby na historických miestach, staré kostoly, či kaštiele. O historickom a kultúrnom bohatstve vypovedajú múzeá a muzeálne expozície. Pre domácich a zahraničných návštevníkov sa každoročne konajú rôzne spoločensko-kultúrne podujatia. Ľudové zvyky, tradície a remeslá sa uchovávajú prostredníctvom festivalov hudby a tanca.

Okres Nové Mesto nad Váhom je jedným z okresov TSK, ktorý hraničí s Českou republikou a síce na severe. Na juhu s okresmi Piešťany (TSK) a Topoľčany (NSK), na východe s okresmi Bánovce nad Bebravou (TSK) a Trenčín (TSK) a na západe s okresom Myjava (TSK).

Predkladaná „**Stratégia rozvoja cestovného ruchu v Novom Meste nad Váhom s napojením okolitý región**“ sa územne neobmedzuje len na lokalitu Nového Mesta nad Váhom, ale využíva a do dokumentu zapája aj charakteristický, bohatý a vo väčšine prípadov, už dnes vyhľadávaný, turistický potenciál najbližšieho územia Nového Mesta nad Váhom. So zámerom zachovania typických regionálnych črt územia sme do „pridruženého“ (ale neoficiálneho) regiónu zaradili **územie okresu Nové Mesto nad Váhom a časť okresu Myjava**.

Obrázok č. 3 - Poloha okresu Nové Mesto nad Váhom

Zdroj: www.tsk.sk, www.nove-mesto.sk

1 ANALÝZA PRIMÁRNEJ PONUKY

Za účelom zhodnotenia potenciálu rozvoja cestovného ruchu v riešenom území je potrebné zanalyzovať vymedzené územie z hľadiska množstva faktorov.

Potenciál je možné označiť ako určité rozdiely v spôsobilosti krajiny pre rozvoj cestovného ruchu, ktoré bližšie špecifikovať umožní hodnotenie primárnej a sekundárnej ponuky cestovného ruchu.

Primárna ponuka územia, tzv. lokalizačné predpoklady, je rozhodujúcim faktorom, ktorý ovplyvňuje úspech regiónu na trhu cestovného ruchu. Základnú ponuku územia tvorí primárna ponuka daná prírodným potenciálom (reliéf, vodstvo, podnebie, flóra, fauna) a antropogénna ponuka, ktorú reprezentujú predovšetkým kultúrno-historické predpoklady územia.

Uvedené analýzy doplní **analýza sekundárneho potenciálu** a **analýza druhov a foriem cestovného ruchu** realizovaných v riešenom území.

2.1 PRÍRODNÝ POTENCIÁL

Z prírodných predpokladov sa vo vzťahu k rekreačným aktivitám uplatňuje predovšetkým reliéf, klíma, vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo.

2.1.1 Reliéf

Hlavné oblasti realizácie cestovného ruchu určuje práve rôznorodosť reliéfu. Význam pre kvalitu podmienok rozvoja cestovného ruchu zohráva predovšetkým nadmorská výška územia, výškovú členitosť a expozícia reliéfu, výskyt kontrastných foriem reliéfu, ktoré sú atraktívne z hľadiska cestovného ruchu a estetická hodnota výhľadov do okolia.

Do malebného kraja Nového Mesta zasahujú tri horstvá: na západe **Biele Karpaty** s dominujúcou **Veľkou Javorinou** (970 m. n. m.), v strede severný výbežok **Malých Karpát - tzv. Čachtické Karpaty** s dominujúcim Veľkým Plešivcom (484 m. n. m.) a na východe **Považský Inovec** s vrcholmi Bezovca (743 m. n. m.), Pánskej Javoriny (943 m. n. m.), Vtáčieho vršku (910 m. n. m.) a Inovca (1049 m.n m.).

Z pohľadu ochrany krajiny je okres Nové mesto nad Váhom charakterický pomerne bohatým zastúpením **chránených území**. Do územia okresu zasahujú dve veľkoplošné chránené oblasti (CHKO Biele Karpaty, CHKO Malé Karpaty), maloplošné chránené územia (Čachtický hradný vrch, Javorníček, Tematínske vrchy, ktoré sú aj národné prír. rezervácie), prírodné rezervácie (Hájnica, Plešivec, Turecký vrch, Veľká Javorina), národná prírodná pamiatka (Čachtická jaskyňa) a 15 prírodných pamiatok (z tých najznámejších Beckovské hradné bralo, Grúň, Haluzická tiesňava, Pavúkov jarok, Skala pri Beckove a Blažejová).

Komplexný prehľad chránených území zasahujúcich do okresu Nové Mesto nad Váhom poskytuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka č. 1 - Chránené územia zasahujúce do katastra okresu Nové Mesto nad Váhom

Chránené územie	Katastrálne územie	Poznámka
Národná prírodná rezervácia		
NPR Čachtický hradný vrch		v CHKO Malé Karpaty
NPR Javorníček	Hrádok, Lúka, Stará Lehota	Návrh na zmenu kategorizácie na PR
NPR Tematínske vrchy	Lúka nad Váhom	
Prírodná rezervácia		
Dubový vršok	Nová Lehota	
Hájnica	Trenčianske Bohuslavice	
Kňazí vrch	Lúka nad Váhom, Modrová, Stará Lehota	
Kobela	Mnešice	
Plešivec	Čachtice, Částkovce	
Prieľachina	Hôrka nad Váhom, Podhradie pri Duchonke	
Sychrov	Beckov	
Švibov	Nová Lehota	
Turecký vrch	Mnešice, Trenčianske Bohuslavice	
Veľká Javorina	Lubina, Bzince pod Javorinou	v CHKO Biele Karpaty
Záhradkárska	Lubina	v CHKO Biele Karpaty
CHránený areál		
Lípov sad	Beckov	
Park v Častkovciach	Častkovce	
Park v Kočovciach	Kočovce	
Park v Zemianskom Podhradí	Zemianske Podhradie	
Národná prírodná pamiatka		
Čachtická jaskyňa	Čachtice	
Prírodná pamiatka		
Baricovie lúky	Moravské Lieskové	v CHKO Biele Karpaty
Beckovské hradné bralo	Beckov	
Blažejová	Nová Bošáca	v CHKO Biele Karpaty
Borotová	Stará Turá	v CHKO Biele Karpaty
Brehové porasty Dubovej	Čachtice, Částkovce, Podolie, Pobeďim	
Grúň	Nová Bošáca	v CHKO Biele Karpaty
Haluzická tiesňava	Haluzice	
Kohútová	Moravské Lieskové	v CHKO Biele Karpaty
Mokvavý kameň	Nová Lehota	
Obtočník Váhu	Hrádok nad Váhom	
Pavúkov Járak	Stará Turá	
Pseudotrasa Váhu	Hôrka nad Váhom	
Skalka pri Beckove	Beckov	
Šašnatá	Stará Turá	

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Programu sociálneho a hospodárskeho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja, 2003

Chránená krajinná oblasť (CHKO) Biele Karpaty je so svojou rozlohou 715 km² turisticky veľmi vyhľadávanou. Ohraničená je údolím rieky Váh na východe a **Dolnomoravským úvalom** na západe. Hrebeň Bielych Karpát tvorí prirodzenú hranicu medzi Českou a Slovenskou republikou (od mesta Skalica po Vlársky priesmyk meria viac ako 100 kilometrov). Najvyšším vrcholom pohoria je **Veľká Javorina** vysoká 970 metrov n. m., nasledujú **Chmeľová** (925 m n. m.) a **Veľký Lopeník** (912 m n. m.). Z vrcholu Veľkej Javoriny sú prekrásne výhľady na slovenskú i moravskú stranu.

Chránená krajinná oblasť (CHKO) Malé Karpaty je najdlhším pohorím karpatského oblúka. Hlavný hrebeň sa tiahne od Devína po Nové Mesto nad Váhom a meria okolo 130 kilometrov. Najvyšším vrcholom pohoria sú **Záruby** vysoké 768 metrov.

Považský Inovec je ďalším rozsiahlym pohorím Tatransko-fatranskej oblasti. Hlavný, pomerne výrazný hrebeň meria viac ako 50 km, pohorie dosahuje rozlohu asi 700 km². Na západe susedí s Bielymi Karpatmi, na severe so Strážovskými vrchmi a na východe s pohorím Trábeč. Tiahne sa popri Váhu (od Jastrabského sedla po mesto Hlohovec). Najvyšším vrcholom pohoria je **Inovec** vysoký 1042 metrov n. m.. Turisticky najatraktívnejšími miestami v rámci pohoria sú **ruiny hradu Beckov a Topoľčianskeho hradu**.

K zaujímavým a najvýznamnejším prírodným objektom okolia Nového Mesta patria nasledujúce chránené prírodné útvary, veľkoplošné a maloplošné chránené územia:

Beckovské hradné bralo - najvýznamnejší objekt v oblasti Považského Inovca, ktorý je vhodný a využíva sa na horolezeckú činnosť. Ide o 60 m vysoký zvyšok vápencovej kryhy so zrúcaninami hradu pri obci Beckov.

Sychrov - chránené nálezisko s výskytom vzácného hlaváčika jarného.

Skalka - zaujímavý geomorfologický útvar, chránený výtvor - asi 20 m vysoký vápencový tvrdoš vynorený z nivy Váhu (2 km južne od Beckova).

Lipový sad - 2 mohutné lipy malolisté v Župnom sirotinci a vzácny lipový sad s pravidelne vysadenými 51 kusmi lipy malolistej (Beckov).

Beckovské Skalice - prírodná rezervácia s veľmi cennou vegetáciou. Pôvodne teplomilné dubiny sa zachovali už len na najvyššej časti Skalíc, veľká časť územia však bola odlesnená a preto tu v súčasnosti prevažujú pasienky. Ostatné bývalé terasové políčka boli zatrávnené a dnes predstavujú vhodné stanovište pre populácie orchideovitých rastlín - vstavačov, hlaváčika jarného a iných druhov rastlín.

Beckovská jaskyňa - s dĺžkou 150 m, hĺbkou 70 m, bohatou krasovou výzdobu rôznych farieb. Účelom vyhlásenia jaskyne za národnú prírodnú pamiatku je zabezpečenie ochrany horninového masívu, v ktorom je situovaný podzemný systém Čachtickej jaskyne a súvisiace krasové javy (v katastrálnom území Nové Mesto nad Váhom a Čachtice).

Kálnická dolina (pôvodne Krajná dolina) - mimoriadne hodnotná dolina krajinne i flóristicky. Tiahne sa od Kálnice smerom k hrebeňu Považského Inovca, končí pod Panskou Javorinou. Dolinou preteká potok. V tejto oblasti sú bohaté orchideové náleziská - vyskytuje sa tu 14 druhov.

Hôrčanská dolina - turistom je známa Hôrčanská dolina s dĺžkou 7 km s prekrásnou a takmer nedotknutou prírodou, ktorá vedie na chatu Malenište a ďalej až na Panskú Javorinu (v okolí obce Hôrka nad Váhom).

Hrádocké doliny - doliny pri obci Hrádok sú turisticky prítiahľivým a vyhľadávaným kútom regiónu, sú bohaté na výskyt chránených druhov fauny a flóry akými sú jašterica zelená, zmijovec hladký, bocian čierny a višňa kríčková.

Obtočník Váhu - chránený prírodný výtvar rovnako v obci Hrádok, ojedinelý geomorfologický útvar na strednom Považí.

Pseudoterasa Váhu - chránený prírodný výtvar, cenný geomorfologický útvar ako doklad vývoja doliny Váhu v poľadovej dobe.

Javorníčok - štátna prírodná rezervácia v katastri obce Hrádok, na hrebeni so skupinou vápencových hrebeňových brál sa chráni vzácna flóra a fauna.

Tematínske kopce - štátna prírodná rezervácia, významné územie na úpätí Považského Inovca západne od hradu, chráni sa tu skalný lesostepný porast s množstvom chránených rastlín a živočíchov (hlavne hmyz).

Modrovská jaskyňa - najväčšia v Považskom Inovci, s dĺžkou 550 m pri hĺbke 45 m, pričom je reálny predpoklad jej ďalšieho pokračovania. Vchod sa nachádza na severozápadnom úbočí masívu Grnice (523 m). Objavená bola v roku 1991. Jaskyňa vznikla v litologicky i farebne pestrých triasových vápencoch pôsobením dnes už neexistujúceho vodného toku. Priestory jaskyne predstavujú veľmi členitý dvojúrovňový labyrint. Okrem niekoľkých menších siení ju tvoria dva väčšie dómy spojené 10 m hlbokou priepaťou. Najväčší priestor, Dažďový dóm, dosahuje rozmery 20 x 15 m pri výške 8 až 10 m. V jaskyni sa okrem živej kvapľovej výzdoby zastúpenej stalaktitmi, stalagmitmi a rôznymi formami nátekov vyskytuje predovšetkým pre ňu charakteristická pizolitová výzdoba. Bohato sú zastúpené najmä rozmanité kričkovité tvary pripomínajúce podmorské koraly. Jaskyňa je však uzavretá a z dôvodu ochrany nie je voľne prístupná verejnosti. Návšteva prípadných záujemcov je možná iba v sprievode členov skupiny Inovca, ktorá tu v súčasnosti vykonáva prieskum.

Bradlo (543 m) - dominantný vrch Myjavskej pahorkatiny utvorený z veľmi odolných vápencov, na vrchole sa nachádza Mohyla M. R.Štefánika

Mokvavý prameň - chránený prírodný výtvar 1,5 km od obce Nová Lehota. Na kraji močaristej lúky vymoká prameň čistej vody.

Čachtický hradný vrch - štátna prírodná rezervácia s výskytom teplomilnej stepnej a lesostepnej vegetácie, ako aj zriedkavých druhov flóry a fauny. V okolí hradu sa rozprestiera krásna prírodná scenéria so vzácnou flórou, faunou a najmä hmyzom.

Čachtická lesostep a Čachtická tiesňava - vzácne prírodné výtvary.

Čachtický kras - sústava 12-tich jaskýň v masíve Drapliaka, ktorá dosahuje úctyhodú dĺžku a má krásnu výzdobu. Jaskyne sú dostupné so sprievodcami - speleológmi. Čachtická jaskyňa bola prvýkrát objavená v roku 1956. Postupne objavili ďalších viac ako 1300 m. V jaskyni sa nachádza bohatá kvapľová výzdoba, ponorné potoky a vyvieracky. V súčasnosti má viac ako 3000 m chodieb.

Veľký Plešivec - dominantný vápencový vrch Čachtických Karpát s výškou 463 m. n. m. s krásnym výhľadom na Považie. V oblasti vrchola je rovnomenná prírodná rezervácia s ochranou skalnatej lesostepi. Najkrajší je na jar, keď tu kvitne množstvo skalničiek a orgován. Na vrchole susedného **Malého Plešivca** je skalné mestečko.

Veľká Javorina - najvyšší vrch Bielych Karpát dosahujúci výšku 970 m. n. m. V rámci Bielych Karpát je samotná **Javorina** národnou prírodnou rezerváciou. Vzácna floristická lokalita je rezerváciou pralesovitého charakteru. Z vrcholu je kruhový výhľad. V r. 1847 sa zišla na Javorine skupinka slovenských študentov, aby slávnostne uvítali prvé číslo "Orla Tatranského". Tu v r. 1848 zorganizoval a prísahou vernosti zaviazal svoje dobrovoľnícke čaty J. M. Hurban. Na Javorine sa konali schôdzky slovenských vlastencov s Moravanmi a Čechmi. Tieto stretnutia sa zachovali dodnes a nadväzujú na ne „Slávnosti bratstva Čechov a Slovákov“, ktoré sa konajú každoročne v júli. Súčasťou slávností sú vystúpenia folklórnych skupín z oboch strán hraníc.

Vrch Roh - okrúhla kopa, ktorá je okrem vrcholovej partie porastená borovicami. Z vrchola sú ďaleké výhľady na kopanice v Myjavskej pahorkatine, zrúcaniny hradov Čachtice a Branč a na masív Veľkej Javoriny.

Záhradská - chránené nálezisko orchideí pri Lubine. Ide o trvalo zamokrené lúky okolitého potoka.

Haluzická tiesňava - chránený prírodný útvar vytvorený haluzickým potokom, cca. 50 m hlboký kaňon dĺžky 1 km so šírkou 200 m v dolomitickom chrbte východného okraja Bošáckej doliny.

Turecký vrch - štátna prírodná rezervácia tvorí severnú hranicu mesta (kataster mestskej časti Mnešice), jedná sa o skalné bezlesie s ochranou teplomilných rastlín a živočíchov.

2.1.2 Flóra a fauna

Vplyv rastlinstva a živočíšstva na rozvoj cestovného ruchu je rozmanitý a mení sa počas roka. Vplýva na estetické aspekty celkového vzhľadu krajiny, súčasne pôsobí ako činiteľ určujúci atraktivnosť krajiny. Ďalší vplyv súvisí s jeho zdravotnými účinkami - produkciou kyslíka a osviežujúcim pôsobením vegetácie na zrakové, sluchové, čuchové i sluchové zmysly človeka. Lesné porasty predstavujú hlavné územia záujmu účastníkov cestovného ruchu, kým plošne väčšie nezalesnené územia s bylinnou vegetáciou sa zvyčajne hodnotia ako menej prít'azlivé (Mariot, 1983).

Väčšia časť okresu Nové Mesto je síce odlesnená, na druhej strane sa tu však zachovali dubové a dubovo-hrabové lesy. Vzhľadom na veľký počet chránených území, častokrát aj z dôvodu zaujímavej vegetácie a fauny, je územie bohaté aj na vzácne druhy rastlinstva a živočíšstva. K vzácnym druhom flóry patria napr. hlaváčik jarný, horec krížiťatý, Pan chľpatý, Pan rakúsky, poniklec slovenský, klinček Lumnitzerov, plavúň sploštený, osobité postavenie v rámci vegetácie však získava druh orchidea. Najhojnejšie spomedzi orchideí sú vstavač vojenský a trojzubý. Vzácnejšie sa vyskytuje vstavač purpurový a obyčajný.

Pestrá mozaika rastlinných spoločenstiev podmieňuje bohatú druhovú diverzitu živočíšnych spoločenstiev. Z hmyzu tu žije napr. modlívka zelená, vidlochvost ovocný, vidlochvost feniklový, modráčik slovenský, fúzač dubový i hrubý. Hojné sú cikády, blanokrídlowce, rovnokrídlý hmyz a pod. Zo stavovcov tu okrem bežnejších druhov žije napr. jašterica zelená, užovka stromová, výr skalný, chrapkáč poľný, dudok chochlatý, plšik lieskový i jazvec obyčajný.

Živočíšstvo vplýva na rozvoj cestovného ruchu prostredníctvom možností pre poľovníctvo, rybolov, či výskyt rezervácií chránenej zveri. Osobitú estetickú hodnotu a prít'azlivosť tohto regiónu vytváraj aj napríklad spev vtákov, let dravcov, pestré farby motýľov či plachý útek lesnej zveri pred človekom ako prirodzený prejav miestnej fauny. To všetko človeka obohacuje o zážitky, má inšpiratívny účinok a prispieva k celkovému psychickému uvoľneniu. Rastlinstvo a živočíšstvo tak prispieva k celkovej atraktivnosti tohto územia, pričom na seba viaže také aktivity ako napríklad poľovníctvo, rybárstvo, ale hlavne fotografovanie vzácných a jedinečných druhov. Množstvom poľovnej jelenej i srnčej zveri, diviakov, muflónov i danielov oplývajú predovšetkým Považský Inovec a Biele Karpaty, rybárčenie umožňujú regionálne vodné nádrže.

2.1.3 Klíma

Klíma je ďalší významný komponent zo skupiny lokalizačných predpokladov pre cestovný ruch, ktorý buď priamo, alebo nepriamo ovplyvňuje rekreačné aktivity v regióne. Pri hodnotení vplyvov klímy na rozvoj cestovného ruchu sa sledujú tieto klimatické prvky: teplota vzduchu, snehová pokrývka, slnečný svit, hmly, veternosť a zrážky.

Nové Mesto nad Váhom sa nachádza v severnom cípe Západoslovenskej nížiny, v tesnom kontakte s Malými a Bielymi Karpatmi a Považským Inovcom. Mesto a okolie majú **priaznivé mikroklimatické pomery s veľkým množstvom slnečných dní**.

Okres má v doline Váhu nížinný charakter s úrodnou pôdou. Dominujúcou je rekreačná oblasť Zelená voda. Zvyšok územia má horský charakter, kedy sa horské hrebene blížia nadmorskej výške 1000 m. n. m. Výškový rozsah je

od 170 do 970 metrov nad morom. V nižších polohách patrí územie do teplej, vo vyšších do mierne teplej a v najvyšších (horské chrbty) do chladnej klimateckej oblasti.

2.1.4 Vodstvo

Prítomnosť vodstva má takisto veľký význam na rozvoj cestovného ruchu. Rozvoj sezónneho rekreačného cestovného ruchu podporujú napríklad povrchové vody. Hydrologické pomery priamo v Novom Meste a jeho okolí sú veľmi vhodné pre rozvoj cestovného ruchu.

Najväčšou riekou okresu je **Váh** s rovnobežným kanálom, na ktorom sú v Novom Meste nad Váhom a v Hornej Strede vybudované hydroelektrárne. Najväčšími prítokmi Váhu sú 27 km dlhá Bošáčka a 25,3 km dlhá **Klanečnica**. Rovnobežne s Váhom tečie Dudváh, ktorého zdrojnicou je jabolka pramení na Myjavskej pahorkatine.

Významnou vodnou plochou je **Zelená voda**, ktorá sa nachádza 2 km východne od Nového Mesta nad Váhom. Ide o sústavu umelých jazier a vážin, napájaných infiltrovanou vážskou vodou. Jazero Zelená voda vzniklo ťažbou štrku na ploche územia zasahujúcej do územia katastru Nové Mesto nad Váhom a Beckov, ktorá sa v tomto území realizuje už približne 30 rokov. Súbežne s ťažbou sa jazero začalo využívať na kúpanie a v posledných rokoch slúži rekreačno-športový areál Zelená voda ako stredisko prímestskej resp. víkendovej rekreácie občanov mesta. Je však známy aj mimo územia okresu.

2.2 KULTÚRNO-HISTORICKÝ POTENCIÁL

Rozvoju cestovného ruchu v území popri existencii bohatého prírodného potenciálu napomáha aj kultúrno-historický potenciál, ktorý tvoria **objekty nehnuteľných, hnuteľných, muzeálnych a galerijných zbierok**. Jedná sa predovšetkým o rôzne kultúrno-historické pamiatky ako hrady, zámky, kaštiele, kúrie, kostoly, kaplnky, kláštory, rôzne prvky ľudovej architektúry, sochy, nástenné maľby a i. Utvárajú určitý kolorit daného prostredia, v ktorom sú významným svedectvom historického vývoja územia.

2.2.1 Lokality: Nové Mesto nad Váhom

Nové Mesto nad Váhom je v oblasti cestovného ruchu v súčasnosti spájané predovšetkým s areálom Zelená voda. Zatiaľ dostatočne neoceneným je však jeho bohatý historický potenciál, ktorý je možné v budúcnosti využiť ako jedinečný tematický produkt kultúrno-poznávacieho cestovného ruchu. Z tohto dôvodu sa v nasledujúcej časti venujeme podrobnejšiemu **pohľadu do jeho histórie**.

Nové Mesto nad Váhom leží na Považí v mieste, kde sa údolie Váhu rozširuje do úrodnej nížiny. Leží na **obchodnej ceste**, ktorej význam siaha až do praveku. Táto poloha a úrodnosť kraja, boli predpokladom k tomu, aby sa lokalita stala obývanou už v staršej dobe kamennej.

Prvá písomná zmienka o meste pochádza z roku **1253**, keď Kráľ BELO IV. udelil jeho obyvateľom **mestské výsady** za služby preukázané počas tatárskeho vpádu. História osídlenia okolitého kraja však siaha ďaleko dozadu, už do staršej doby kamennej, o čom svedčia aj mnohé archeologické nálezy. Za **jedno z vôbec najstarších osídlení na Slovensku** sa napríklad považuje sídlo človeka staršej doby kamennej v **lokalite bývalej tehelne**, ktorá pochádza z doby zhruba 240 000 rokov pred našim letopočtom. Nálezy z tehelne radia Nové Mesto nad Váhom medzi

najvýznamnejšie paleolitické lokality na území Slovenskej republiky. Nové Mesto sa tak zaraďuje medzi **najstaršie slovenské mestá.**

Vznik **stredovekej osady** súvisí s budovaním pásma pohraničných pevností na hrebeňoch Malých a Bielych Karpát, ktoré chránili západné hranice Uhorska. Sústavu hradov dopĺňali strážne veže a opevnené osady, ako bola i **osada, z ktorej sa vyvinulo Nové Mesto nad Váhom.** Jej vývoj podporovala výhodná poloha na považskej ceste s odbočkami na Moravu a Vážsky brod na Beckov. Za tatárskeho vpádu bola pôvodná osada zničená. Obyvateľstvo, ktoré vpád prežilo, vybudovalo osadu na novom mieste, čo dalo podnet ku vzniku jej nového pomenovania - Nové Miesto.

Mesto za svojej existencie vystriedalo postupne viacerých majiteľov. Počnúc rádom benediktínov, cez **Matúša Čáka Trenčianskeho**, ktorý zabil nielen Nové Mesto, ale i celé Považie, až po poľského vojvodu Ctibora, ktorý získal v 14. storočí beckovský hrad, čím sa stal zároveň pánom Nového Mesta. Po ňom nasledoval jeho syn Ctibor II. (Otec aj syn sa významnou mierou pričínili o vznik jednej z hlavných dominant mesta - románsko-gotického kostola.) Ďalšie **osudy mesta**, až do roku 1550, boli preto spojené s osudmi **beckovského hradu**, keďže sa stalo **trvalou súčasťou beckovského panstva.** Mesto sa už od svojho vzniku rozvíjalo hlavne vďaka obchodu, v čase jeho rozkvetu patrilo k dôležitým obchodným strediskám na západnom Slovensku. V tejto súvislosti možno ako jeden z najvýznamnejších počínov pre rozvoj mesta označiť udelenie privilégií cisára Ferdinanda I. z roku 1550, vďaka ktorým boli obyvatelia zbavení závislosti od Beckovského panstva. Okrem ďalších výsad tým obyvatelia mesta získali napr. aj **právo meča na konanie jarmokov**, na ktorých jeho obyvatelia boli oslobodení od trhových poplatkov. Na **výročných jarmokoch a týždenných trhoch** sa vymieňal rôznych tovarov, mesto vyvážalo na Moravu víno, bolo vážskym prístavom pre plte, ktoré sa plavili dolu Váhom až po Dunaj. Táto pradávna výsada sa stala základom novej tradície, ktorá každoročne oživa v septembrovom Novomestskom jarmoku.

K ďalším dôležitým historickým udalostiam mesta patrí napr. rok 1605, kedy do mesta vtrhli hajdúsi **Štefana Bocskaya** a zajali veľa občanov, rok 1622, počas ktorého bola v meste **uložená uhorská kráľovská koruna s ostatnými korunovacími klenotami**, ktoré z Trenčína prevážalo do Šopronu 2000 vojakov. Takmer o 190 rokov neskôr, v roku 1805 po bitke pri Slavkove, **hostilo mesto ruského cára Alexandra I.**

Na rozvoj mesta mali nepochybne vplyv aj ďalšie aktivity obyvateľov, či už veľký **rozvoj remesiel**, organizovanie dopravy tovaru po Váhu prostredníctvom vážskeho prístavu alebo vysoko rozvinutá poľnohospodárska výroba. Najmä tá mala veľkú zásluhu na vzniku priemyselných podnikov v 19. storočí orientovaných predovšetkým na spracovanie poľnohospodárskych výrobkov a výrobu potrieb pre poľnohospodárov. Dôležité je spomenúť minimálne tri z takýchto továrničiek - **výrobnú rumu a likérov J. Krausa z roku 1842, továreň na mydlo A. Friedlera z roku 1850 a továreň na podkovy a iné výrobky zo železa H. Taubera z roku 1872.** Podobný sortiment mala aj **továreň Reisa, kde sa vyrábali najmä vidly, reťaze, klince.** Mesto a najbližšie okolie bolo rovnako známe viacerými **pálenicami.**

Zakladatelia Ľudovej banky, prvá slovenská herečka, priekopník myšlienky družstevníctva...

Priemyselnému a občianskemu rozvoju mesta zodpovedal aj čulý kultúrny a spoločenský život. Mesto sa môže pochváliť **mnohými kultúrnymi, vedeckými, či spoločenskými dejateľmi**, ktorí sa v meste buď narodili, alebo v ňom istú dobu pobývali. K najvýznamnejším osobnostiam mesta v tejto oblasti patrili nesporne bratia JUDr. **Rudolf Markovič** (1868-1934) a MUDr. **Július Markovič** (1860-1913), významní verejní činitelia. **Založili Ľudovú banku**, prostredníctvom ktorej pomáhali obyvateľstvu povzniesť sa hmotne, aj kultúrne. Založili ďalej čitateľský spolok, divadelné ochotnícke spolky, organizovali výlety so zameraním na vlasteneckú výchovu a konali ďalšie podobne prospešné aktivity. Z veľkého radu ďalších vzácných osobností je možné spomenúť napr. učiteľa a notára **Samuela Jurkoviča** (1796-1873), **priekopníka myšlienky družstevníctva a zakladateľa prvého gazdovského spolku v Uhorsku.** Samuel Jurkovič bol zároveň otcom prvej slovenskej herečky – **Aničky Jurkovičovej**, manželky J.

M. Hurbana (rodáka z Beckova) a matky Svetozára Hurbana Vajanského. Po Aničke Jurkovičovej je v súčasnosti pomenovaný významný divadelný festival každoročne sa konajúci v Novom Meste. Mesto je rodiskom významného organizátora slovenského kultúrneho života **Míchala Chrásteka** (1825-1905), **prvého tajomníka Matice slovenskej**. Od roku 1910 žila v Novom Meste nad Váhom aj **spisovateľka Ľudmila Riznerová-Podjavorinská** (1872-1951), ktorá tu vytvorila prevažnú časť svojej básnickej tvorby ako i všetky svoje diela pre deti a mládež. Medzi ďalšie významné osobnosti pôsobiace istý čas v Novom meste nad Váhom patrili aj **spisovatelia Dominik Štubňa - Zámostský, Janko Jesenský** alebo **Elena Čepčeková**. V oblasti výtvarnej sa patrí spomenúť rodáka z Nového Mesta nad Váhom, **akademického maliara** profesora **Petra Matejku**, či ďalších, ako je **akademický maliar Juraj Krén**, alebo **akademický maliar Peter Ondreička**.

Dôkazy bohatej a zaujímavej histórie Nového Mesta sú ozdobou jeho súčasnej podoby. Stred námestia dodnes zdobí **mariánske súsošie**, kamenná socha Madony na vysokom stĺpe z roku 1696 (morový stĺp). Je spomienkou na mor, ktorý v tom čase výrazne znížil počet Novomešťanov. Na náprotivnej strane námestia sa nachádza **socha sv. Floriána** z roku 1762, na ktorej podstavci sa zachoval reliéf s motívom stredovekej popravy. Za sochou, v zrekonštruovanej budove s bohatou barokovou fasádou, pôvodne barokovom šľachtickým paláci s vysokým štítom a množstvom ríms, sa nachádza **múzeum** sústreďujúce etnografické a historické dokumenty **podjavorinského kraja**. Budova múzea býva označovaná ako najhodnotnejší meštiansky dom námestia, dom č. 9 - palác Ghillanýjovcov. Viaceré, dodnes zachované **renesančné meštianske domy** na námestí pochádzajú zo 16. - 17. storočia, niektoré sú typické gotickými jadrami. K historicky novším, zachovalým meštiackym domom zo začiatku 20. storočia patrí súčasné sídlo mestského úradu. Na severnej strane historického jadra mesta, kde v stredoveku stála horná mestská brána, stojí dodnes pozoruhodná **baroková kaplnka sv. Ondreja** z 18. storočia s bohato zdobeným **dreveným barokovým oltárom**. V jej blízkosti sa nachádza ďalšia **baroková prícestná kaplnka** z rovnakého obdobia, hoci s menej bohatou výzdobou. K významným a neprehliadnuteľným architektonickým skvostom mesta patrí **rímskokatolícky kostol** s bohato zdobeným interiérom, ako aj prvkami starej románskej baziliky a neskoršími stopami gotiky. Bohatú barokovú výzdobu interiéru kostola, kaplnky a jedálne prepošstva vytvorili v 17. storočí znamenití talianski majstri, ktorí tu pôsobili celých pätnásť rokov. Hlavný barokový oltár kostola pochádza z roku 1672, je charakteristický dvojetážovou stĺpovou architektúrou. Priestor jedálne má strop pokrytý bohatou štukovou výzdobou rastlinných motívov. V miestnostiach 1. poschodia prepošstva je umiestnených 13 obrazov s podobizňami novomestských prepošov zo 17. až 20. storočia. Kaplnka v budove prepošstva tvorí uzavretý priestor s bohato zdobenou klenbou. Kostol je považovaný za **najkrajší na Považí a jeden z najkrajších v strednej Európe**. Veľmi pôsobivým je zároveň **súsošie Kalvárie** pred kostolom pochádzajúce z roku 1737. V jednej zo súčasných okrajových častí Nového Mesta (časť Mnešice), v bývalej mnešickej tehelni sa nachádza **sídlisko zo staršej doby kamennej**. Nálezy clactonských nástrojov opočloveka zaraďujú toto sídlisko medzi najstaršie na Slovensku. V mladších vrstvách sa nachádzajú pamiatky moustierske zo stredného paleolitu a szeletské i gravettské nástroje z mladšieho paleolitu. Je tu aj žiarové pohrebisko zo sklonku doby bronzovej.

Centrálna mestská zóna prešla nedávno takmer úplnou **rekonštrukciou**. Popri rekonštrukcii námestia boli obnovené aj nádvorcia kostolov, či už rímskokatolíckeho alebo evanjelického. Vytvorila sa tak nová **kultúrno-spoločenská a turistická zóna v meste** nielen na námestí, ale aj v priľahlých uličkách. Počas obnovy nádvorcia v okolí rímskokatolíckeho kostola sa našiel spoločný hrob, ktorý s najväčšou pravdepodobnosťou súvisí s obeťami epidémie z 19. storočia. Našli sa tu aj zvyšky pekárskej pece. Miesta, kde boli odkryté pozostatky z minulosti človeka, sú symbolicky znázornené v dlažbe nádvorcia, aby ich mohli vidieť i návštevníci.

Obrázok č. 4 - Historické zaujímavosti mesta

Rímsko-katolícky kostol

Morový stĺp

Interiér kostola

Zdroj: www.nmnv.yw.sk

2.2.2 Lokalita: Okolité región

K prítlačlivým kultúro-historickým miestam pre návštevníkov mesta však patria aj miesta dýchajúce históriou v okolí.

Medzi najvyhľadávanejšie lokality svojou historickou hodnotou patrí neďaleká obec **Beckov**, ktorej pýchou je **Beckovský hrad**, z diaľky dobre viditeľná dominanta regiónu. Vypína sa na strmom, 70 metrov vysokom, skalnom brale, nad obcou. Hrad dokumentuje vyspelosť stredovekej architektúry a je neprehliadnuteľnou atrakciou tejto časti Považia. Hrad sa spomína už v Anonymovej kronike na prelome 12. a 13. storočia. Koncom 13. storočia, kedy ho vlastnil pán Váhu a Tatier - Matúš Čák Trenčiansky, **patril medzi najvýznamnejšie hrady v Uhorsku**. Najväčší rozmach zaznamenal za Čiborovcov na prelome 14. a 15. storočia, ktorí ktorí z pôvodného gotického hradu postupnými prestavbami a úpravami inšpirovanými talianskymi vzormi vytvorili renesančné panské sídlo. Vylepšili a vybudovali aj jeho opevnenie, pre ktoré sa nepodarilo hrad dobyť ani Turkom, ktorí ho obliehali v roku 1599. Celý hrad bol výrazne farebne vyzdobený, a to podľa funkčnosti jednotlivých stavieb. Kým reprezentačná časť používa prevažne zelenú - noblesnú farbu, hospodárske priestory a fasády sú biele - vápenné. Obranná časť hradu mala tehlovo-ružové zafarbenie. Po vymretí rodu Bánffyovcov, ktorí hrad vlastnili po Čiborovcoch, sa hrad stal majetkom viacerých šľachtických rodín. Po požiarí v roku 1729 sa hrad už nepoužíval a začal pustiť. História hradu láka aj viacerými povestami. Jedna z nich hovorí, že názov hradu sa odvodzuje od mena šaša Becka, pre ktorého dal hrad vybudovať vojvoda Čibor. Ďalšia hovorí o tom, ako hradný pán zhodil zo skaly sluhu za to, že mu sluha chrániac svoje dieťa zabil jeho obľúbeného psa. Sluha pri páde zo skaly ešte zakričal, že sa stretnú do roka a do dňa. Presne v tomto čase hradného pána uštípla do oka vretenica a on slepý spadol do priepasti. Zrúcaniny hradu vyhlásili za **národnú kultúrnu pamiatku**.

V súčasnosti je hrad čiastočne prístupný verejnosti, vzhľadom na jeho pokračujúcu rekonštrukciu a konzervačné práce. Vďaka jeho výhodnej polohe je vyhľadávanou turistickou atrakciou, možno sa naň dostať priamo z obce za 5 minút. Každoročne v júli sa tu konajú **hradné slávnosti** spojené s dobývaním hradu, ktoré sú autentickou atrakciou pre starých aj mladých.

Chátrajúca zrúcanina sa vďaka opatere pamiatkárov relatívne dobre zakonzervovala, pričom archeológovia pri prácach slávilí bohatú žatvu. Jej výsledky sú spolu s ďalšími archeologickými nálezmi z hradného areálu, artefaktami beckovskej proveniencie a spomienkami na významné osobnosti sústredené v zrenovovanej renesančnej

kúrii zemianskej rodiny Ambrovcov v podhradí, ktorá slúži ako **stála expozícia dejín Beckova**. Kúriu dala ju postaviť v polovici 17. storočia, keď už zamknutej hornej brány hradu, rodina Dubnických. Patrí do historického jadra bývalého poddanského mestečka Beckov. Jej východnú časť tvorí opevňovací gotický múr so strieňami.

Obrázok č. 5 - Beckovské hradné slávnosti - dobývanie hradu

Zdroj: www.beckov.sk

V zhruba rovnakej vzdialenosti od Nového Mesta, šesť kilometrov južne, medzi obcami **Čachtice** a Višňové, sa nachádzajú zďaleka viditeľné a povestami opradené zručianiny **hradu Čachtice**. Hrad vznikol v prvej polovici 13. storočia, pričom patril medzi prvé hradu, ktoré zabezpečovali západnú hranicu Uhorska. Z tohto dôvodu sa hrad nikdy nestal prepychovým panským sídlom, bývanie na ňom bolo nepohodlné a jedinou, aspoň čiastočne zdobenou, stavbou bola kaplnka. V roku 1273 ho napadol a veľmi poškodil český kráľ Přemysl Otakar II. Medzi prvými páni hradu boli Peter a Pongráč z rodu Hunt-Poznanovcov, krátky čas patril aj Matúšovi Čákovi. V roku 1392 prešiel do majetku Štibora zo Štiboríc, ktorý vlastnil 15 hradov na Považí. Po ňom hrad často menil majiteľov, až kým sa nedostal do rúk Nádasdyovcov. (Rodina Alžbety Báhoryovej už za života Františka Nádasdyho bývala v panskom kaštieli, ktorý stál v mestečku Čachtice.)

Tajomným a známym sa stal hrad v súvislosti s jeho **poslednou majiteľkou Alžbetou Báhoryovou**. **Čachtická pani**, v súvislosti s túžbou po večnej kráse a mladosti údajne ovládaná ukrutnou vášňou sadizmu, sa dopustila zločinov, ktoré v Uhorsku, a nielen tam, dovtedy, ale ani potom nemali obdoby. Medzi jej obeť patrilo údajne 650 dievčat. Tieto zločiny páchala dokázateľne celé štvrtstoročie, a to v rokoch 1585 – 1610. V roku 1611 ju Palatín Juraj Thurzo prichytil pri čine a odsúdil na doživotie na jej hrade, kde v roku 1614 aj zomrela. Po jej smrti hrad slúžil len ako pevnosť, v ktorej sa zdržiaval iba kastelán a drábi. Neskôr, v roku 1708, počas povstania Františka Rákócziho II. bol hrad vypálený a odvtedy pustne.

Zrúcaniny Čachtického hradu tvoria dodnes dobre identifikovateľné budovy, postupne sa dvíhajúce na hornom, strednom a dolnom hrade. Opevnenia si zachovali zvyšky pôvodných omietok s maľbami. V okolí hradu sa rozprestiera prekrásna prírodná scenéria so vzácnou flórou a faunou. Z hradu je nádherný výhľad na okolité svahy Malých Karpát, kopanice Myjavskej pahorkatiny a Považský Inovec. Legendy, ktorými sú opradené zrúcaniny hradu sú natoľko pútavé, že boli spracované nielen v literárnej, ale aj filmovej podobe.

Dejiny Čachtíc dokumentuje autentickou formou zároveň exteriér aj interiér pôvodne renesančného **Draškovičovského kaštieľa**, ktorý sa nachádza na námestí v strede obce. Pochádza z roku 1668, rozšírený bol koncom 17. storočia, prispôbený novému spoločenskému vyžitiu v rokoch 1950 a 1993. Práve od roku 1950 je v ňom umiestnená vysunutá expozícia (Muzeálna izba) Trenčianskeho múzea, ktorá má vlastivedný charakter, dokumentuje dejiny a národopis Čachtíc. V súčasnosti si možno pozrieť aj obnovené interiéry celého kaštieľa. V

hlavnej sále sa nachádzajú zvyšky renesančného krbu. **Múzeum Čachtice** zachytáva nielen dejinné udalosti, ale návštevníkovi približuje aj bohaté kultúrne tradície a ľudovú kultúru mestečka. Expozícia predstavuje kolekciu historických zbraní, dobových dokumentov, odevných súčiastok a šperkov, súbor portrétov príslušníkov miestnych šľachtických a zemianskych rodov, exponáty nájdené pri historicko – archeologickom výskume objektov a pri rekonštrukčných prácach. Nachádza sa tu písomný a obrazový materiál o literárnom spolku Tatrín, ktorý mal v auguste v roku 1847 v Čachticiach zhromaždenie. Jeho účastníci sa prihlásili k novému spisovnému jazyku, čím urobili významný krok k zjednoteniu slovenského národného hnutia. Najpríťažlivejšou expozíciou je časť venovaná, už vyššie spomínanej masovej vrahyni **Alžbete Báthoryovej**. Tá bývala v kaštieli do roku 1610, kedy tu bola pristihnutá pri čine a následne uväznená na Čachtickom hrade.

Obrázok č. 6 - História Čachtíc

Pohľad na zrúcaninu

Múzeum Čachtice - interiér

Alžbeta Báthoryová

Zdroj: www.muzeum.sk, www.bloodbath.host.sk

O niekoľko kilometrov južne od Beckova a na dohľad cez váh od Čachtického hradu dopĺňa reťazec stredovekých strážnych **hradov Tematín**. Najjužnejšie situovaná zrúcanina z pôvodných ôsmich strategických obranných hradov Považia je zrúcanina gotického hradu Tematín. Zároveň je jedným z najvyššie položených hradov na Slovensku, no tým skôr ho vidno z povážskej nížiny medzi Novým Mestom nad Váhom a Piešťanmi vysoko na končiaru jedného z vrchov Považského Inovca. Prvá zmienka pochádza z roku 1270 kedy patril kráľovi. Spolu s Trenčianskym, Beckovským a Čachtickým hradom zabezpečoval ochranu severozápadných pohraničných priesmykov Uhorska a zároveň chránil dôležitý brod cez Váh. Stredne veľký hrad dobudovali v druhej polovici 13. storočia. Mal vežu a hradný palác, obklopený hradbami. Pod ním vzniklo neskôr podhradie, ktoré sa stále zdokonaľovalo, ale hrad bol vtedy už príliš ďaleko od hraníc, aby mal taký význam ako susedné obranné hrady (Beckov, Čachtice a Trenčín). V druhej polovici 14. storočia, keď hrad stratil svoj pôvodný strategický význam, prešiel do súkromných rúk. Odvtedy hrad viackrát zmenil majiteľov, vlastnili ho napr. aj Uljakyovci, Thurzovci a Bercsényovci. Na hrade sa narodil aj budúci hlavný veliteľ povstaleckých vojsk Františka Rákocziho - Mikuláš Bercsényi. Preto bol hrad počas stavovského povstania priamo v dejisku bojov a v potlačení povstania ho cisárske vojsko v roku 1710 spustošilo. Neskôr hrad už neobnovili a postupne sa začal rozpadávať.

Dodnes sú v hradnej zrúcanine dobre čitateľné jednotlivé budovy a opevnenia, zachovali sa aj obvodové murivá a konštrukcie.

Obrázok č. 7 - Kultúrno-historický potenciál územia 1

Hrad Beckov

Hrad Čachtice

Hrad Temtín

Zdroj: www.muzeum.sk

Na ceste z Čachtíc do Vrbového leží **obec Očkov** (14 km od Nového Mesta nad Váhom), v ktorej sa archeológom pri odkrývaní sídliska a pohrebiska zo staršej a mladšej doby bronzovej podarilo odhaliť unikátne nálezy v celoeurópskom meradle. Významná **archeologická lokalita** s nálezmi z obdobia rokov 1200-1000 pred n. l. prezentuje mohyly velatickej kultúry - **mohylový kniežací hrob** (1300-700 pred Kr.), ktorá bola po prvýkrát preskúmaná v rokoch 1953-1956, verejnosti je prístupná od roku 1966. Odkrylo sa tu asi 250 hrobov, našlo veľa zaujímavých predmetov z obdobia sťahovania národov, unikátny je nález alabastrovej urny, ktorá nemá obdobu v celej barbarskej Európe. Lokalita je pamiatkovo upravená so **stálou muzeálnou expozíciou** (kamenná konštrukcia priemeru 25 m s 8 m hĺbkovou komorou, expozícia Trenčianskeho múzea). Na jej území sa predpokladá i situovanie povestí opradených "Krvavej krčmy", v ktorej ozbíjali a zavraždili bohatých pocestných.

Na začiatku Bošáckej doliny upúta návštevníka najmä **baroková kaplnka v Trenčianskych Bohuslaviciach** z roku 1763, ktorá bola súčasťou už nejestvujúceho kaštieľa Erdodyovcov. Pozoruhodný je predovšetkým jej interiérový zdobený unikátnymi freskami a oltárnymi obrazmi nemeckého maliara rakúskeho pôvodu F. A. Haulbertscha.

Len o štyri kilometre ďalej smerom do Bošáckej doliny sa stretávame so zakonzervovanými zvyškami **románskeho kostolíka v Haluziciach**. Hoci prvé písomné dokumenty ho spomínajú až roku 1484, mnohé skutočnosti svedčia o tom, že je oveľa starší (uvádza sa dokonca odhadovaný rok 1240).

V srdci Bošáckej doliny, v obci **Zemianske Podhradie**, je vyhľadávaným **kaštieľ Ostrolúckych** s príľahlým parkom, pôvodne renesančný, prestavaný v empírovom slohu. Pôvodne opevnený dvojvežový kaštieľ postavili v 17. storočí. Bol v majetku zemianskych rodín Príleských a neskôr Ostrolúckych, ktorých Adela je známa ako láska a múza národovca Ľudovíta Štúra. Kaštieľ bol obnovený v 20. storočí. V súčasnosti je v zachovalom stave, slúži ako dom sociálnych služieb.

Medzi ďalšie zachovalé kaštiele v regióne patrí dominanta obce **Brunovce** - neskororenesančný **kaštieľ** s barokovými doplnkami postavený v rokoch 1695-1697 s malou kaplnkou Nanebovzatia Panny Márie. V roku 1988 boli na fasádach odkryté a reštaurované pôvodné maľby s figurálnymi motívami a detailami pôvodného architektonického riešenia. Ďalším kaštieľom je pôvodne neskororenesančný **kaštieľ v Častkovciach**, neskôr zbarokizovaný. Na jeho 1. poschodí sa nachádza slávnostná sieň so štukovou dekoráciou z konca 18. storočia. K renesančným stavbám regiónu patria aj opevnený **kaštieľ v Lúke** charakteristický štyrmi náročnými vežami, **kaštieľ v Moravoch nad Váhom** a **kaštieľ v Kočkovciach** s príľahlým parkom, zrekonštruovaný v roku 1972 stavebnou fakultou SVŠT. Hoci si väčšina kaštieľov v regióne zachovala svoju historickú hodnotu, nie sú prístupné verejnosti. Ich súčasné využitie neslúži účelom cestovného ruchu a návštevníci majú možnosť objaviť ich pôvodnú krásu len z exteriéru.

Rázovitá kopaničiarska oblasť okolo Myjavy na hraniciach s Českou republikou láka nielen milovníkov histórie, ale aj ľudových stavieb a folklóru. Je významnou etnografickou oblasťou s originálnou ľudovou architektúrou starých gazdovských domov, vlastnou ľudovou kultúrou, odevmi a folklórnymi tradíciami. Mestečko **Myjava** zohralo významnú úlohu v dejinách emancipácie slovenského národa. Takmer celý kraj sa pod vedením Jozefa Miloslava Hurbana zapojil do národnooslobodzovacieho hnutia. Tu bola počas udalostí v roku **1848 vyhlásená Slovenská národná rada**. V dome, kde založili Slovenskú národnú radu, sa dnes nachádza **Múzeum Slovenských národných rád** (súčasť Slovenského národného múzea). Významným a zaujímavým architektonickým dielom Myjavy je **kubistický pamätník generála Milana Rastislava Štefánika** z roku 1921. Je situovaný v centre mesta pred evanjelickým kostolom.

História robí zaujímavým aj mestečko **Stará Turá**, ležiace rovnako v pohraničí s Českou republikou, južne pod dominantou Bielych Karpát - Veľkou Javorinou. Mestečko je charakteristické hornatým okolím a **kopaničiarskym osídlením**, ktoré pokračuje západným a juhozápadným smerom Myjavskou pohorkatinou. Z pohľadu histórie patrila obec do čachtického hradného panstva až do zániku feudalizmu v Uhorsku, keď ju kráľ Matej Korvín povýšil za preukázané zásluhy pri chytení Jána Švehlu na poddanské mestečko (oppidum) a na základe udeleného privilégia boli Staroturania oslobodení od platenia tridsiatku a iných mýtnych poplatkov vo všetkých krajinách uhorskej koruny. Toto privilégium, ktoré pomáhalo obchodnej a trhovej činnosti mestečka, niekoľkokrát potvrdili ďalší uhorskí panovníci. Významná je **účasť Starej Turej v Slovenskom národnom povstaní**. Stará Turá a okolitý kraj sa aktívne zúčastnili revolučných udalostí v rokoch 1848-49. V podjavorinských kopaničiach nachádzali útočisko sovietski vojaci a väzni, ktorí ušli z nemeckých zajateckých táborov ako i rasovo prenasledovaní.

Obdobie Slovenského národného povstania v regióne dokumentuje aj monumentálny **pamätník SNP**, ktorý je miestom odpočinku 45 partizánov a nachádza sa na už spomínanom **vrchu Roh**. V severnej časti vrchu sa týči dynamická socha bojovníka. Po oboch stranách areálu je 7 kamenných kvádrov s menami obcí a osád zapojených do odboja pod Javorinou. Každoročne v auguste sa tu konajú spomienkové slávnosti.

Komorník cisára Františka I., oficiálny strážca kráľovského pokladu, prvý slovensky hovoriaci notár...

Veľká časť dejín regiónu, rovnako ako samotného Nového Mesta nad Váhom, je spätá s **významnými historickými a hrdinskými činmi známych slovenských osobností**. V okolí Nového Mesta sa narodili alebo pôsobili významné osobnosti slovenskej kultúrnej a národnej histórie. Za zmienku stojí spomenúť aspoň niektorých.

Beckovský rodák **Dionýz Štúr – významný slovenský vedec v oblasti geológie, fytopaleontológie a botaniky**. Ako pracovník Ríšskeho geologického ústavu vo Viedni sa podieľal na podrobnom geologickom mapovaní celej bývalej Rakúsko-uhorskej monarchie, neskôr sa stal jeho riaditeľom. Robil geologický výskum v rozličných krajinách bývalého Rakúsko-Uhorska (v Alpách, severovýchodnom Taliansku, Dalmácii, na Slovensku, v Čechách, v Sedmohradsku...). O svojich výskumoch napísal veľa rozsiahlych vedeckých prác, ktorými sa uviedol do zoznamu geológov svetového významu už za svojho života. Bol vyznamenaný viacerými vysokými radmi, členstvom mnohých akadémií vied ako aj prírodovedeckých spoločností európskych štátov. Učiteľom na beckovskej škole (1652 - 1660) bol **Štefan Pilárik**, evanjelický kňaz, **chýrny kazateľ a spisovateľ**. K jeho miestnemu pobytu sa viaže tragická udalosť, keď v roku 1660 gróf Nádasdy, v období náboženských bojov, zničil chýrnu Pilárikovú knižnicu, v ktorej sa nachádzali literárne a historické unikáty. Po odchode z Beckova bol zajatý Turkami a odvedený do zajatia. Osudy v tomto zajatí pútavo opísal vo svojom diele Lós Pilárika Štefana. Ďalšou zaujímavou, hoci možno menej všeobecne známou, postavou spätou s Beckovom bol **skladateľ organových skladieb Edmund Pascha**, ktorý tu pôsobil na prelome 18. stor. Skomponoval niekoľko významných diel organovej hudby, napríklad latinskú Vianočnú omšu s mnohými prvkami ľudovej hudby. Detstvo v Beckove prežil šľachtic **Ladislav Medňanský, komorník cisára Františka I.**, významný literárny a vedecký činiteľ, neskôr viceprezident Uhorskej komory, hlavný župan Nitrianskej župy, oficiálny strážca kráľovského pokladu a predseda Uhorskej komory. Neprehliadnuteľnou osobnosťou je **Jozef Miloslav Hurban - velikán štúrovskej generácie**. V čase jeho štúdií sa začalo naplno rozvíjať

národné uvedenie slovenských študentov. Pri pamätnom výlete študentov na Devín v roku 1836 prijal meno Miloslav a začal uverejňovať svoje literárne práce. Po ukončení štúdií nastúpil ako kaplan v Brezovej pod Bradlom, pustil sa s nadšením do národnouvedomovacej a ľudovovýchovej práce. Prebudil národné povedomie ubiedeného ľudu a ukázal na cestu, ako žiť kultúrnejšie. Podieľal sa na vypracovaní Prestolného prosbopisu cisárovi, ktorý možno charakterizovať ako prvé organizované vystúpenie formujúcej sa slovenskej inteligencie proti maďarizácii. Neskôr odišiel do Hlbokého, kde si ho vyvolili za farára, kde pôsobil až do svojej smrti (1888) a kde sa stretával s L. Štúrom, M.M. Hodžom a ďalšími vlastencami, aby sa dohodli o uzákonení spisovnej slovenčiny, ktorej základ tvorili stredoslovenské nárečia. Rozvinul bohatú literárnu činnosť. Zúčastňoval sa organizácie politického, kultúrneho života štúrovcov, písal prózu, kritiky, štúdie. Je vedúcou osobnosťou národného pohybu v roku 1848 a stojí v čele všetkých významných podujatí slovenského života v 2. polovici minulého storočia. Ďalší beckovský rodák, **Dr. Ján Ambro** – významná **osobnosť v oblasti pôrodnictva**. Ako člen maďarskej lekárskej spoločnosti bol poverený vypracovať návrh na zníženie detskej úmrtnosti. Tak vznikla jeho kniha Vedúce myšlienky pri organizovaní škôl pre pôrodné asistentky na území Uhorska **Ladislav Mednyánszky ml. - maliar "slovenskej zeme a ľudu"**, absolvent Akadémie výtvarných umení v Mníchove, vystavovateľ na výstave v Paríži v roku 1877, ktorá mu priniesla triumf. V rámci potuliek po svete sa istý čas zdržiaval v Beckove ako zádumčivý samotár, ktorý maľoval tulákov, opilcov, ubiedených sedliakov. Neskôr sa túlal po Francúzku, Taliansku a Balkáne, kde žil medzi pastiermi pusty, cigánmi a tulákmi. Po vypuknutí prvej svetovej vojny odišiel na front s ceruzkou v ruke. Počas vojny viackrát vystavoval v Budapešti a vo Viedni. Patrí k výrazným zjavom krajinomaľby 19. a 20. stor. Zvláštne miesto v jeho tvorbe zaujímajú sociálne motívy obyčajných ľudí. **Karol Bórik - kapitán dobrovoľníkov slov. povstania 1848-1849**, politik, národovec, spoluzakladateľ Matice slovenskej, **významný štúrovec**. Karol Bórik bol zvolený do čela dobrovoľníkov a preslávil sa svojou odvahou, najmä počas bojov na Myjave. Po porážke maďarských vojsk pri Világoši sa stal prvým slovensky hovoriacim notárom v histórii a sídlil práve v Beckove. Do konca života bol zapáleným národovcom a je o ňom známe, že svoje dcéry nechal vyštudovať až vo Viedni, aby nemuseli navštevovať maďarské školy. Je vyobrazený na pamätníku v beckovskom parku.

K ďalším významným osobnostiam, ktorých život alebo dielo sa spája s Beckovom patrili **Zuzana Beňovská - manželka slávneho Morica Beňovského** - prvého kráľa na ostrove Madagaskar, **Hugolín Gavlovič - františkán, mních, literát**. Neďaleký myjavský okres sa môže pochváliť rodákom generálom **Milanom Rastislavom Štefánikom**, významnou osobnosťou novodobých dejín. **Mohyla na Bradle**, ktorá bola postavená k 10. výročiu jeho smrti, je pietnym miestom obyvateľov Slovenska i zahraničných návštevníkov. V r. 1968 bola vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku. V rokoch 1987-1996 bola zreštaurovaná. Každoročne v máji sa tu konajú pietne spomienkové slávnosti.

Obrázok č. 8 - Kultúrno-historický potenciál územia 2

Kopanice na Myjave

Kaštieľ Ostrolúckych

Mohyla v Očkove

Zdroj: internetové zdroje

2.3 FORMY A DRUHY CESTOVNÉHO RUCHU

Potenciál lokality Nového Mesta nad Váhom a okolitého regiónu je východiskom pre uplatnenie nasledovných druhov a foriem cestovného ruchu:

2.3.1 Pešia turistika

V regióne sa nachádza pomerne hustá sieť turistických chodníkov prechádzajúcich viacerými pohoriami. Ide hlavne o **Biele Karpaty, Malé Karpaty a Považský Inovec**. Rôzne dĺžky a náročnosť chodníkov umožňujú ich využívanie širokému spektru turistov, od rodín s deťmi až po zdatných turistov. Turistika má v tomto regióne bohatú tradíciu. K najvyhľadávanejším atraktivitám v rámci peších výletov do blízkeho či vzdialenejšieho okolia patria:

- **Veľká Javorina so známou Holubyho chatou** (Biele Karpaty) - najvyšší vrch Bielych Karpát, cezhraničná oblasť s Českou republikou. Najkratšia a najpohodlnejšia cesta na vrchol s ďalekými výhľadmi naň vedie napr. zo Starej Turej. Ďalšími alternatívami sú historicky významná, turisticky a krajinársky zaujímavá trasa s peknými výhľadmi po cesta kapitána Miloša Uhra, trasa vedúca k pamätným miestam z obdobia SNP s ojedinelými výhľadmi smerom z Prídomia a okolia Zemľanky alebo trasa prechádzajúca z Myjavskej do Javorinskej pahorkatiny vedúca kopaničiarskym krajom na Myjave a atraktívnymi výhľadmi cez prieseky v lese.
- **Veľká Javorina a pamätník SNP** (Biele Karpaty) - tretí najvyšší vrch Bielych Karpát, na ktorý je možné dostať sa napr. trasou z Bošáče smerom na Grúň.
- **kopaničiarsky kraj pod Javorinou** - s osídlením a jeho typickou architektúrou.
- **vrchol Bradlo** (Malé Karpaty) - na ktorý je možné dostať sa napr. chodníkom zo Starej Turej, okolo vodnej nádrže Dubník II. vedúcim typickým kopaničiarskym krajom. Z vrcholu Bradla sú pekné výhľady do okolia.
- **Beckovský hrad** - dominanta Považia.
- **Čachtický hrad** (Malé Karpaty) - ktorý ponúka zážitok z histórie a atraktívne výhľady na Veľkú Javorinu a Považský Inovec.
- **Veľký Plešivec** (Malé Karpaty) – dominantný vrch čachtických Karpát s krásnym výhľadom na Považie (Veľkú Javorinu, Považský Inovec, čachtickú zrúcaninu...). Plešivec je najkrajší na jar, kedy tu kvitne množstvo skalničiek a orgován.
- **Malý Plešivec** (Malé Karpaty) - susedný vrch Veľkého Plešivca so skalným mestečkom.
- **Vodná nádrž Dubník I. a II.** (Malé Karpaty)
- **Inovec** - najvyšší vrch pohoria Považský Inovec, ktorý je možné zdolať napr. viacerými trasami z Mníchovej Lehoty, sú však hodnotené ako pomerne náročné.
- **Vodná nádrž Duchonka** (Považský Inovec)
- **Vodná nádrž Nemečky** (Považský Inovec)
- **Tematínsky hrad** (Považský Inovec) - významná zrúcanina ako jedna z troch hradov Považia.
- **Mohyla na Bradle** - pamätné miesto posledného odpočinku M.R. Štefánika.
- **Rodný dom spisovateľky Ľudmily Podjavorinskej** s pamätnou izbou a jej hrob na cintoríne v Bzinciach pod Javorinou
- **Kaštieľ v Zemianskom Podhradí**

- **Lokalita Zelená voda** - vodná plocha
- **Trenčín, Myjava, Čachtice, Moravské Lieskové, Bošáca, Nová Bošáca, Očkov, Stará Turá, Višňové, Zemianske Podhradie ...**

Zaujímavé a kratšie alternatívy ku klasickým turistickým trasám predstavujú náučné chodníky:

- **Náučný chodník Beckovské hradné bralo** (okruh Beckov - dĺžka 700m). Najkratší a najmenej náročný, schodný bez problémov v každom ročnom období. Umožňuje po okružnej trase obísť Beckovské hradné bralo, pričom naň poskytuje najrôznejšie pohľady na bralo, samotný hrad a židovský cintorín. Na jednotlivých zástavkách sa návštevník oboznámi s geológiou a geomorfológiou najbližšieho okolia ako aj chránenými lipami Beckova v Chránenom areáli Lipový sad.
- **Náučný chodník Sychrov** (Beckov – Sychrov - Beckov - dĺžka 4,3 km). Jeho trasa vedie po poľovníckom chodníku, na ktorom jednotlivé zástavky informujúca o tunajších lesoch a poľovnej zveri, zároveň poskytuje pekné výhľady do údolia Váhu. Chodník je najpríťažlivejší v jarných mesiacoch (apríl - jún), keď v prírodnej rezervácii Sychrov kvitne hlaváčik jarný.
- **Náučný chodník Lipky - Beckovské Skalice** (Beckov – Lipky - Beckovské Skalice - Skalka pri Beckove - Beckov - 5,5 km). Od vstupného panelu vedie jeho trasa popri Chránenom areáli Lipový sad k rodnému domu Dionýza Štúra (1827 - 1892). Ďalej je trasa chodníka zhodná s turistickou trasou smerom na Lipky, kde tamojší panel upozorňuje na krásne výhľady na široké okolie a schematicky opisuje najvýznamnejšie okolité horstvá. Ďalšie dve zastávky sú v pripravovanej NPR Beckovské Skalice. Panel na okraji teplomilnej dubiny načrtáva obraz tunajšej flóry, panel tesne nad opusteným lomom informuje o živočístve. Návrat popri PP Skalka pri Beckove vedie do obce po komunikáciách.

2.3.2 Cykloturistika

Trenčiansky kraj, v ktorom sa okres Nové Mesto nad Váhom nachádza, má najhustejšiu sieť cyklotrás na Slovensku (750 km). Regiónom prechádza **Vážska, Malokarpatská, Kopaničiarska a Štiavnická cyklomagistrála, jedenásť ďalších trás vedie slovensko-českým pohraničím**. Trasy ponúkajú výber rôznej náročnosti, možné je využiť bicykle pre príležitostných rekreačných cyklistov, cez cestné, trekkingové až MTB bicykle. Cyklochodníky vedú okolo zaujímavostí a atraktívnych lokalít akými sú napr. **Vážsky kanál, historické pamiatky v hradných zrúcaninách v Beckove, Čachticiach alebo Tematíne, typické regionálne dedinky ako napr. Višňové, Hrachovište, Bošáca, mestečko Stará Turá známe zachovávaním folklórnych tradícií, kopaničiarske osídlenia na Myjave, mohyla gen. M. R. Štefánika na Bradle, jeho kubistický pamätník na Myjave, Gazdovský dvor v Turej Lúke, ruiny opevneného kostolíka v Haluziciach ...** Z hľadiska cykloturistiky má strategický význam obec Brunovce. Je tu vytvorená spojnica oboch brehov Váhu s možnosťou cyklovýletov do Nového Mesta nad Váhom, na Zelenú vodu, ale aj do Piešťan na obe časti Sĺňavy.

Zaujímavým projektom v oblasti cykloturistiky, ktorý v súčasnosti realizuje 23 obcí združenia Veľká Javorina - Bradlo, je **projekt rozvoja infraštruktúry cykloturistických trás**. Osádzajú sa tzv. cykloodpočívadlá - prístrešky s lavicami, stolmi, nádobami na odpad, informačné tabule s turistickými a cykloturistickými mapami, navigáciami k významným prírodným, historickým či umeleckým pamiatkam. Cieľom projektu je skvalitnenie už existujúcich značených cyklotrás, zvýšenie informovanosti o regióne a zintenzívnenie zážitkov z výletov.

Obrázok č. 9 - Cyklotrasy projektu „Obnova a údržba existujúcich cykloturistických

Zdroj: Slovenský cykloklub (SCK), 2006

K príkladom regionálnych až nadregionálnych cyklotrás prechádzajúcich okolo Nového Mesta patria:

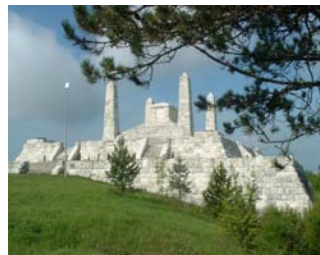
- **Považany - Senica** (trasa č. 022, 61 km) s možnosťou napojenia na Záhorskú a Vážsku cyklomagistrálu (Považany, Čachtice, Višňové, Hrachovište, Vaďovce, Stará Turá, Papraď, Myjava, Brezová pod Bradlom, kopaničiarske usadlosti smerom do Bukovca, Senica),
- **Podolie-Krajné** (trasa č. 8310, 8 km), možnosť napojenia na Malokarpatskú cyklomagistrálu (Podolie, Korytnianske kopanice, Krajné),
- **Hrachovište - Jablonica - Plavecký Peter** (trasa č. 2302, 43 km) s možnosťou napojenia na Kopaničiarsku a Malokarpatskú cyklomagistrálu (Hrachovište, Krajné, Podkylava, Košariská, Brezová pod Bradlom, Jablonica, Plavecký Peter),
- **Dolné Srnie - Papraď** (trasa č. 5303, 30 km) s možnosťou napojenia na Štiavnickú a Kopaničiarsku cyklomagistrálu (Dolné Srnie, rázovitý kopaničiarsky kraj, Moravské Lieskové, Bzince pod Javorinou, Barina, Stará Turá, Dubník,...),
- **Hrnčiarové - Veľká Javorina** (trasa č. 8304, 9 km) cyklotrasa kategórie extrém končí pri Holubyho chate na Veľkej Javorin (Hrnčiarové, Barina, Veľkú Javorina, Holubyho chata),
- **Nová Bošáca - Podhradie** (trasa č. 020, 48 km) s možnosťou napojenia na Vážsku cyklomagistrálu (Kočovce, Nová Ves nad Váhom, Hôrka, Hrádok, Lúka, Modrovka, Stará Lehota, Nová Lehota, hrebeň Považského Inovca, Podhradie),
- **Nové Mesto nad Váhom - Krakovan** (trasa č. 003, 20 km) s možnosťou napojenia na Kopaničiarsku a Záhorskú cyklomagistrálu (Nové Mesto nad Váhom, Čachtice, Častkovce, Podolie, Krakovany, Vrbové, Trstín),
- **Piešťany - Nemšová** (trasa č. 2301, 59 km) s možnosťou napojenia na Vážsku a Štiavnickú cyklomagistrálu (Piešťany, Moravany, Lúka, Hrádok, Hôrka nad Váhom, Nová Ves nad Váhom, Kočovce a Beckov, Trenčianske Stankovce, Opatovice, Trenčín, Nemšová...),

- **Piešťany - Trenčín** (trasa č. 002, 45 km) 1. časť Vážskej cyklomagistrály, zároveň napojenie na Kopaničiarsku a Štiavnickú cyklomagistrálu (Piešťany, Považany, Horná Streda, Brunovce, Potvorice, Považany, Považský Inovec, hrad Tematín, Nové Mesto nad Váhom, Zelená Voda, Beckov, Trenčín...),
- **Piešťany – Modrovka** (trasa č. 8202, 6 km) (Piešťany, Modrovka),
- **Trenčianske Bohuslavice – Haluzice** (trasa č. 8311, 8 km),) s možnosťou napojenia na Štiavnickú cyklomagistrálu (Trenčianske Bohuslavice, Bošáca, Haluzice).

Obrázok č. 10 - Lokality na cyklotrasách vedúcich regiónom okolo Nového Mesta

Kopaničiarske osídlenie
okolo Starej Turej

Mohyla na Bradle

Pohľad na časť regiónu

2.3.4 Horolezectvo

Najvýznamnejším objektom, ktorý je vhodný a využíva sa na horolezeckú činnosť je **Beckovské hradné bralo** v oblasti Považského Inovca. Majestátny pôsobiaci skalný útvar patrí medzi **najvýznamnejšie cvičné horolezecké terény na Slovensku**, je ideálnym miestom na skalolezenie pre vyznávačov freeclimbingu. Nachádza sa priamo v obci Beckov, neďaleko štátnej cesty. Beckovské hradné bralo, vysoké takmer 60 metrov, budujú triasové vápence. Skala je pomerne pevná a dobre členená. Zárezy, komíny a škáry poskytujú veľa možností logických výstupov. Výstupy vedú ale aj cez hladké platne a previsy. Systém látok a políc umožňuje jednotlivé cesty navzájom kombinovať. Vo väčšine ciest sú ponechané stále skoby, popri nich postačujú na istenie slučky a vkladnice. Dominantou Beckovského brala je jeho severozápadná stena. Ňou vedú najdlhšie a najvýznamnejšie výstupy. Ale aj vo východnej a severovýchodnej stene sa nachádza mnoho pekných ciest. Steny sa stretávajú v mohutnom severnom hrebeni, ktorým pokračujú mnohé výstupy na vrchol brala.

2.3.5 Paragliding

Možnosti „adrenlínového lietania“ v podobe paraglidingu a rogalového lietania ponúkajú **Považský Inovec a Biele Karpaty**, ktoré majú na tieto aktivity ideálne terény.

2.3.6 Pobyt pri vode

Areál Zelená voda

V bezprostrednej blízkosti Nového Mesta nad Váhom, cca. 2 km od centra mesta, sa nachádza **jedno z najznámejších rekreačných stredísk s prírodnou vodnou plochou na západnom Slovensku**, nazývané vďaka farbe vody **Zelená voda**.

Základom existencie **športovo-rekreačnej zóny Zelená voda** je umelé jazero ako dôsledok ťažby štrku, ktorá sa v tomto území realizuje už približne 30 rokov. Súbežne s ťažbou sa jazero začalo využívať na kúpanie. Aj keď ťažba ešte stále pokračuje, v súčasnosti sa plocha oveľa viac využíva na letný oddych pri vode s využitím vodných a športových aktivít. Celý areál Zelenej vody medzi hrádzou Váhu a ochranným pásmom diaľnice sa člení na severnú časť regionálneho biocentra (spolu s územím medzi Váhom a plavebným kanálom cca. 150 ha) a južnú časť, ktorá je územím rekreácie (125,7 ha). Rekreačné územie Zelenej vody je **rozdelené katastrálnou hranicou na časť beckovskú** (o výmere 48,2 ha) a **novomestskú** (o výmere 77,5 ha), z toho vodná plocha má cca 25,5 ha a súš 52 ha. **Areál pozostáva z troch častí - verejný areál letných športov, kúpanie prevádzkované komerčne a chatová oblasť**. Súčasný rekreačno-športový areál slúži na prímestskú resp. víkendovú rekreáciu obyvateľov mesta a neďalekého okolia, je však známy aj mimo územia okresu.

Výhodou areálu je vynikajúci prístup po diaľnici, dobrá dopravná dostupnosť vlakom, autom alebo autobusom. Strediskom, ktoré svojim významom presahuje hranice novomestského regiónu. Je navštevované nielen návštevníkmi zo Slovenska, ale aj z Čiech, Poľska, Maďarska, Nemecka, prípadne ďalších krajín. Na Zelenej vode je dostatok ubytovacích kapacít, nachádza sa tu aj kemp, rovnako nie je problém so stravovaním. Zabaviť sa návštevníci môžu priamo v areáli vo viacerých baroch, počas sezóny sa tu pravidelne konajú rôzne diskotéky. Zelená voda je vďaka možnostiam zábavy vhodná hlavne pre mladých ľudí. V areáli je vybudovaných veľa športovísk. K dispozícii sú ihriská na tenis, volejbal (beachvolejbal) a futbal. Areál návštevníkom zároveň ponúka minigolf, windsurfing alebo kajaking, požičanie vodných bicyklov, člnov, tobogán a možnosť jazdy na koňoch, pre najmenších sú k dispozícii preliezačky a kolotoče. Dve oficiálne pláže sa v súčasnosti delia na časť platenú a neplatenú. V areáli Zelenej vody sa pravidelne organizujú rôzne podujatia, napr. "Topvar rock fest", ktorý je celoslovenským festivalom rockovej hudby, a vďaka ktorému každoročne navštívia Nové Mesto tisíce návštevníkov.

Hoci viaceré informačné zdroje hovoria stále o Zelenej vode ako o stredisku dobrej voľby na letnú dovolenku, stredisku s kvalitnými službami, dostatkom ubytovacích a stravovacích kapacít, s bohatými možnosťami športového vyžitia a stredisku vhodnom predovšetkým pre mladých ľudí, objektívnym zhodnotením existujúceho stavu však **areál v súčasnosti za modernými štandardmi rekreačných stredísk a potrebami stále náročnejších účastníkov cestovného ruchu zaostáva**. Zelená voda bola dlhodobo známa aj ako vodácke centrum, konali sa tu dokonca majstrovstvá Slovenska v rýchlostnej kanoistike. Slovenská kanoistická federácia však preteky rýchlostnej kanoistiky zo Zelenej vody presunula do Zvolena, kde je na tieto účely v súčasnosti vybudovaná lepšia infraštruktúra.

Situáciu, keď už areál v súčasnosti nespĺňa podmienky atraktívneho strediska, si uvedomuje aj mestské zastupiteľstvo Nového Mesta. V tejto súvislosti bolo jeho cieľom nájsť investora, ktorý by v areáli vybudoval **stredisko cestovného ruchu s celoročným využitím**. Zámerom je celoročné využitie rekreačných priestorov s rozlohou 11 ha. Dominantou areálu by mal byť **aquapark**, do určitej miery podobný aquaparku v Senci. Záujmom mestského zastupiteľstva je však aj návrat kanoistiky na Zelenú vodu. V tejto súvislosti by súčasťou komplexného zámeru nového, moderného rekreačného strediska malo byť vybudovanie infraštruktúry a lodenice pre rýchlostnú kanoistiku, čo by zároveň umožnilo organizovanie atraktívnych vodných športových podujatí. O využitie priestoru Zelenej vody sa zároveň aktívne usiluje aj **Beckov**, keďže časť areálu zasahuje aj do jeho katastra. V tomto smere Nové Mesto aj Beckov aktívne spolupracujú. Funkčné členenie areálu je v súčasnosti predmetom riešenia územného plánu zóny.

Na spracovávaní komplexného projektového zámeru rozvoja areálu Zelenej vody s cieľom vybudovania komplexného strediska cestovného ruchu s celoročným využitím sa v súčasnosti pracuje zo strany nového investora. Podrobnejšie informácie sú však v súčasnom štádiu riešenia projektu predmetom jeho know-how a súčasťou dôverných informácií.

Obrázok č. 11 - Areál Zelená voda

Zdroj: www.nove-mesto.sk

Z tohto dôvodu sa areálom rekreačného strediska Zelenej vody v strategickej časti osobitne nezaobráame. Treba však zdôrazniť, že image Nového Mesta nad Váhom z pohľadu cestovného ruchu je značne ovplyvňovaný práve areálom Zelená Voda. V tejto súvislosti bude ďalšia profilácia Nového Mesta nad Váhom na trhu cestovného ruchu závisieť od charakteru „nového“ strediska cestovného ruchu a „nastavenia“ spoločnej stratégie rozvoja cestovného ruchu v meste na základe potrieb a očakávaní súkromného ako aj verejného sektora.

Vodná nádrž Dubník je rovnako známa nielen ako miesto pobytu pri vode, ale aj ako rovnomenná **rekreačná oblasť**. Od Nového Mesta je rekreačná oblasť vzdialená cca. 12 km, od mesta Stará Turá 2 km. Počas letnej sezóny ponúka ubytovanie, kemping, kúpanie, požičovňu lodiek, vodných bicyklov, tenisové dvorce, stolný tenis, možnosť rybolovu. V rekreačnom stredisku sa nachádzajú dve nádrže - Dubník I. a Dubník II., pričom sa pre ne používa aj označenie nový a starý Dubník. Rekreačná oblasť Dubník ponúka množstvo príležitostí pre turistov, hubárov, rybárov, poľovníkov a milovníkov jazdectva. V letnom období je tu možnosť kúpania a vodných športov, v zimnom období lyžovania a korčuľovania.

Starý Dubník je charakteristický viacerými možnosťami zábavy, športov, stravovania a ubytovania (autocamping Dubník, penzión Hydrostav, hotel Sanus). Každoročne sa tu v máji konajú rybárske preteky. Je položený nižšie.

Nový Dubník je vyhľadávaný predovšetkým z dôvodu oveľa väčšieho kľudu a pokoja a zároveň čistejšej vody, v jeho blízkosti je vybudovaná chatová osada. Tento je položený vyššie. Nádrži dominuje v strede romantický ostrovček, na ktorý nie je problém doplávať alebo sa doplaviť na loďke.

Poslednou z radu využívaných vodných plôch v regióne je **vodná nádrž Nemečky**. Vo vzdialenosti cca. 6 km od nej sa nachádza rekreačná oblasť Duchonka (pohorie Považský Inovec). Duchonka ponúka široké možnosti

športového vyžitia a trávenia voľného času. Aktívnejším návštevníkom sú k dispozícii športové ihriská - tenisové, golfové, stolnotenisové, volejbalové. Vo vodnej nádrži sú okrem kúpania aj dobré podmienky pre športové rybárstvo, člnkovanie, surfovanie, bicyklovanie na vodných bicykloch. Zarybnením vodnej nádrže sa tu vytvorili výborné podmienky pre rybolov. Na trávnatých a piesočnatých plážach sú tu pre deti pripravené hojdačky a prevažovačky. Večer tu prevláda bohatý nočný život pri zábavách na diskotékach a iných kultúrnych podujatiach. Okolie je vhodné na cykloturistiku, okolité lesy ponúkajú možnosť pre letnú turistiku, zber húb a lesných plodov.

2.3.7 Vidiecky cestovný ruch a agroturistika

Rázovitá kopaničiarska oblasť okolo Myjavy na hraniciach s Českou republikou je významnou etnografickou oblasťou s originálnou ľudovou architektúrou starých gazdovských domov, vlastnou ľudovou kultúrou, odevmi a folklórnymi tradíciami. Myjava a Myjavčania dodnes živo zachovávajú tradície svojich predkov. Roztáhané kopanice so starými, gazdovskými domami predurčujú Myjavu pre dovolenku na vidieku, kde si každý môže v nezabudnuteľnom a úžasnom tichu odpočinúť od každodenného stresu a ruchu miest. Myjavská pahorkatina patrí do oblasti slovensko-moravských Karpát. Charakteristické je pre ne striedanie úsekov lesa s lúčinami a oddychovými miestami, ktoré turistom spríjemňujú pešie putovanie. Na Myjave sa konajú pravidelné festivaly kopaničiarskeho folklóru. Myjava i celý myjavský región je rovnako známy svojou kvalitnou slivovicou. Pálenie slivovice si môžu návštevníci Myjavy v prípade záujmu pozrieť priamo v niektorej z páleníc. Kopaničiarske osídlenie západne a juhozápadne od Myjavskej pahorkatiny prechádza ďalej do **kopaničiarskeho územia okolo Starej Turej**.

Tradičné formy života a bývania v myjavskom regióne prezentuje zrekonštruovaný objekt pôvodného **gazdovského dvora**. O živú stálu expozíciu, **gazdovský dvor**, sa stará gazda s gazdinou. Návštevník si môže prehládnuť stálu expozíciu krojov, náradia a nástrojov. Pri návšteve zariadenia v myjavskej miestnej časti Turá Lúka sa stane účastníkom bežného života poľnohospodárskej usadlosti v rokoch 1900-1950. Má možnosť ochutnať, čo práve v deň vašej návštevy gazdiná uvarila, môže vidieť gazdu pri starostlivosti o domáce zvieratá, vyskúšať si viazanie myjavských ručníkov, či obliecť sa do myjavského kroja. Okrem bežnej prevádzky ponúka **Gazdovský dvor v Turej Lúke** aj tematicky zamerané podujatia pre verejnosť (napr. Kopaničiarska svadba, Udupávanie humna, Zabýjačka, Drápačky, Varenie lekváru, Dožinky), zabezpečenie spoločenských podujatí a výchovno-vzdelávacích programov v oblasti tradičnej kultúry na objednávku.

Okres Nové Mesto nad Váhom sa môže popýšiť **najsevernejšie položeným vinohradom s veľkovýrobnou kvalitných sort vín na Slovensku**. Nachádza sa v **Kálnici** ako najsevernejší bod malokarpatskej vinohradníckej oblasti. Malá obec **Nová Bošáca** sa preslávila svojou znamenitou **slivovicou**, ktorú v miestnej pálenici produkujú od roku 1921. V obci **Bošáca** sa nachádza **múzeum skanzenového typu**.

2.3.8 Jazdectvo

Predovšetkým, ale nielen, v rámci spoznávania vidieka môžu návštevníci využiť aj možnosti jazdy na koni. Tieto služby zabezpečujú napr. **TC Kontakt, Agronovaz Cavalli na Zelenej vode, Obecný úrad v Kálnici alebo v Zemianskom Podhradí. Jazdecký areál Ranch Javorina** ponúka aj možnosť ustajnenia koní a ubytovania. V roku 2003 bol pod vrchom Roh vybudovaný značený Bielokarpatský jazdecký chodník, ktorý vedie až na vrchol Veľkej Javoriny a je otvorený celoročne.

2.3.4 Zimná turistika – zimné športy

Kvalitnú lyžovačku na upravených svahoch pre náročných aj menej náročných lyžiarov, večerné lyžovanie, požičanie lyžiarskeho výstroja či služby lyžiarskeho inštruktora ponúkajú v okrese Nové Mesto predovšetkým **lyžiarske strediská Bezovec, Kálnica-Piesky a Veľká Javorina**. Lyžiarske vleky sa však nachádzajú aj v okolí Modrovej a Zemianskeho Podhradia, tieto ale v súčasnosti nie sú ako lyžiarske strediská funkčné. Vhodné snehové podmienky pretrvávajú spravidla od decembra do februára, niekedy až do konca marca.

Rekreačné stredisko Bezovec je **najlepšie vybudované zimné stredisko v okrese**, s dostatočnou infraštruktúrou aj supraštruktúrou cestovného ruchu, má bohatú tradíciu lyžovania a vysokú návštevnosť. V roku 2006 bolo stredisko ocenené **troma hviezdami**, čím sa potvrdilo jeho popredné postavenie medzi lyžiarskymi strediskami na Slovensku. Od Nového Mesta nad Váhom je vzdialené 32 km juhovýchodne, od mesta Piešťany 27 km severovýchodne. Nachádza sa v pohorí Považský Inovec, v západných svahoch vrchu Bezovec (v nadmorskej výške 560 m n. m.). Stredisko ponúka možnosti zimného vyžitia na siedmych vlekoch s kapacitou 3000 os./hod, svahoch rôznej obtiažnosti vhodných pre začiatočníkov aj dobrých lyžiarov, k dispozícii je lyžiarska škôlka, požičovňa lyžiarskej výstroje, ski servis, možnosť večerného lyžovania, dostatok stravovacích a ubytovacích zariadení rôznej kategórie. Priamo k stredisku patrí areál Rekreačného strediska Bezovec rozprestierajúci v centre lyžiarskeho strediska. Ponúka kapacitu 70 lôžok v siedmych zruboch, 2 športové ihriská, táborisko a reštauráciu s terasou. Stredisku však, napriek už vybudovaným rozvodom vody na zasnežovanie, doposiaľ chýbajú snehové delá. Bezovec má **výborné podmienky nielen pre zjazdové, ale aj pre bežecké lyžovanie, zimnú turistiku a sánkovanie**. V stredisku sa v minulosti viackrát konali Majstrovstvá Európy v lyžovaní na tráve, ktoré boli neskôr presunuté do Kálnice.

Lyžiarsky areál **Kálnica - Piesky** sa nachádza 8 km východne od Nového Mesta nad Váhom, v obci Kálnica, na úpätí pohoria Považský Inovec (v nadmorskej výške 245 m n. m.). Stredisko sa pýši zaradením medzi **najznámejšie strediská lyžovania na tráve v Európe i vo svete**. Tomuto významnému postaveniu vďačí predovšetkým svojim technickým lyžiarskym parametrom a kvalitnému trávnatému porastu. Pod záštitou medzinárodnej lyžiarskej federácie (FIS) sa tu uskutočnili Majstrovstvá sveta juniorov (1992), Majstrovstvá Európy seniorov (1994) a Majstrovstvá sveta seniorov (1995) v lyžovaní na tráve.

Zjazdovky, ktorých sklon je v priemere okolo 20% a povrch málo členitý, sú vhodné prevažne pre začiatočníkov a rodiny s deťmi. Návštevníci strediska môžu využiť nielen tri vleky s celkovou prepravnou kapacitou 1800 os./hod, ale aj služby ako napr. lyžiarsku školu, požičovňu lyží, brúsenie lyží a servis lyžiarskeho výstroja. Podmienky strediska umožňujú popri lyžovaní na tráve (mimo zimných mesiacov) aj každodenné nočné lyžovanie pri umelom osvetlení (v zimnej lyžiarskej sezóne).

Stredisko má už v súčasnosti vybudovaný systém zavlažovania a zasnežovania, do budúcnosti však spoločnosť zabezpečujúca jeho prevádzku plánuje služby strediska pre návštevníkov ďalej rozširovať a zatriktívňovať, s **ambíciou vytvoriť kvalitné stredisko cestovného ruchu s celoročným využitím**. V súčasnosti prebieha v stredisku dostavba trate pre horské bicykle, pred nedávnom boli rozšírené parkovacie kapacity, zvýšila sa kvalita stravovacích služieb (bufet) a rozšírila kapacita ubytovacích služieb (chatky). Do budúcnosti plánuje prevádzkovateľ strediska poskytnúť návštevníkovi okrem už existujúcich služieb aj **nové turistické, športové, relaxačno-ozdravovacie a kultúrno-spoločenské možnosti s využitím miestnych prírodných podmienok prostredia**. Plánom je vybudovať stredisko, ktoré ponúkne návštevníkovi zaujímavé prežitie voľného času. Nakoľko poloha strediska predurčuje jeho využitie na 25% v zimnej sezóne a na 75% v mimosezónnej zámernom je vybudovať letnú bobovú dráhu (s dĺžkou 1000 m a predbežnou kapacitou 500 os/h), štvorsedačkovú lanovku, ktorá dopraví dostatočné množstvo osôb k štartu bobovej dráhy ako aj na zjazdovky počas zimy (s dĺžkou cca 960 metrov a kapacitou 2200 os./h.), zabezpečiť rozvod technickej vody potrebnej na zasnežovanie a pravidelné zavlažovanie trávnatého porastu, čo garantuje aj jeho udržiavanie v patričnej kvalite. Prehradením potoka, ktorý preteká v spodnej časti areálu by mala vzniknúť priehrada (o rozlohe cca. 3.5 ha a hĺbke 2.5 m), ktorá bude slúžiť na člnkovanie, po úprave brehov a vybudovaní vodného tobogánu aj na kúpanie a aquazábavu, zároveň aj rybolov.

Lyžiarske stredisko **Veľká Javorina** leží 20 km severozápadne od Nového Mesta nad Váhom (15 km severne od mesta Stará Turá) vo východných svahoch najvyššieho vrchu Bielych Karpát – Veľkej Javoriny (s nadmorskou výškou 970 m n. m., v blízkosti známej Holubyho chaty). Na vrchol vedie cesta ako zo slovenskej tak i moravskej strany. V stredisku sú vybudované štyri lyžiarske vleky s prepravnou kapacitou 1650 os./hod., terény sú vhodné pre začiatočníkov ako aj pokročilých lyžiarov. V porovnaní s ostatnými lyžiarskymi strediskami v okrese má Veľká Javorina vzhľadom na svoju nadmorskú výšku lepšie snehové podmienky, napriek tomu jej však chýba systém umelého zasnežovania. Okrem zjazdového lyžovania poskytuje stredisko **možnosti sánkovania po poľných cestách v okolí, bežeckého lyžovania po letných turistických trasách ako aj možnosti vychádzok a zimnej turistiky.**

Turistické chodníky nachádzajúce sa v Považskom Inovci, v Bielych a v Malých Karpatoch sú vhodné aj **pre zimnú turistiku a bežecké lyžovanie.** Označené sú letnou turistickou značkou. Bežecké trate nie sú špeciálne upravované, pri dostatku snehu sú lyžiarske stopy vytvorené predovšetkým na hlavných hrebeňoch Považského Inovca a Bielych Karpát.

2.3.10 Kultúrno-poznávací cestovný ruch

V rámci kultúrno-poznávacieho cestovného ruchu majú návštevníci Nového Mesta a regiónu možnosť oboznámiť sa s typickými regionálnymi staviteľskými a architektonickými pamiatkami, umeleckými dielami, kultúrnymi pamiatkami a zariadeniami, prírodnými zaujímavosťami a dôležitými spoločenskými udalosťami. Konkrétne možnosti sú uvedené v časti Kultúrno-historický potenciál a časti Všeobecná infraštruktúra – organizované podujatia.

2 ANALÝZA SEKUNDÁRNEJ PONUKY

Sekundárna ponuka cestovného ruchu, tzv. realizačné predpoklady, vytvára podmienky na využívanie primárnej ponuky a prispôsobuje sa jej. Hlavným poslaním sekundárnej ponuky je poskytnúť účastníkovi cestovného ruchu možnosť využívať voľný čas aktívnou formou a tým prispievať ku komplexnému uspokojovaniu jeho potrieb. Sekundárnu ponuku tvorí **supraštruktúra cestovného ruchu (ubytovacie a stravovacie zariadenia)**, ktorú využívajú prevažne účastníci cestovného ruchu, **infraštruktúra cestovného ruchu (turistické informačné kancelárie, cestovné kancelárie, zmenárne, hraničné priechody...)** a **všeobecná infraštruktúra (športovo-rekreačné zariadenia a aktivity, kultúrno-spoločenské zariadenia a organizované podujatia,...)**, ktorú využívajú obyvatelia regiónu i účastníci cestovného ruchu.

3.1 SUPRAŠTRUKTÚRA CESTOVNÉHO RUCHU

K hlavným podnikom cestovného ruchu patria **ubytovacie a stravovacie zariadenia**. Ubytovacie zariadenia poskytujú v prevažnej miere aj stravovacie služby a ďalšie doplnkové služby v závislosti od kategórie a triedy ubytovacieho zariadenia. Úroveň poskytovaných služieb závisí od druhu, vybavenia, úrovne a rozsahu poskytovaných služieb ubytovacieho zariadenia. Podľa druhu sa ubytovacie zariadenia členia na kategórie podľa vybavenia, úrovne a rozsahu poskytovaných služieb na triedy – od najnižšej (*) po najvyššiu (*****).

Vzhľadom na skutočnosť, že doteraz nebola vykonaná pasportizácia cestovného ruchu v jednotlivých okresoch Trenčianskeho kraja, nedisponujeme presnou analýzou ubytovacích a stravovacích zariadení v Novom Meste nad Váhom a okolitom regióne (počet, kategória, trieda, vybavenosť doplnkovými službami, priestorové rozmiestnenie ap.). Z tohto dôvodu vychádzame pri hodnotení ubytovacích a stravovacích zariadení v riešenom území zo štatistických údajov vedených Pracoviskom ŠÚ SR v Trenčíne (Krajská správa ŠÚ) a údajov zistených v rámci vlastného prieskumu. Zároveň treba zdôrazniť, že súčasná situácia v štatistike cestovného ruchu na Slovensku nezodpovedá potrebám, nutné je pripustiť určitú relativitu štatistických údajov, hlavne čo sa týka ubytovania na súkromí. Súvisí to so snahou týchto ubytovateľov vyhnúť sa zvýšeným výdavkom a administratívne predovšetkým vo vzťahu k odvádzaniu dane z príjmov a poplatkov obciam.

Tabuľka č. 2 - Počet ubytovacích zariadení v okrese Nové Mesto nad Váhom

V okrese **Nové Mesto nad Váhom** sa podľa oficiálnych štatistických údajov z roku **2006** nachádzalo **24 ubytovacích zariadení** s lôžkovou kapacitou **789**, pričom prevládali ubytovacie zariadenia nižšej kategórie (Kategória: Ostatné hromadné ubytovanie – kempingy a ostatné). Uvedené hodnoty predstavujú cca. 11 % z celkového počtu ubytovacích zariadení a cca. 7 % z celkového počtu lôžok Trenčianskeho kraja. **Percento využitia lôžkovej kapacity** v okrese dosiahlo hodnotu **14,5**. Údaje pochádzajú zo spracovania mesačných výkazov, ktoré predkladajú podnikateľské subjekty zapísané do obchodného registra bez ohľadu na kód odvetvovej klasifikácie ekonomických činností a počet

Okres	Počet ubytovacích zariadení	Počet lôžok spolu	Využitie kapacity v %
Nové Mesto n. Váhom '06	24	789	14,5
Nové Mesto n. Váhom '05	30	1 172	15,0

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa v Trenčíne

zamestnancov a súkromní podnikatelia nezapísaní do obchodného registra, ktorí poskytujú prechodné ubytovanie návštevníkom v ubytovacích zariadeniach, vrátane ubytovania na súkromí (tabuľka č. 2). Štatistika však pri počte zariadení 2 a menej ako 2 neuvádza z dôvodu ochrany údajov akékoľvek iné údaje. Štatistika vedená Pracoviskom ŠÚ SR v Trenčíne však už neviduje počet ubytovacích zariadení na nižšej úrovni – úrovni jednotlivých obcí v okrese.

Na konkrétne čísla pre mesto **Nové Mesto nad Váhom** poukazujú výsledky vlastného prieskumu, keď priamo v meste je k dispozícii **9 ubytovacích zariadení** s celkovou **lôžkovou kapacitou** viac ako **473** (bez údajov z Motela a ATC na Zelenej vode). Zariadenia je zároveň možné rozdeliť do lokality mesta (5 zariadení) a do lokality areálu Zelená voda (4).

Podobne je možné v rámci mesta rozdeliť vlastným prieskumom zistených **10 stravovacích zariadení**. 9 z nich sa nachádza priamo v meste, 1 v areáli Zelená voda.

Prehľad zistených ubytovacích zariadení uvádzame v tabuľke č. 3, stravovacích zariadení v tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 3 - Prehľad ubytovacích zariadení zistených v Novom Meste nad Váhom

Kategória zariadenia	Počet lôžok	Lokalita
Hotel		
Diana	70	mesto
Javorina	70	mesto
Perla	40	Zelená voda
Hydrostav	24	Zelená voda
Adriana	34	Zelená voda
Motel		
Motel a ATC	-	Zelená voda
Ubytovňa		
Ubytovňa AFC	30	mesto
Ubytovňa ZSPŠ	150	mesto
Ubytovňa Barmo	55	mesto

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka č. 4 - Prehľad stravovacích zariadení zistených v Novom Meste nad Váhom

Charakter zariadenia	Lokalita
Reštaurácia	
Reštaurácia Saloon	mesto
Reštaurácia Hotel Diana	mesto
Reštaurácia Javorína	mesto
Reštaurácia Elán	mesto
Reštaurácia Perla	Zelená voda
Reštaurácia Križan	mesto
Reštaurácia Ambrózia	mesto
China Restaurant a pizzeria	mesto
Vináreň	
Vináreň Adam Plus	mesto
Bar	
Grill Bar	mesto

Zdroj: vlastné spracovanie

3.2 INFRAŠTRUKTÚRA CESTOVNÉHO RUCHU

Rozvoj cestovného ruchu nemožno realizovať bez propagácie, najmä turistickými informačnými kancelárkami. Na území regiónu pôsobí v súčasnosti jedna turistická informačná kancelária a síce v Starej Turej - **Informačná kancelária mesta Stará Turá – INFOTUR. Nové Mesto nad Váhom zatiaľ vlastné informačné centrum (IC/TIK) nemá.** Priamo v Novom Meste sa nachádza 10 cestovných kancelárií a agentúr, ich činnosť je však v prevažnej miere zameraná na predaj zájazdov do zahraničia alebo zájazdov v rámci celého územia Slovenska. Špecialistu na „novomestský región“ sme nezaznamenali.

Informačná kancelária mesta Stará Turá – INFOTUR je klasickou informačnou kanceláriou pre turistov. Poskytuje informácie nielen o Starej Turej, ale aj okolitom regióne. Popri sprostredkovaní ubytovacích, stravovacích a informačných služieb z oblastí prírodných zaujímavostí, historických a kultúrnych pamiatok, významných osobností regiónu, kultúrno-spoločenských, športových podujatí a dopravného spojenia zabezpečuje aj predaj suvenírov, ktorých výroba má v regióne dlhú tradíciu (džbániky, miniatúrky, pišťalky, rapkáče, drevené lopáre, škrabky, sklené fľaše ...). Do ponuky kancelárie patrí aj predaj turistických a cykloturistických máp, autoatlasov, pohľadníc, kníh s turistickou tematikou...Zamestnanci sa venujú aj plánovanej individuálnych, či rodinných výletov do okolia, peších a cykloturistických trás.

Mestský úrad Nového Mesta nad Váhom, uvedomujúc si potrebu informačnej podpory cestovného ruchu, v spolupráci s ďalšími organizáciami v meste, ako napríklad Podjavorinské múzeum a Stredná združená škola obchodu a služieb výhľadovo plánuje **zriadenie kvalitného Mestského informačného centra**. Malo by poskytovať informácie o možnostiach v oblasti cestovného ruchu nielen v meste, ale aj okolí. Centrum bude propagovať možnosti ubytovania, stravovania, využitia voľného času, turistických chodníkov, cyklotrás a iných informácií v náväznosti na cestovný ruch v okolí.

Významnú úlohu v oblasti regionálneho rozvoja cestovného ruchu v okolí Nového Mesta zohráva **Stredná združená škola obchodu a služieb** so sídlom priamo v Novom Meste nad Váhom. Škola pružne reagovala na existujúci potenciál regiónu a potreby rozvoja cestovného ruchu zriadením nového študijného **odboru** -

Manažment regionálneho cestovného ruchu, ktorý po prvýkrát otvorila v školskom roku 2003/2004. Územné zameranie odboru sa viaže na Nové Mesto nad Váhom a okolitý región - Beckov, Čachtice, Myjavu, Starú Turú, Veľkú Javorinu...(okresy Nové Mesto nad Váhom a Myjava).

Absolvent odboru sa môže v praxi **uplatniť v oblasti regionálneho cestovného ruchu** – v cestovných kanceláriách, informačných centrách, múzeách, ako organizátor cestovného ruchu v regiónoch a obciach, ako pracovník marketingových útvarov v samosprávach, v organizovaní skupinovej, rodinnej a individuálnej turistiky, v stravovacích a ubytovacích zariadeniach, v sprievodcovskej činnosti...Študenti odboru sa pravidelne zúčastňujú celoslovenských súťaží ako napr. „Vitajte v našom regióne“ alebo špecializovaných programov ako napr. „Podnikanie v cestovnom ruchu“, v rámci ktorých na základe využitia regionálnych poznatkov prezentujú časť svojho regiónu a pripravujú konkrétne rozvojové projekty v oblasti turizmu. V súvislosti so sprievodcovskou činnosťou majú študenti možnosť odborne sprevádzať organizované skupiny z regiónu v rámci zájazdov do bližšieho či vzdialenejšieho regiónu. Sprievodcovskú činnosť vykonávali napr. v rámci zájazdov do Prahy či Viedne. V súčasnosti zástupcovia školy uvažujú nad zriadením regionálneho TIK-u v centre mesta, pričom by väčšiu časť jeho prevádzky zabezpečovali študenti odboru v rámci praktickej výučby.

Cieľom študijného odboru je, aby sa jeho absolventi, priamo po ukončení stredoškolského alebo následne po absolvovaní vysokoškolského vzdelania v odbore s rovnakým alebo príbuzným zameraním uplatnili na regionálnom trhu cestovného ruchu a ako „lokálpatrioti“ napomohli rozvoju cestovného ruchu priamo v Novom Meste nad Váhom a priľahlom regióne.

3.3 VŠEOBECNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Vybavenosť riešeného územia dopĺňa popri vybavenosti ubytovacími a stravovacími zariadeniami, turistickými informačnými kancelárkami, cestovnými agentúrami aj **vybavenosť športovo-rekreačnými zariadeniami a aktivitami, kultúrno-poločeskými zariadeniami a organizovanými podujatiami**. Rôznorodý fond kultúrnych pamiatok, kultúrnych zariadení a podujatí ovplyvňuje ponuku služieb viazanú na poznávanie histórie a pamiatok, návštevy kultúrno-spoločenských zariadení a rôznych festivalov, koncertov, slávností a výstav.

Čo sa týka **športovo-rekreačných zariadení a aktivít**, okrem, v časti Formy a druhy cestovného ruchu spomínaných možností, majú návštevníci Nového Mesta nad Váhom možnosť priamo v meste využiť tenisové kurty a squash centrum, v zimnom období je k dispozícii nekrytá ľadová plocha. Krytú plaváreň je možné využiť počas školského roka.

Rozvoj kultúry v Novom Meste mimoriadne úspešne a tvorivo zabezpečuje **Mestské kultúrne stredisko**. Ťažiskom jeho práce je predovšetkým výchovno-vzdelávacia a kultúrna činnosť, pričom záslužné je najmä organizovanie výstav výtvarných prác. Do povedomia sa natrvalo zapísali výstavy z voľného cyklu Návraty do Nového Mesta nad Váhom, či už kolektívne alebo individuálne, v rámci ktorých sa predstavujú umelci, ktorí z mesta priamo pochádzajú alebo s ním v určitom období života prišli do výrazného styku. Tradíciu získal aj Novomestský osten, celoslovenská prehliadka kresleného humoru a satíry, ale aj koncerty známych umelcov, či obľúbené koncerty usporadúvané v rámci Leta s hudbou.

Viacere špecializované oddelenia kultúrneho strediska organizujú napr. **vystúpenia amatérskych hudobných, divadelných a folklórnych súborov, vystúpenia profesionálnych umelcov v podobe divadla, kabaretov, estrád, koncertov, usporadúvajú výstavy detskej a neprofesionálnej výtvarnej tvorby, výchovné koncerty pre základné školy a kultúrno-spoločenské podujatia**.

Obrázok č. 12 - Webová stránka Mestského kultúrneho strediska

Zdroj: www. mskks.sk

V budove kultúrneho strediska je umiestnená galéria pomenovaná po rodákovi z Nového Mesta prof. Petrovi Matejkovi, akademickom maliarovi, ktorý patrí k zakladajúcim osobnostiam moderného slovenského výtvarného umenia. Poslaním galérie je zbierková, výstavná a popularizačná činnosť. Orientuje sa na život a dielo prof. Petra Matejku a umelcov, ktorí sa v meste narodili alebo ich život a tvorba boli a sú úzko späté s Novým Mestom a blízkym regiónom. V roku 1984 bolo v tejto súvislosti v meste založené umelecké zoskupenie Návraty združujúc práve týchto autorov. Pravidelne každých päť rokov usporadúvajú v stredisku spoločnú výstavu a v medziobdobí sa každoročne koná niekoľko autorských prezentácií. „Návratisti“ tvoria základ zbierkového fondu galérie. **Galéria Petra Matejku** však aktívne využíva aj iné umelecké zdroje. Snaží sa zároveň o prezentáciu súčasného slovenského a európskeho umenia, ktorú zabezpečuje v spolupráci s inými galériami a múzeami – najmä s Galériou M.A. Bazovského v Trenčíne.

Pre Nové Mesto nad Váhom je typická aj **dlhodobá ochotnícka divadelná scéna**. Jej začiatky sa datujú už do roku 1870, keď v meste prvou prezentovanou hrou bola fraška Kocúrkovský bál od Viliama Paulínyho – Tótha. Neskôr, po vzniku ČSR, sa do novomestského divadelného sveta zapísala aj Ludmila Podjavorinská, ktorá v meste založila a viedla Spolok slovenskej mládeže. Ďalšou historickou zaujímavosťou je napr. skutočnosť, že v roku 1919 bolo v Novom Meste až 6 divadelných krúžkov, ktoré našťudovali spolu 16 hier a odohrali 31 predstavení. Na bohaté divadelné dianie v meste nadväzuje v súčasnosti, na Slovensku jediná, **Stála divadelná ochotnícka scéna pri Mestskom kultúrnom stredisku v Novom Meste nad Váhom** (SDOS pri MsKS v Novom Meste nad Váhom). Za čas svojho pôsobenia dosiahla niekoľko významných úspechov, ku ktorým patria napr. víťazstvá na niekoľkých celoslovenských festivaloch. Ochotnícku scénu (SDOS pri MsKS) tvoria v súčasnosti tri divadelné súbory (Divadelný súbor dospelých Javorina, Mládežnícky divadelný súbor Javorinka a Detský divadelný súbor Javoričatá).

Obrázok č. 13 - Galéria Petra Matejku

Zdroj: www.msks.sk

Organizované podujatia bývajú hlavným motívom návštevy cieľového miesta jednodňových návštevníkov alebo vhodným doplnkovým programom pre dlhodobých návštevníkov. V rámci Nového Mesta nad Váhom a okolitého regiónu sa pravidelne organizujú nasledujúce kultúrne, športové a spoločenské podujatia. Vyberáme len najvýznamnejšie z pohľadu cestovného ruchu, teda tie, na ktorých sa zúčastňujú aj účastníci cestovného ruchu, resp. tie, ktoré vyvolávajú zvýšenú účasť na cestovnom ruchu.

Tabuľka č. 5 - Výber podujatí organizovaných v Novom Meste nad Váhom a priľahlom regióne

Názov podujatia	Termín konania/ miesto	Stručný popis podujatia
Lokalita: Nové Mesto nad Váhom		
Topvar Rock Fest Zelená voda	júl	- populárny hudobný festival za účasti slovenský a zahraničných skupín
Novomestská cena	máj	- každoročný vytrvalostný dostih v areáli Agronovaz Cavalli pri Zelenej vode - vytrvalostný dostih na 63 km a 42 km - verejný tréning pre mladé kone a neregistrovaných jazdcov
Novomestský osteň	jeseň	- slovenská prehliadka kresleného humoru a satiry
Country park	jún	- prehliadka hudobných a tanečných country skupín
Novomestský jarmok	september	- novodobá podoba tradičných novomestských jarmokov - výstava drobnochovateľov - vernisáž výstavy Novomestský osteň - festival dychových hudieb - koncerty
Folklorne slávnosti Nové Mesto nad Váhom	leto	- folklorne slávnosti
Bažant kinematograf Nové Mesto	leto	- open-air kino - premietanie po zotmení
Lokalita: Okolité región		
Stredoveké dni Hrad Beckov	júl	- návrat ku koreňom histórie, umenia, remesiel a bojov - oživené prehliadky hradom - sprievod vojvodu Štibora - predstavenie jazdectva, historické popravy, - zinscenovanie historickej bitky a dobývania hradu - predstavenie obliehacích a palných zbraní, katapultov a pod. - súťaž o poklad hradu Beckov - dobová lukostrelecká a kušová strelnica - dobová kuchyňa, dobové tance, historický šerm, historické besedy, trubadúr, divadelné ukážky, veštiareň a čajovňa, stredovekí remeslá, hudobné skupiny - historické podujatia, predovšetkým inscenovanie stredovekých bojových umení, organizuje Združenie hradu Beckov „Bludní rytieri“

			<ul style="list-style-type: none"> - v rámci slávností v roku 2002 získali rytieri a obec Beckov ocenenie za Najväčšie rytierske podujatie Matúšovho kráľovstva v roku 2002
Beckovské letné slávnosti			
Beckov	jún		<ul style="list-style-type: none"> - tanečná zábava - slávnostná svätá omša - hody - hudobné koncerty - trh remesiel
Hody v Čachticiach na ringu	august		<ul style="list-style-type: none"> - hody - jarmok remesiel - divadelné predstavenie ochotníckeho divadla - koncert - možnosť návštevy Čachtického múzea
Čachtický polmaratón	august		<ul style="list-style-type: none"> - bežecké preteky
Startfest Stará Turá	október		<ul style="list-style-type: none"> - ekumenický gospelový festival - mládežnícka svätá omša, koncerty
Vítanie Jari Stará Turá	apríl		<ul style="list-style-type: none"> - tradičné staroturianske podujatia spojené s veľkonočným trhom - rozlúčka s Morenou
Preteky v love rýb Stará Turá/ Dubník	máj		<ul style="list-style-type: none"> - vodná nádrž Dubník I. pri Starej Turej - trojdňové podujatie – preteky v love rýb udicou dvojčlenných družstiev - nádherná príroda, nezabudnuteľné zážitky, rybie špeciality
Podjavorinské slávnosti			<ul style="list-style-type: none"> - najväčšie podujatie na spoločnej hranici medzi SR a ČR - letné slávnosti priateľstva Slovákov a Čechov na Javoríne - podujatie s viac ako 160-ročnou tradíciou - už v 19. storočí sa tu stretávali na spoločných výletoch slovenskí a českí študenti, učitelia, kňazi, umelci ale i prostí ľudia. V auguste 1845 na Javoríne "nitrianski Slováci" s priateľmi z Moravy oslávili prvé číslo Slovenských národných novín a v r. 1847 tu slovenskí a českí študenti nadšene privítali kultúrno-politickú prílohu týchto novín pod názvom "Orol Tatranskí". V revolučnom roku 1848 skladali prísahu na Javoríne slovenskí dobrovoľníci pod vedením J. M. Hurbana. Na tejto pamätnej hore sa stretli vrcholné štátne reprezentácie Slovenska a Česka a na mieste niekdajšej uhorskej hranice bol 7. júna 1990, v predvečer prvých slobodných volieb, osadený Pamätník česko-moravsko-slovenskej vzájomnosti.
Letné kultúrne slávnosti	leto		

		<ul style="list-style-type: none"> - celodenný pestrý kultúrny program, hry a zábava pre deti, predstavenia folklórnych súborov, predaj tradičných remeselníckych výrobkov - Beh bratstva
Beh Bratstva na Javorinu	leto	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelný bežecký maratón na Veľkú Javorinu - podujatie v rámci Podjavorinských slávností
Podjavorinský okruh	august	<ul style="list-style-type: none"> - majstrovstvá Európy historických motocyklov a sajdkár - propagačná jazda oldtimerov
Gazdovský dvor Turá Lúka	podľa sezóny	<ul style="list-style-type: none"> - expozícia ľudovej kultúry umožňuje nahliadnuť do života a každodennej práce predkov - okrem bežnej prevádzky organizuje dvor množstvo sezónnych podujatí ako napr. Kopaničiarska svadba, Udupávanie humna, Zabíjačka, Drápačky, Varenie lekváru, Dožinky...
Folklórny festival Myjava	jún	<ul style="list-style-type: none"> - folklórny podujatie v amfiteátri Trnovec - sprievodom účinkujúcich - tradičný festivalový Jarmek
Maliarske sympóziu v Moravanoch nad Váhom	september	<ul style="list-style-type: none"> - medzinárodné umelecké stretnutia a tvorivé maliarske konfrontácie - najstaršie súvislé a zároveň i najznámejšie slovenské maliarske sympóziu

Zdroj: vlastné spracovanie

3 CESTOVNÝ RUCH A JEHO ROZVOJ

3.1 TENDENCIE ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU

3.1.1 Základné tendencie vývoja cestovného ruchu na Slovensku

---

V roku **2006** (posledný komplexne, štatisticky zanalyzovaný rok) **pokračoval v slovenskom cestovnom ruchu pozitívny trend**, ktorý naštartoval v roku 2005. Podľa údajov Štatistického úradu SR navštívilo v roku 2006 Slovensko viac turistov ako v roku 2005 a zároveň minuli výrazne viac peňazí. Kým v roku 2005 prekročili príjmy z cestovného ruchu prvýkrát v histórii Slovenska magickú hranicu miliardu dolárov (1 209, 8 mil. USD, čo je 972, 4 mil EUR), v roku 2006 sa podarilo dosiahnuť novú hranicu – viac **ako miliardu eur**. Príjmy tak dosiahli 1,2 miliardy eur (1 513,4 mil. USD), čo je o 23, 8 % viac ako v roku 2005. **V slovenských korunách to predstavuje takmer 45 miliárd**. Aktívny zahraničný cestovný ruch sa tak podieľal na hrubom domácom produkte 2,7 percentami, čo je síce o desatinu percenta viac ako v roku predchádzajúcom, ale aj napriek tomu je to hodnota ešte stále menšia ako v okolitých krajinách.

Pozitívny trend v poslednom analyzovanom roku, **roku 2006**, zaznamenal nielen **ukazovateľ príjazdy zahraničných návštevníkov, ale aj počet ubytovaných hostí a dĺžka ich pobytu**. Všetky tieto čísla v roku 2006 oproti roku predchádzajúcemu rástli. **Počet príjazdov o 4%, počet ubytovaných hostí o 6,4 % a počet prenocovaní o 5,4 %**. **Dĺžka pobytu**, ktorý u nás strávili zahraniční návštevníci zostala na úrovni roka 2005, čo znamená , pri hodnote **3,1 dňa**.

Vývoj cestovného ruchu na Slovensku v jeho hlavných ukazovateľoch v rokoch 2003 až 2006 dokumentuje nasledujúca tabuľka. Z tabuľky vyplýva, že po čiastočnom útlme prejavujúcom sa predovšetkým v devízových príjmoch cestovného ruchu v roku 2004*, vývoj cestovného ruchu v rokoch 2005 a 2006 zaznamenáva zvýšenú dynamiku.

Tabuľka č. 6 - Vývoj cestovného ruchu na Slovensku v rokoch 2003-2006

Ukazovateľ	2003	2004	2005	2006	Index 06/05
Devízové príjmy z aktívneho zahraničného CR v mil. Sk	31 736,0	29 069,7	37 529,1	44 945,85	119,8
Podiel AZCR na HDP (%)	2,6	2,1	2,6	2,7	103,8
Príjazdy zahr. návštevníkov (prechody hraníc) v tis.	24 985,0	26 415,2	29 395,6	30 592,3	104,1
Počet turistov (ubytovaných návštevníkov) v tis.	3 373,5	3 244,5	3 428,1	3 583,9	104,5
v tom: zahraniční v tis.	1 386,8	1 401,2	1 515,0	1 611,8	106,4
domáci v tis.	1 986,7	1 843,3	1 913,1	1 972,1	103,1
Počet prenocovaní turistov celkom v tis.	12 059,0	10 748,5	10 732,8	11 137,6	103,8
v tom: zahraniční v tis.	4 964,4	4 675,0	4 872,0	5 133,5	105,4
domáci v tis.	1 986,7	1 843,3	1 913,1	6 004,0	102,4
Priemerný počet prenocovaní celkom	3,6	3,3	3,1	3,1	100,0
v tom: zahraniční	3,6	3,3	3,2	3,2	100,0
domáci	3,6	3,3	3,1	3,0	96,8

Zdroj: Štatistický úrad SR, Národná banka Slovenska

* Pozn.: Neúspešný rok slovenského cestovného ruchu v roku 2004 bol následkom predovšetkým výrazných zmien, ktoré nastali mimo odvetvia cestovného ruchu, na odvetvie však mali značný dosah. Jednalo sa o skutočnosti ako posilňovanie kurzu slovenskej koruny, zvýšenie pôvodnej sadzby DPH zo 14 na 19 %, ale aj zásadné ekonomické a sociálne zmeny, ktoré mali dosah na ceny služieb cestovného ruchu a životnú úroveň obyvateľstva. V minulosti Slovensko najviac profitovalo zo slabej koruny. V roku 2004 sa však aj táto výhoda so silnejúcou korunou začala strácať a Slovensko sa stáva drahou krajinou pre domácich i zahraničných hostí.

Krajina pôvodu návštevníkov Slovenska

Zaujímavý je pohľad na štatistiky štátov, z ktorých na Slovensko prichádza najviac turistov. Pozitívom je, že z troch už tradične najhlavnejších zdrojových krajín, teda z tých, odkiaľ na Slovensko prichádza už dlhodobo najviac turistov - z **Česka, Poľska a Nemecka**, bol v roku 2006 v dvoch zaznamenaný nárast záujmu. Takmer tretina návštevníkov Slovenska pochádza z **Česka** (28,3 %) a v roku 2006 mali aj 29,5 % podiel na ubytovaní. Čechov k nám prišlo o 7 % viac ako v roku 2005 a o 11% viac sa ich tu dokonca i ubytovalo. Ešte výraznejší nárast bol zaznamenaný u **Poliakov**, ktorých na Slovensko prišlo o 12,9 % viac a počet ich prenocovaní sa dokonca zvýšil o 18,4 %. Menej Slovensko lákalo v roku 2006 zrejme **nemeckých turistov**, ktorých prišlo síce len o niečo menej ako v roku 2005, ale počet ich prenocovaní klesol o viac ako 11 %. Z ostatných štátov pokračoval prílev hostí z **Veľkej Británie** a pozoruhodné bolo zvýšenie záujmu **Ukrajincov**. Keďže sa jedná o susedný štát, „prihraničnú“ turistiku nemožno vylúčiť. V roku 2006 zaznamenala táto cieľová skupina počet takmer 31 tisíc, čo predstavuje o 40 % viac ako v roku 2005, pričom na Slovensku strávili o 47 % viac nocí ako v roku 2005. S **dĺžkou prenocovania 4,7 noci**

patrili spolu s **Rusmi a Izraelčanmi** k hosťom, ktorí sa na Slovensku **zdržali najdlhšie**. Z mimoeurópskych krajín prejavili najväčší záujem Kórejčania, ktorých na Slovensko prišlo raz toľko ako v roku predchádzajúcom (2005 cca. 12 tisíc, 2006 cca. 23 tisíc). V porovnaní s domácim cestovným ruchom tak možno konštatovať, že **počet zahraničných turistov Slovenska rastie vyšším tempom a vykazuje aj väčší počet prenocovaní a o niečo dlhšiu dobu prenocovania ako u domácich turistov**. V porovnaní so susednými krajinami tak Slovensko v domácom cestovnom ruchu výrazne zaostáva.

Hlavnými vysielajúcimi krajinami pre slovenský cestovný ruch tak aj naďalej zostávajú podľa poradia: Česko, Poľsko, Nemecko, Maďarsko a Rakúsko.

Tabuľka č. 7 - Najdôležitejšie vysielajúce krajiny v rokoch 2003-2006 (z pohľadu počtu zahraničných návštevníkov v ubytovacích zariadeniach)

Krajina	2003	2004	2005	2006	Poradie 2006	Podiel 2006	Rast/pokles 06/05
Česko	469 991	419 273	424 900	455 381	1.	28,3 %	+7,2
Poľsko	215 383	179 078	198 479	224 159	2.	13,9 %	+12,9
Nemecko	175 746	188 067	194 158	190 422	3.	11,8 %	-1,9
Maďarsko	100 546	111 065	121 615	121 981	4.	7,6 %	+0,3
Rakúsko	51 365	55 609	55 630	60 650	7.	3,7 %	+9,0
Taliansko	37 996	50 201	59 344	60 971	6.	3,8 %	+2,7
Veľká Británia	26 062	34 349	51 720	63 137	5.	3,9 %	+22,1
Francúzsko	28 629	37 006	42 668	41 095	8.	2,5 %	-3,7
Ukrajina	19 685	18 235	22 033	30 785	9.	1,9 %	+39,7

Zdroj: SACR

Tabuľka č. 8 - Počet prenocovaní zahraničných návštevníkov 2005-2006

Krajina	Počet prenocovaní 2005	Ø dĺžka pobytu 2005	Počet prenocovaní 2006	Ø dĺžka pobytu 2006	Poradie 2006	Podiel na ubytovaní celkom 2006	Rast/pokles 05/06
Česko	1 374 778	3,2	1 515 676	3,3	1.	29,5 %	+ 11,0 %
Poľsko	607 936	3,1	719 752	3,2	3.	14,0 %	+ 18,4 %
Nemecko	1 004 824	5,2	893 988	4,7	2.	17,4 %	- 11,1 %
Maďarsko	321 832	2,6	327 311	2,7	4.	6,4 %	+1,7 %
Rakúsko	172 310	3,1	172 924	2,9	5.	6,3 %	+0,3 %
Taliansko	116 955	2,0	119 039	2,0	8.	2,3	+1,8 %
Veľká Británia	122 670	2,4	139 698	2,2	7.	2,7 %	+ 13,9 %
Francúzsko	98 738	2,3	89 738	2,2	9.	1,7 %	- 0,9
Ukrajina	97 593	4,4	143 624	4,7	6.	2,8 %	+ 47,2 %

Zdroj: SACR

Regionálna návštevnosť Slovenska

Z hľadiska regionálnej návštevnosti Slovenska sme porovnávali údaje z roku 2005 a 2006. V roku 2006 najvyššiu návštevnosť vykazoval už tradične Bratislavský kraj (23,5%). Žilinský kraj si rovnako ako v roku 2005 udržal aj naďalej druhú priečku (18,2 %) pred Prešovským (18,1 %), Banskobystrickým (11,8 %) a Košickým krajom (8,5 %). Ostatné z celkového počtu ôsmich krajov dosiahli návštevnosť s približne 6 – 7 % podielom na celkovej návštevnosti Slovenska. **Trenčiansky kraj, do ktorého spadá aj okres Nové Mesto nad Váhom, v roku 2006, rovnako ako v roku 2005 obsadil 6. priečku.** V Bratislavskom kraji sa však turisti zdržia najkratšie, v priemere len 2,1 noci a najdlhšie v Trnavskom kraji 4,8 noci. Podiel jednotlivých krajov na návštevnosti Slovenska v roku 2006 podľa počtu návštevníkov a počtu prenocovaní dokumentuje nasledujúca tabuľka. Bližšia charakteristika Trenčianskeho kraja je obsiahnutá v nasledujúcej časti.

Tabuľka č. 9 - Návštevníci v ubytovacích zariadeniach podľa krajov 2005-2006

Kraj	Podiel na slovenskom trhu (%)		Podiel na slovenskom trhu (%)	
	2005	2006	2005	2006
Bratislavský	786 266	840 804	22,9 (1.)	23,5 (1.)
Trnavský	241 497	237 046	7,0	6,6
Trenčiansky	253 937	260 827	7,4 (6.)	7,3 (6.)
Nitriansky	203 463	215 712	5,9	6,0
Žilinský	625 790	652 770	18,2 (2.)	18,2 (2.)
Banskobystrický	400 346	423 682	11,7	11,8
Prešovský	621 032	647 068	18,1 (3.)	18,1 (3.)
Košický	295 752	305 970	8,6	8,5
spolu	3 428 038	3 583 879	100	100

Zdroj: SACR

Zdroj informácií o Slovensku

Vychádzajúc z výberového zisťovania, kedy posledné bolo realizované roku 2005, až 82 % zahraničných hostí si organizovalo cestu na Slovensko samostatne. Zdrojom informácií o Slovensku pred pobytom boli predovšetkým **predchádzajúce návštevy (45,7 %) a internet (13,7 %)**. Nasledovali informácie od známych (13,3 %) a s rovnakým percentom tlač a médiá a informácie zo strany pozývajúcej osoby zo Slovenska (4,3 %).

Tabuľka č. 10 - Zdroj informácií o Slovensku u zahraničných návštevníkov z roku 2005

Zdroj informácií	% odpovedí medzi návštevníkmi
Predchádzajúce návštevy	45,7
Známí doma	13,3
Internet	13,7
Tlač a médiá	4,3
Pozývajúci zo slovenskej strany	4,3
Katalóg cestovnej kancelárie	2,7
Iné informačné materiály doma	2,7
Nemal informácie pred cestou	7,6
iné	5,4

Zdroj: SACR

Motív účasti na cestovnom ruchu na Slovensku

Ústav turizmu v roku 2005 výberovým štatistickým zisťovaním analyzoval aj hlavné motívy účasti na cestovnom ruchu zahraničných návštevníkov Slovenska. Dopyt návštevníkov Slovenska sa orientuje hlavne na **zimné športy (22,9 %)**, **rekreačný pobyt na horách (18,7 %)** a **rekreačný pobyt pri vode (10,3 %)**. Po návšteve rodiny/známych (8,6 %) nasledujú kultúrno-historické pobyty (7,7 %), nákupná turistika (6,5 %) a pobyt v kúpeľoch (6,2 %). Všetky ostatné motívy sa nachádzajú pod hranicou 5 %. (Tranzit nehodnotíme ako motív návštevy).

Tabuľka č. 11 - Zánjem zahraničných návštevníkov o jednotlivé druhy cestovného ruchu 2005

Predmet záujmu	% odpovedí medzi návštevníkmi
Zimné športy	22,9
Rekreačný pobyt na horách	18,7
Rekreačný pobyt pri vode (termálne kúpaliská a vodné plochy)	10,3
Návšteva rodiny/ známych	8,6
Mestské kultúrno-historické pobyty	7,7
Iba tranzit	7,2
Nákupná turistika	6,5
Pobyt v kúpeľoch	6,2
Okružné cesty (poznávanie kultúry, histórie a prírody)	4,8
Vidiecka turistika	2,6
Neuvažuje o ďalšej návšteve Slovenska	4,5
Spolu	100,0

Zdroj: SACR

Forma ubytovania

V roku 2005 bolo najfrekventovanejším typom ubytovania **ubytovanie u rodiny/známych** (26,5 %) a **ubytovanie na súkromí a v penziónoch** (25,3 %). Nasledovalo ubytovanie v trojhviezdičkových hoteloch, v dvoj- a jednoviezdičkových hoteloch, v turistických ubytovniach, v štvorhviezdičkových hoteloch a v iných zariadeniach, ako sú vlastné chaty a chalupy na Slovensku. Zastúpenie hotelov vyššej triedy je značne pozadu predovšetkým z dôvodu, že ich zastúpenie na Slovensku je zatiaľ len niekoľkopočetné, **dopyt však po nich rastie veľmi rýchlo** a preto je dôležitá ich ďalšia výstavba v blízkej budúcnosti.

Tabuľka č. 12 - Ubytovaní hostia - použité ubytovacie zariadenia 2005

Ubytovacie zariadenie	Zastúpenie v %
Ubytovanie u rodiny/ známych	26,5
Penzión/ ubytovanie na súkromí	25,3
Hotel ***	15,5
Hotel ** a *	12,9
Ubytovacie zariadenia turistickej kategórie	8,3
Hotel ****	5,2
Prenajatý byt/ chata/ chalupa	3,4
Iné (vlastníctvo chaty/ chalupy na Slovensku)	2,9
spolu	100

Zdroj: Ústav turizmu, 2005

Spokojnosť a nespokojnosť návštevníkov so službami

V roku 2005 bolo medzi netranzitnými návštevníkmi 67 % návštevníkov **veľmi spokojných**. Návštevníci však **kriticky hodnotili** najmä **služby spojené s dopravou, jazykovú úroveň a prívetivosť personálu, čistotu a hygienu prostredia, kultúrno-spoločenské služby, služby spojené s lyžovaním, cenovú úroveň služieb, informačné služby**. Z dlhodobejšieho hľadiska však možno konštatovať, že hodnotenie spokojnosti návštevníkov so službami na Slovensku sa postupne mení k lepšiemu. Zlepšila sa kvalita reštauračného stravovania najmä vo veľkých mestách, celoplošne možno hovoriť o **pozitívnom posune v kvalite ubytovacích zariadení a rozvoji informačných služieb**.

Tabuľka č. 13 - Netranzitní návštevníci – hodnotenie služieb (% veľmi spokojných spomedzi všetkých netranzitných hostí) 2005

Hodnotená stránka	Podiel veľmi spokojných %
Stravovacie služby	44,7
Prívetivosť personálu	44,4
Cenová úroveň	44,1
Jazyková úroveň	42,2
Zmenárenské služby	40,5
Ubytovanie	38,6
Čistota a hygiena prostredia	36,6
Informačné služby	31,6
Služby spojené s dopravou	29,7
Kultúrno-poločenské služby	23,7
Lužby spojené s lyžovaním (boli hodnotené iba v zimnom období)	3,4

Zdroj: Ústav turizmu, 2005

Tabuľka č. 14 - Kritické hodnotenie služieb zo strany netranzitných návštevníkov (% nespokojných spomedzi všetkých netranzitných hostí) 2005

Hodnotená stránka	nespokojní %
Služby spojené s dopravou	12,3
Jazyková úroveň personálu	10,6
Kultúrno-poločenské služby	9,9
Prívetivosť personálu	9,9
Čistota a hygiena prostredia	9,6
Informačné služby	9,5
Cenová úroveň	6,9
Zmenárenské služby	6,0
Stravovacie služby	3,3
Ubytovanie	2,7
Služby spojené s lyžovaním (boli hodnotené iba v zimnom období)	0,9

Priemerné výdavky návštevníkov (spotreba návštevníkov)

Podľa zistených priemerných celkových výdavkov na osobu a deň bol urobený odborný odhad výdavkov zahraničných návštevníkov na Slovensku za rok 2005, ktorý sa pohyboval **od 65-84 miliárd Sk**. Berúc do úvahy spodnú hranicu výdavkov, je to o 76 % viac ako sú oficiálne výsledky. Z týchto údajov možno dedukovať, že **význam odvetvia cestovného ruchu v ekonomike Slovenska postupne narastá**. Priemerné výdavky na osobu a deň dosiahli v roku 2005 hodnotu **54,7 USD v skupine tranzitní a netranzitní návštevníci spolu** a hodnotu **55,8 USD v skupine netranzitní návštevníci**. V rámci štruktúry výdavkov pripadol **najvyšší podiel výdavkov na nákupy v obchodoch** (netranzitní: priemerný výdavok 23,6 USD), nasledovali výdavky na dopravu (netranzitní: 10,0

USD) a výdavky za stravovanie (netranzitní: 10,5 USD). Rozdiel vo výške priemerných výdavkov možno pozorovať aj v rámci sezónnych výdavkov.

Treba zdôrazniť, že medziročný rast priemerných výdavkov za ubytovanie je okrem rastu cien vstupov, vyvolaný aj rastom kvality a s tým súvisiacim zvyšovaním tried ubytovacích zariadení vyvolaný ich rekonštrukciou a modernizáciou.

Tabuľka č. 15 - Priemerné výdavky zahraničných návštevníkov počas pobytu na území Slovenska 2005 (údaje v USD na osobu a deň)

Druh výdavku	Celý súbor	
	(tranzitní aj netranzitní)	netranzitní
Celkové priemerné výdavky	54,7	55,8
Priemerné výdavky za ubytovanie	6,6	8,4
Priemerné výdavky za stravovanie	10,7	10,5
Priemerné výdavky za dopravu	10,0	10,0
Priemerné výdavky za nákupy v obchodoch.	22,3	23,6

Zdroj: Ústav turizmu, 2005

Pozn.: Priemer na osobu a deň v USD - zahrnutí len návštevníci, ktorí uviedli, že mali výdavky

Domáci cestovný ruch

Slováci si vlastnú krajinu ako dovolenkový cieľ vyberajú ako miesto svojej druhej, prípadne tretej dovolenky, ktorá má často podobu predĺženého víkendu. V porovnaní napr. s Českou republikou Slovensko v **domacom cestovnom ruchu výrazne zaostáva**. Kým napr. každý Čech prespí v domácich hoteloch či chatách aj desaťkrát do roka, Slovák len raz. Najväčším lákadlom domácej dovolenky sú kúpele a termálne kúpaliská, nasledujú hory, najmä Vysoké a Nízke Tatry. V činnosti cestovných kancelárií cestovných agentúr prevláda ich výrazná orientácia na pasívny zahraničný cestovný ruch, teda na vycestovanie našich občanov do zahraničia. Služby cestovných kancelárií a cestovných agentúr pri organizovaní domáceho dovolenkového pobytu využilo iba niečo viac ako 250 tisíc klientov, pričom tento spôsob zabezpečovania dovolenky má klesajúcu tendenciu.

Tabuľka č. 16 - Cestovný ruch organizovaný prostredníctvom cestovných kancelárií a cestovných agentúr v SR 2003-2005

Domáci cestovný ruch	2003	2004	2005
Počet osôb	300 757	271 829	251 830
Pobytové dni	653 716	594 722	503 922
Priemerná doba pobytu	2,2	2,2	2,0

Zdroj: Ústav turizmu, 2005

3.1.2 Vývoj cestovného ruchu v Trenčianskom samosprávnom kraji a okrese Nové Mesto nad Váhom

Návštevnosť

Ako už bolo vyššie spomenuté, v celoslovenskom porovnaní je **Trenčiansky samosprávny kraj (TSK)** vzhľadom na počet domácich a zahraničných návštevníkov (evidenčný rok 2006: 260 827 - 7,3 %) a tiež vzhľadom na počet prenocovaní (evidenčný rok 2006: 980 607 – 8,8 %) v poradí **šiestym najnavštevovanejším krajom** z ôsmich. V roku **2006** ubytovali ubytovacie zariadenia v kraji z celkového počtu ubytovaných návštevníkov **71,8 % domácich**, čo predstavuje značný nárast pred **zahraničnými návštevníkmi s hodnotou 28,2 %**.

Tabuľka č. 17 - Vývoj návštevnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja - v ubytovacích zariadeniach 2004-2006

Ukazovateľ	2004	2005	2006
Počet návštevníkov kraja	251 179	253 937	260 827
v tom:			
domáci návštevníci	179 912 (53,6%)	181 328 (71,4 %)	187 380 (71,8 %)
zahraniční návštevníci	71 267 (46,4 %)	72 609 (28,6 %)	73 447 (28,2 %)
Počet prenocovaní	986 509	943 614	980 607
v tom:			
domáci návštevníci	650 183	624 403 (66,2 %)	676 767 (69 %)
zahraniční návštevníci	336 326	319 211 (33,8 %)	303 840 (31 %)
Ø počet prenocovaní	3,9	3,7	3,8
v tom:			
domáci návštevníci	3,6	3,4	3,6
zahraniční návštevníci	4,7	4,4	4,1

Zdroj: MHSR

Vývoj návštevnosti TSK v rokoch 2004-2006 poukazuje na **mierne rastúcu tendenciu v návštevnosti** kraja. Pozitívnym trendom je popri **zvyšovaní počtu domácich návštevníkov** aj **zvyšovanie počtu zahraničných návštevníkov**, **zvyšovanie celkového počtu prenocovaní** a **počtu prenocovaní domácich návštevníkov**. Počet prenocovaní **zahraničných návštevníkov** zaznamenáva v sledovaných rokoch 2004-2006 **výrazný pokles**.

Priemerná dĺžka pobytu návštevníka v cieľovom mieste je ukazovateľ, ktorý výrazne ovplyvňuje ekonomický efekt cestovného ruchu na daný región. Hlavnou snahou v rozvoji cestovného ruchu je komplexnejšou ponukou služieb predlžovanie pobytu návštevníkov v cieľovom mieste. **Celkový priemerný počet prenocovaní** v Trenčianskom samosprávnom kraji **a priemerný počet prenocovaní domácich návštevníkov** v rokoch 2004-2006 **mierne klesá**, **priemerný počet prenocovaní zahraničných návštevníkov** však **výrazne klesá** (4,1 noci v roku 2006 oproti 4,7 noci v roku 2004).

Vo vzťahu k lokalite Nového Mesta nad Váhom a okolitého regiónu je zaujímavý pohľad na štatistiku menšieho územia, teda **okresu Nové Mesto nad Váhom**. Z hľadiska počtu návštevníkov TSK možno prvé tri okresy kraja zoradiť v nasledujúcom poradí. Prvú priečku obsadil v roku 2006 okres Trenčín s počtom návštevníkov 88 310, čo predstavuje takmer tretinu návštevnosti kraja, (33,9 %), s menším odstupom, ale napriek tomu s takmer ešte stále tretinovým podielom nasleduje okres Prievidza s počtom návštevníkov 85 215 (32,7 %) a okres Púchov s počtom

návštevníkov 26 655 (10,2%). **Okres Nové Mesto nad Váhom sa v roku 2006 umiestnil na štvrtej priečke v návštevnosti (z deviatich okresov) s počtom návštevníkov 24 130, čo predstavovalo len 9,3 z celkovej návštevnosti kraja.**

Z celkového počtu návštevníkov **okresu Nové Mesto** (evidovaných v ubytovacích zariadeniach) prevládajú pri počte 24 130 v roku 2006 domáci (19 343) pred zahraničnými návštevníkmi (4 787). Počet prenocovaní v tom istom roku dosiahol viac ako 44 tisíc prenocovaní. Priemerný počet prenocovaní bol **1,9**. Celkovo však v porovnaní dvoch po sebe nasledujúcich rokov (2005 a 2006) **vývoj návštevnosti v okrese Nové Mesto nad Váhom klesá, a síce vo všetkých, v tabuľke uvedených, ukazovateľoch.**

Tabuľka č. 18 - Vývoj cestovného ruchu (v ubytovacích zariadeniach) v okrese Nové Mesto nad Váhom 2005-2006

Ukazovateľ	2005	2006
Počet návštevníkov kraja	27 897	24 130
v tom:		
domáci návštevníci	21 879 (78,4 %)	19 343 (80,1%)
zahraniční návštevníci	6 017 (21,6 %)	4 787 (19,9 %)
Počet prenocovaní	56 940	44 741
v tom:		
domáci návštevníci	42 454 (74,6 %)	34 949 (78,1 %)
zahraniční návštevníci	14 486 (25,4 %)	9 792 (21,9 %)
Ø počet prenocovaní	2,0	1,9
v tom:		
domáci návštevníci	1,9	1,8
zahraniční návštevníci	2,4	2,0

Zdroj: ŠÚ SR, Krajská správa v Trenčíne, 2005 a 2006

Štatistické údaje ŠÚ SR, Krajskej správy v Trenčíne sa v porovnaní s vykazovaním údajov napr. za Žilinský kraj a jeho okresy (ŠÚ SR, Krajská správa v Žiline) nezaoberajú štruktúrou zahraničných návštevníkov. Vychádzajú z absencie tohto vykazovania preto predmetnými informáciami v rámci okresu Nové Mesto nad Váhom nedisponujeme.

Forma ubytovania

Vzhľadom na spôsob ubytovania (voľba druhu ubytovacieho zariadenia) sú v okrese Nové Mesto nad Váhom **najpreferovanejšími druhmi ubytovacích zariadení hotely a penzióny**. Návštevníci okresu ako ďalší najčastejší druh ubytovacieho zariadenia vyhľadávajú ostatné hromadné ubytovanie, kam patria hlavne kempingy a ostatné ubytovacie zariadenia nižšej kategórie. V rámci formy ubytovania, štatistiku na nižšej úrovni – úrovni miest a obcí v rámci okresu Nové Mesto nad Váhom ŠÚ SR, Krajská správa v Trenčíne neeviduje.

Tabuľka č. 19 - Návštevníci v ubytovacích zariadeniach v okrese Nové Mesto nad Váhom 2006

Druh zariadenia 2006	okres Nové Mesto
Spolu ubytovacie zariadenia	24 130
v tom	
1. Hromadné ubytovacie zariadenia spolu	24 130
v tom	
1.1 Hotely (motely, botely) a penzióny	14 862
v tom	
Hotely (motely, botely) spolu	14 682
Hotely (motely) **	9 479
Hotely (motely) *	-
1.2 Turistické ubytovne	725
1.4 Ostatné hromadné ubytovanie	8 543
v tom	
Kempingy ****až*	-
Ostatné	6 371

Zdroj: ŠÚ SR, Krajská správa v Trenčíne, 2005 a 2006

Priemerné výdavky návštevníka

Vzhľadom na skutočnosť, že v súčasnosti neexistuje metóda zisťovania výdavkov účastníka cestovného ruchu dostatočnej vypovedacej schopnosti v meste Nové Mesto nad Váhom, uvádzame len výdavky za ubytovanie z oficiálnej štatistiky o ubytovacích zariadeniach v TSK. **Priemerný výdavok za ubytovanie v okrese Nové Mesto** v roku 2006 dosiahol hodnotu **446 Sk**, pričom priemerný výdavok za ubytovanie domáceho návštevníka činil 379 Sk a zahraničného 682 SK, čo je v prípade výdavkov za ubytovanie celkovo a výdavkov za ubytovanie zahraničného návštevníka podpriemer v porovnaní s výdavkami v uvedených kategóriách v rámci celého Trenčianskeho kraja (Trenčiansky kraj - 463 /330/761 Sk).

4 ANALÝZA SWOT

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - oficiálne prezentovaný záujem Mestského úradu v Novom Meste o rozvoj cestovného ruchu * - bohatý potenciál rozvoja cestovného ruchu (prírodný, kultúrno-historický) */** - atraktívny charakter územia z pohľadu jeho rázovitosti (kopaničiarske osídlenie) a estetikosti (hrady) ** - rozšírené rôzne druhy a formy cestovného ruchu ** - aktívne zachovávanie ľudových tradícií ** - dlhodobé skúsenosti s organizovaním množstva kultúrnych, folklórnych a športových podujatí (niektoré s celoslovenským významom) */** - skúsenosti s cezhraničnou spoluprácou */ ** - kvalifikovaná pracovná sila pre služby v rámci cestovného ruchu */ ** 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočné využitie existujúceho potenciálu pre rozvoj turizmu */** - chýbajúca jasná profilácia mesta a okolitého regiónu na trhu cestovného ruchu */** - strácanie image Zelené vody ako významného športovo-rekreačného areálu z pohľadu kvality služieb * - absencia TIK-u v Novom Meste * - absencia komplexných produktov – balíkov služieb (aj s celoročným využitím) */** - chýbajúca definícia spolupráce aktérov cestovného ruchu v meste * - chýbajúca definícia spolupráce v oblasti cestovného ruchu v skupine Mestský úrad, potenciálny investor, Stredná združená škola obchodu a služieb a obec Beckov v súvislosti s projektom Zelená voda - absencia jednotného priestorového turistického informačného systému ** - absencia prieskumu trhu cestovného ruchu a vedenia pravidelných štatistík */**
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - získanie image významnej športovo-rekreačnej destinácie cestovného ruchu na Slovensku vďaka vybudovaniu komplexného strediska cestovného ruchu (strediska regionálneho, príp. až nadregionálneho významu) */** - možnosť získať finančné prostriedky za účelom podpory rozvoja cestovného ruchu zo zdrojov EÚ a zdrojov štátneho rozpočtu SR */** - možnosť zosieťovania nevyužitého potenciálu rozvoja cestovného ruchu v rámci regiónu do atraktívnych balíkov služieb */** - potenciál tvorby jedinečného tematického produktu/ produktov v oblasti kultúrno-poznávacieho cestovného ruchu (využitie významných historických udalostí a významných osobností regiónu) */** - vytvorenie nových pracovných príležitostí v oblasti cestovného ruchu vďaka vybudovaniu „nového“ strediska cestovného ruchu */** 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná propagácia destinácie Slovenska na zahraničných trhoch a nedostatočná podpora domáceho cestovného ruchu */** - neochota aktérov rozvoja cestovného ruchu k vzájomnej a koordinovanej spolupráci */** - rýchlejšie reagujúca a profilujúca sa regionálna a slovenská konkurencia - príliš silný trhový líder (potenciálny investor) neochotný spolupracovať s ostatnými členmi regiónu */** - podceňovanie kvality služieb zo strany poskytovateľov služieb */** - presýtenie tradičnej cieľovej skupiny trávením voľného času v riešenom území */** - devastácia chránených území */** - rozvoj masového cestovného ruchu v území */**

- uplatnenie absolventov Strednej odbornej školy obchodu a služieb v stredisku a plánovanom TIKu */**
- atraktivnosť územia z pohľadu rôznorodej cieľovej skupiny */**
- zvýšenie návštevnosti zo strany českých návštevníkov vďaka rozvoju služieb */**

Pozn.:

* - vzťahuje sa na Nové Mesto

*/** - vzťahuje sa na Nové Mesto a uvažovaný región

5 STRATÉGIA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU V RIEŠENOM ÚZEMÍ

Pri tvorbe strategických cieľov, opatrení a aktivít za účelom ďalšieho rozvoja cestovného ruchu lokality Nové Mesto nad Váhom s napojením na okolitý región (min. okres Nové Mesto nad Váhom) sme vychádzali z aktuálnych strategických dokumentov smerodajných pre rozvoj cestovného ruchu jednak na národnej úrovni, jednak na úrovni Trenčianskeho samosprávneho kraja. Odporúčania nižšie charakterizovaných dokumentov bude nutné dodržiavať predovšetkým za účelom dosiahnutia koordinovaného rozvoja odvetvia nielen na úrovni regionálnej, ale aj národnej. Zároveň, akérom cestovného ruchu v riešenom území (nositelia rozhodnutí a tvorcovia ponuky) odporúčame pravidelne sledovať svetové trendy v oblasti cestovného ruchu na strane ponuky, ako aj dopytu a strategicky im prispôbovať svoje aktivity.

6.1 STRATEGICKÉ DOKUMENTY

6.1.1 Stratégia rozvoja cestovného ruchu SR do roku 2013

V roku 2005 prijala vláda „Stratégiu rozvoja cestovného ruchu SR do roku 2013“ a následne nadväzujúci dokument „Konceptiu rozvoja cestovného ruchu na Slovensku“. Jednalo sa o prvé dokumenty prijaté vládou v oblasti cestovného ruchu, ktoré naznačili, akým smerom sa má odvetvie na Slovensku uberať, keďže rozvoj slovenského cestovného ruchu bol v posledných rokoch chaotický, nekoordinovaný, roztrieštený a bez strategického smerovania. Najnovším dokumentom pre riadenie rozvoja cestovného ruchu na Slovensku je **nová stratégia**, schválená v tomto roku (2007) s platnosťou do roku 2013.

Vychádzajúc z vízie rozvoja cestovného ruchu na Slovensku do roku 2013 stanovuje uvedený dokument ako strategický cieľ pre cestovný ruch v strednodobom časovom horizonte „*zvyšovanie jeho konkurencieschopnosti pri lepšom využívaní potenciálu so zámerom vyrovnávania regionálnych disparít a tvorby pracovných príležitostí*“. Jeho dosiahnutie bude zabezpečené realizáciou úloh v rámci **piatich špecifických cieľov** slovenského cestovného ruchu, ktorými sú:

1. *Posilnenie postavenia odvetvia cestovného ruchu v národnom hospodárstve*
2. *Zvýšenie atraktívnosti Slovenska ako dovolenkového cieľa*
3. *Zvýšenie objemu pobytového cestovného ruchu*
4. *Zlepšenie štruktúry zahraničných návštevníkov Slovenska skvalitňovaním poskytovaných služieb*
5. *Podpora tvorby nových pracovných príležitostí najmä v regiónoch s významným potenciálom pre cestovný ruch.*

Nová stratégia rozvoja cestovného ruchu SR do roku 2013 zároveň za ťažiskové formy cestovného ruchu, pre ktoré má Slovensko najlepšie predpoklady a ktoré je treba v najbližšom období prednostne podporovať, rozvíjať a skvalitňovať považuje:

1. Letnú turistiku a pobyt pri vode

Využívanie voľného času pri vodných plochách v letnom období sa stalo najmasovejšou formou rekreácie a športu. Príroda, rozmanitá krajina a relatívne neporušené životné prostredie sú silnou stránkou Slovenska, ktorá priťahuje podstatné množstvo návštevníkov. Pri výstavbe stredísk pre letné športy, aquaparky, termálne kúpaliská... musia byť preto rešpektované záujmy ochrany prírody, krajiny a životného prostredia vyjadrené v príslušnej legislatíve. Výstavba ďalších stredísk vhodných na trávenie voľného času prispieje k zníženiu sezónnosti a k rozšíreniu možností vyplniť čas návštevníkov inými pohybovými a zábavnými aktivitami.

2. Kúpeľný a zdravotný cestovný ruch

Slovensko svojím kúpeľníctvom patrí k tradične vyspelým krajinám Európy, najmä vďaka kvalite liečivých vôd a klímy. Na európskom trhu je záujem využívať ponuku najmä tradičnej kúpeľnej liečby. Produkt wellness (v dĺžke trvania v priemere 2 až 5 dní), ktorý začínajú ponúkať aj slovenské kúpele, by mal byť novým prvkom zo slovenskej ponuky v súlade s európskymi trendami. Na zlepšenie uplatnenia sa kúpeľov na medzinárodnom trhu je potrebné skvalitniť najmä mikroštruktúru kúpeľných miest, kúpeľného prostredia, obohatiť ponuku o doplnkové služby, rozšíriť ponuku aktivít pre voľný čas, zatraktívniť iné formy cestovného ruchu. V kúpeľných mestách s vyššou kvalitou prostredia bude nutné do hotelových zariadení umiestňovať kvalitné wellness služby a rôzne športové aktivity.

3. Zimný cestovný ruch a zimné športy

Zimný cestovný ruch a zimné športy sú pre Slovensko nemenej dôležitými formami, pre ktoré má krajina veľmi dobré prírodné podmienky. Pri rozvoji zimného cestovného ruchu a budovaní zimných rekreačných stredísk je potrebné preferovať dobudovanie, rekonštrukciu a zlepšovanie kvality už existujúcich zariadení a stredísk a nimi poskytovaných služieb. Lyžiarske strediská budú musieť garantovať pre pobytovú klientelu dostatok snehu. Rastúci význam bude mať preto umelé zasnežovanie z hľadiska udržania návštevnosti zimných stredísk a predĺžovania sezóny. Orientovať sa treba hlavne na hostí z tých krajín, kde nie sú veľké možnosti na lyžiarske vyžitie a ich obyvatelia, až na výnimky, väčšinou nepatria ani do kategórie náročných lyžiarov (Maďarsko, Poľsko, Česko, Rusko, Ukrajina, Chorvátsko, Lotyšsko, Litva, Estónsko, Bulharsko a Rumunsko). Týmto cieľovým skupinám treba pripraviť komplexnú ponuku kapacít, služieb a športovej vybavenosti, aby podporila trvalú a opakovanú návštevnosť.

4. Mestský a kultúrny cestovný ruch

Od 70. rokov minulého storočia v Európe neustále narastá záujem o kultúrne dedičstvo. Každý rok ministerstvá kultúry Európskej únie prepožičiavajú jednému väčšiemu európskemu mestu titul "Európske hlavné mesto kultúry". V súčasnosti sa kultúrno-historický potenciál miest na Slovensku využíva nedostatočne. V mnohých mestách (obciach) sú vo veľmi zanedbanom technickom stave kaštiele, zámky, zemianske kúrie, na ktorých opravu neboli nikdy voľné finančné prostriedky. Na ich rekonštrukcie je možné využívať prostriedky z európskych štrukturálnych fondov. Ďalšou možnosťou je ponúknuť ich investorom na prenájom alebo odkúpenie, následnú rekonštrukciu a ich adaptáciu na kvalitné ubytovacie, reštauračné, kultúrne a spoločenské zariadenia pri súčasnom rešpektovaní záujmov ochrany pamiatok a kultúrneho dedičstva. Zabezpečenie rozvoja mestského cestovného ruchu by malo byť predovšetkým úlohou mestských úradov vychádzajúc pritom z vlastných koncepcií rozvoja.

Zvyky, umenie, architektúra, dejiny, folklór a gastronómia sú prvky, ktoré budú hrať v budúcnosti na Slovensku veľmi dôležitú úlohu. Na zvýšenie konkurencieschopnosti Slovenska oproti susedným krajinám je dôležité vytipovať kľúčové národné (a regionálne) produkty cestovného ruchu, s ktorými bude návštevu krajiny (postupne aj jednotlivých regiónov) spájať každý zahraničný návštevník. V snahe zabezpečiť rozvoj regiónu a využitie prírodného a kultúrneho dedičstva, ale i využitie doteraz vybudovaných objektov a aktivít pre rozvoj cestovného ruchu bude potrebné, aby VÚC, mestá a obce v spolupráci so združeniami a podnikateľskými subjektami sústredili pozornosť na rozšírenie ponuky predovšetkým pobytových a poznávacích zájazdov. V rámci poznávacích zájazdov sa môže jednať napríklad o vytvorenie poznávacích produktov cestovného ruchu akým sú napr. historické a kultúrne cesty (trasy), pamiatky UNESCO, po stopách hradov a zámkov, jaskyniach, vínne cesty, apod.. V skupine pobytových zájazdov bude pre spestrenie pobytu vhodné realizovať ponukové poldenné alebo jednodenné poznávacie zájazdy s cieľom vyplniť voľný čas dovolenkárov (napr. v prípade nepriaznivého počasia pre hotelových hostí, klientov v kúpeľoch, atď.) napríklad formou prezentácie ľudových umeleckých remesiel spojenou s predajom (napr. predaj keramiky, skla, porcelánu, výšiviek, výrobkov umeleckých remesiel, atď.).

5. Vidiecky cestovný ruch a agroturistika

Vidiecky cestovný ruch a agroturistika na Slovensku sa stávajú relatívne novou formou cestovného ruchu hlavne v horských a podhorských oblastiach. Vidiecky cestovný ruch možno definovať ako využívanie voľného času na vidieku rôznymi rekreačnými činnosťami s možnosťou ubytovania v rodinách, vo vidieckych domoch alebo v účelových komerčných ubytovacích zariadeniach postavených v tomto prostredí. V zahraničí neustále narastá záujem o poznávanie života na vidieku, čo Slovensku dáva veľké šance na uplatnenie sa na medzinárodnom trhu vidieckej turistiky.

V súvislosti s potenciálom rozvoja cestovného ruchu v Novom Meste nad Váhom a uvažovanom regióne sú **pre riešené územie do budúcnosti relevantné odporúčania „národnej stratégie“ takmer v rámci všetkých uvedených foriem cestovného ruchu** (s výnimkou kúpeľného a zdravotného cestovného ruchu).

6.1.2 Koncepcia regionálneho rozvoja a cestovného ruchu pre programovacie obdobie 2007 – 2013 pre Trenčiansky samosprávny kraj

Strategický rámec rozvoja cestovného ruchu v Trenčianskom samosprávnom kraji obsahuje dokument **Koncepcia regionálneho rozvoja a cestovného ruchu pre programovacie obdobie 2007 – 2013**. Strategická vízia regionálneho rozvoja v kraji je definovaná ako „Zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja tak, aby rast HDP do roku 2013 dosiahol úroveň 55 % priemeru HDP na obyvateľa v krajinách EÚ 25“. V súvislosti s cestovným ruchom sa konkrétnejšie odporúčajú dve aktivity a sice: *rozvoj cezhraničnej a medzinárodnej regionálnej spolupráce a zabezpečenie vypracovania dokumentu Stratégia rozvoja cestovného ruchu v Trenčianskom samosprávnom kraji*.

Najnovším materiálom v súvislosti s rozvojom cestovného ruchu v kraji je materiál zverejnený v októbri 2007 na internetovej stránke Trenčianskeho samosprávneho kraja www.tsk.sk pod názvom **Hlavné ciele pri rozvoji trvalo udržateľného cestovného ruchu v Trenčianskom samosprávnom kraji na obdobie do roku 2013**. Tento definuje hlavné ciele a úlohy k dosiahnutiu týchto cieľov.

Hlavné ciele pri rozvoji trvalo udržateľného cestovného ruchu v TSK na obdobie do roku 2013 sú:

- *Chrániť, zhodnocovať a propagovať prírodné a kultúrne dedičstvo Trenčianskeho kraja.*
- *Zvyšovaním úrovne cestovného ruchu prispievať k zvyšovaniu kvality života a všeobecne kultúry obyvateľov kraja a k spokojnosti jeho návštevníkov.*

Na dosiahnutie týchto cieľov sú stanovené nasledujúce úlohy:

1. *Identifikovať možnosti a potreby cestovného ruchu v kraji. Rozvíjať destinačný manažment.* vytvárať, dopĺňať a skvalitňovať portfólio ponuky TSK
2. *Reklamné kampane*
propagovať región v rámci Slovenska a v rámci Európy, vydávanie propagačných materiálov, účasť na veľtrhoch cestovného ruchu, workshopoch, dodávanie informácií do systému NUTIS...
3. *Zabezpečiť dopravnú-turistickú značenie atraktivít kraja*
doplniť informačné tabule, značenie turistických trás na území kraja
4. *Vzdelávanie odborníkov pre cestovný ruch*
stály proces, spolupráca so vzdelávacími inštitúciami, agentúrami...
5. *Budovanie siete spolupracujúcich organizácií a partnerov*
spolupráca a komunikácia na celoslovenskej, regionálnej a miestnej úrovni: MH SR, SACR, ZMOS, obce a mestá kraja, médiá, Trenčianska Univerzita AD, školy, mikroregióny, OZ, podnikatelia, jednotlivci, spolupráca s partnermi zo zahraničia...
6. *Skvalitňovanie ubytovania*
zvýšenie kvality a kvantity ubytovacích zariadení, hotelov, penziónov, vybavenie kempingov, chát...
7. *Využívanie nových informačných technológií pri ponuke a distribúcii produktu,*
spolupráca s TIK-mi
8. *Systém centrálnej rezervácie ubytovania*
sledovať vývoj v súkromnom sektore
9. *Regenerácia sídel*
sledovať vývoj a rozširovanie možností z pohľadu cestovného ruchu, atraktívne objekty, parky, športoviská...
10. *Budovania a úprava komunikácií, parkovísk a sanitárnych zariadení*
v spolupráci s ďalšími odborními sledovať budovanie infraštruktúry a jej dopad na rozvoj cestovného ruchu
11. *Reštaurovanie, oprava a využívanie historických pamiatok*
budovy cirkevné a civilné, zrúcaniny, opevnenia, hrady, kaštiele, zámky, kúrie, pamätníky, sochy, fontány, domy známych osobností (mohyla M.R. Štefánika na Bradle, Múzeum Milana Rastislava Štefánika v Košariskách, Múzeum Ľudovíta Štúra a Alexandra Dubčeka v Uhrovci, Múzeum A.S. Puškina v Brodzanoch, Expozícia Ľudmily Podjavorinskej v Bzinciach pod Javorinou, mohyla na Jankovom vršku...)
12. *Organizovať a podporovať akcie*
ako festivaly, koncerty, divadelné predstavenia...
13. *Podpora letného turizmu*
kúpaliská, vodné nádrže, cyklotrasy, ZOO, náučné chodníky, ihriská, podmienky pre prímestský turizmus...

14. *Podpora kúpeľného a zdravotného turizmu*
troje kúpele: Bojnice, Trenčianske Teplice, Nimnica, wellness centrá
15. *Podpora zimného turizmu*
13 lyžiarskych stredísk, možnosti využívania zimných štadiónov...
16. *Podpora ekoturizmu, agroturizmu a vinneho turizmu*
chránené krajinné oblasti a územia európskeho významu: Manínska tiesňava, Kostecká tiesňava, Strážov, Ponitrie, Strážovské vrchy, Vtáčnik, Biele Karpaty, Malé Karpaty, Malá Fatra, Strážovská vrchovina, Rokoš, Nitrické vrchy, Kalnica, jaskyne, CHPV, NPP, NPR...; Agropenzión v Podkylave, Bojnický vínný dom v Bojniciach, Nitrianska kráľovská vínná cesta - severná vetva; hippocentrá...
17. *Podpora kultúrneho turizmu, podpora priemyselného turizmu*
spolupráca s múzeami, galériami, kultúrnymi strediskami; Hornonitriansky banský skanzen, baňa Cígeľ...
18. *Podpora folklóru, tradičných remeselných techník a výrobkov*
v spolupráci s osvetovými strediskami, múzeami, OZ, miestnymi umelcami...
19. *Podpora typickej regionálnej gastronómie*
vyhľadávať, odporúčať, propagovať kvalitné reštauračné zariadenia
20. *Spolupráca s partnerskými regiónmi*
najmä s krajinami, kde je podpora cestovného ruchu už zakotvená v zmluve o spolupráci: Zlínsky kraj, Istria, Pikardia
21. *Prieskum kraja*
súpis atraktivít v spolupráci s vysokými školami, regionálnymi agentúrami, správcami a majiteľmi jednotlivých zariadení
22. *Symbol kraja, logo*
podporovať imidž kraja, podporovať produkciu kvalitných suvenírov, spolupráca s výtvarníkmi, výrobcami umeleckých predmetov umeleckými školami, súťaže...
systematicky používať pre TSK označenie

6.2 SVETOVÉ TRENDY V CESTOVNOM RUCHU

Popri rešpektovaní odporúčaní rozvoja cestovného ruchu v súvislosti s existujúcimi a platnými rámcovými strategickými dokumentami bude nutné vnímať a brať do úvahy aj **svetové trendy v cestovnom ruchu**.

K najvýznamnejším z nich je možné zaradiť:

Demografické činitele

Počet dôchodcov sa zvyšuje. Seniori budú zdravší a budú disponovať vyššími príjmami ako v minulosti. Zo strany seniorského segmentu sa zvýši:

- dopyt po kvalite, vhodnosti a bezpečnosti
- dopyt po jednoduchšej doprave

- dopyt po relaxačných zariadeniach
- dopyt po produktoch cestovného ruchu pre jednotlivcov
- dopyt v mimosezónnych mesiacoch
- dopyt po luxuse

Zdravie

Zvyšovanie zdravotného povedomia nebude ovplyvňovať rozsah dopytu, bude mať však dosah na rozhodovacie procesy o destinácii a na spotrebiteľské správanie počas dovolenky.

Z aspektu zdravia sa potenciálni návštevníci budú rozhodovať nasledovne:

- destinácie známe ako menej zdravé budú oveľa viac odmietat' ako v minulosti
- dopyt po slnečných dovolenkách sa bude naďalej znižovať
- aktívnu dovolenku alebo rôzne aktivity počas dovolenky budú preferované oveľa viac ako v minulosti
- dopyt po produktoch wellness bude rásť vrátane dopytu po kúpeľoch a fitness.

Vzdelanie a vedomosti

Priemerná vzdelanostná úroveň sa zvyšuje, čo sa prejavuje v tendencii rastúcej orientácie dovolenky na umenie, kultúru a históriu vrátane vzdelávacích a duchovne bohatých dovoleniek.

- zvýši sa dopyt po špeciálnych produktoch
- v rámci balíka služieb sa zvýši počet produktov a prvkov, ktoré budú mať väzbu k umeniu, kultúre, histórii ako v organizovanom, tak aj individuálnom cestovnom ruchu
- zvýši sa potreba lepšej a kreatívnejšej komunikácie s informáciami
- zvýši sa dopyt po nových, relatívne neobjavených destináciách v strednej a východnej Európe

Čas dovolenky a oddychu

- zvýši sa potreba ponúkať dodatočné nízkonákladové produkty
- zvýši sa potreba pre ponuku relaxu
- skráti sa dĺžka hlavnej dovolenky na čoraz obľúbenejšie kratšie dovolenky

Skúsenosť s cestovaním

Enormne sa zvyšuje počet sofistikovaných zákazníkov. Návštevníci získavajú kritický pohľad na kvalitu a racionálne posudzujú vzťah cena-kvalita.

- destinácie, ktoré nepristúpia na akceptovateľné štandardy budú musieť dlhšie a intenzívnejšie presadzovať svoju pozíciu na trhu
- regióny s ponukou komplexnej, variabilnej a vyrovnanje koncepcie budú preferované a ich úlohou bude neustále zdokonaľovať destinačný manažment
- skúsení turisti budú čoraz viac kritickí k službám, ktoré nebú ničím výnimočné
- bude sa zvyšovať požiadavka na alternatívne možnosti prežitia dovolenky
- turista bude čoraz viac vyžadovať produkt, v ktorom sa môže stať jeho aktívnou súčasťou.

6.3 STRATÉGIA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU V RIEŠENOM ÚZEMÍ

Na základe výstupov analýz realizovaných v predchádzajúcich častiach štúdie a hlavných zásad strategického smerovania rozvoja cestovného ruchu na národnej a regionálnej úrovni, navrhuje nasledujúca časť odporúčania pre strategické smerovanie rozvoja cestovného ruchu v Novom Meste nad Váhom v s napojením na okolitý región.

Predstavená stratégia obsahuje definovanie jednotlivých **strategických oblastí, opatrení a jednotlivých aktivít**, ktorých realizáciou sa bude sledovať dosiahnutie stanovených **strategických cieľov**. Vzhľadom na skutočnosť, že na ceste k úspešnej destinácii cestovného ruchu (mesto a okolitý región) sa riešené územie v súčasnosti nachádza ešte len v **počiatočnej rozvojovej fáze**, kedy je nutné položiť základy spoločných koordinovaných aktivít a naštartovať rozvoj odvetvia ako celku, sa stratégia sa zameriava na **6 strategických oblastí**, ktoré poukazujú na najvážnejšie problémy cieľového miesta - Nové Mesto nad Váhom a okolie a zároveň navrhujú riešenia nosných otázok budúceho koordinovaného rozvoja cestovného ruchu. Stratégia z tohto pohľadu rieši nielen problematiku „koordinovaného rozvoja cestovného ruchu na miestnej a regionálnej úrovni“, „mikroinfraštruktúry cestovného ruchu“ alebo „marketingu cestovného ruchu“, ale aj problematiku „podnikateľského sektora“, „ľudských zdrojov a domáceho obyvateľstva“ a „cezhraničnej spolupráce“.

STRATEGICKÁ OBLASŤ 1:

KOORDINOVANÝ ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU NA MIESTNEJ A REGIONÁLNEJ ÚROVNI

CIEĽ

Aktívna činnosť mesta Nové Mesto nad Váhom na trhu cestovného ruchu (v spolupráci s okolitým regiónom)

ZDÔVODNENIE A PRÍNOS

Napriek skutočnosti, že lokalita Nového Mesta nad Váhom disponuje veľmi zaujímavým nielen historickým, ale aj prírodným potenciálom pre rozvoj cestovného, nevyužíva tieto danosti v dostatočnej a konkurencieschopnej miere. V rámci širšieho regionálneho ponímania sú popri areáli Zelená voda silnejšími turistickými magnetmi napr. Beckov, Čachtice, Stará Turá alebo Myjava. Tieto a ďalšie významné lokality regiónu okolo Nového Mesta sa však častokrát navzájom vnímajú ako konkurencia. Rozvoj cestovného ruchu sa tak stáva živelný a nekoordinovaný, územie navyiac navonok nevystupuje ako jednotný celok. Vychádzajúc z nedostatočnej marketingovej propagácie destinácie Slovenska (ako celku, ako aj jednotlivých turistických regiónov), je do budúcnosti pre tak malé lokality, akými je napr. aj Nové Mesto nad Váhom alebo jednotlivé mestá a obce okolitého regiónu (okresu Nové Mesto nad Váhom) samostatne sa presadiť na trhu takmer nemožné.

Realizáciou navrhovaných opatrení a aktivít získa región zručnosti vo formovaní jednotného turistického celku, zabráni duplicitě vynakladania finančných prostriedkov na rovnaké (podobné aktivity) a strácaniu sa synergického efektu.

Vzhľadom na dlhodobý celoslovenský problém zakladania a fungovania (regionálnych) združení cestovného ruchu v súvislosti s absenciou zákona o predmetných združeniach od zriadenia regionálneho Združenia pre lokalitu Nového Mesta a okolitého regiónu upúšťame. Oficiálnu spoluprácu regionálnych aktérov navrhujeme preto (zatiaľ) riešiť nižšie uvedenými aktivitami.

OPATRENIE č. 1

Definovanie postavenia a významu cestovného ruchu v Novom Meste nad Váhom

AKTIVITY

- ✓ spoločné pracovné stretnutia aktérov cestovného ruchu v meste (zástupcovia mesta, poskytovatelia služieb, potenciálni investori v oblasti miestneho turizmu) za účelom definovania významu cestovného ruchu pre mesto (Nové Mesto) a všeobecného záujmu o jeho dlhodobý rozvoj
- ✓ zosúladenie rozvojových zámerov zástupcov Mestského úradu a Strednej združenej školy obchodu a služieb do spoločne zabezpečovaných aktivít (napr. TIK)
- ✓ definovanie rozsahu novej pomoci Strednej združenej školy pri rozvoji cestovného ruchu v meste a okolitom regióne
- ✓ zosúladenie rozvojových zámerov zástupcov Mestského úradu a investičnej skupiny v areáli Zelená voda
- ✓ definovanie rozsahu novej pomoci zo strany investora v areáli Zelená voda pri rozvoji cestovného ruchu v meste a okolitom regióne

ČASOVÝ HORIZONT 2007 - 2008

REALIZÁCIE CIEĽA	
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA
zástupcovia Nového Mesta nad Váhom miestni poskytovatelia služieb investičná skupina v areáli Zelená voda/ ďalší investori Stredná združená škola obchodu a služieb	zdroje mesta
OPATRENIE č. 2	Vypracovanie záväznej, spoločnej stratégie rozvoja cestovného ruchu pre región (Nové Mesto nad Váhom a min. partnerské obce okresu Nové Mesto nad Váhom, príp. okresu Myjava)
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ✓ spoločné pracovné stretnutia zástupcov miest a obcí a aktérov cestovného ruchu z regiónu za účelom stanovenia spoločných postupov rozvoja cestovného ruchu do budúcnosti ✓ spracovanie záväzného dokumentu Spoločná stratégia rozvoja cestovného ruchu pre vymedzené územie
ČASOVÝ HORIZONT	2007 – 2008
REALIZÁCIE CIEĽA	
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA
zástupcovia Nového Mesta nad Váhom zástupcovia uvažovaných miest a obcí „regiónu“ regionálni aktéri cestovného ruchu	štrukturálne fondy EÚ, príp. iné mechanizmy získania nenávratného finančného príspevku (NFP) vlastné zdroje zainteresovaných miest a obcí
OPATRENIE č. 3	Zastrešenie činnosti regiónu na trhu prostredníctvom oficiálneho zástupcu – regionálneho manažéra pre cestovný ruch
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ✓ oslovenie Strednej združenej školy obchodu a služieb, príp. vysokých škôl a univerzít v rámci Slovenska so žiadosťou o akvizíciu úspešného absolventa na pozíciu „Regionálny manažér cestovného ruchu“ pre región, s predbežne pracovným názvom „Nové Mesto nad Váhom a okolie“ (so zameraním aj na spoločné aktivity v rámci cezhraničnej spolupráce) ✓ získanie finančných zdrojov na financovanie mzdy regionálneho manažéra ✓ spracovanie projektovej žiadosti o získanie nenávratného finančného príspevku za účelom zamestnania regionálneho manažéra a financovanie jeho aktivít
ČASOVÝ HORIZONT	2007 – 2008
REALIZÁCIE CIEĽA	
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA
zástupcovia uvažovaných miest a obcí „regiónu“ Stredná združená škola obchodu a služieb vysoké školy	štrukturálne fondy EÚ, príp. iné mechanizmy získania NFP vlastné zdroje uvažovaných miest a obcí regiónu

OPATRENIE č. 4	TIK v Novom Meste nad Váhom ako oficiálny TIK spolupracujúceho regiónu			
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ✓ spoločné rokovania zástupcov mesta Nového Mesta nad Váhom, zástupcov miest a obcí okolitého regiónu o pôsobnosti uvažovaného TIK-u v Novom Meste nad Váhom pre územie celého regiónu ✓ spracovanie modelu fungovania TIK-u (zriaďovateľ, zabezpečenie prevádzky, financovanie, umiestnenie...) 			
ČASOVÝ HORIZONT	2007 – 2008			
REALIZÁCIE CIEĽA				
REALIZÁTORI/PARTNERI	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> zástupcovia Nového Mesta nad Váhom ďalšie uvažované mestá a obce „regiónu“ regionálny manažér cestovného ruchu jednotliví poskytovatelia služieb cestovného ruchu v regióne Stredná združená škola obchodu a služieb </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> ZDROJE FINANCOVANIA štrukturálne fondy EÚ, príp. iné mechanizmy získania NFP vlastné zdroje uvažovaných miest a obcí regiónu, vrátane Nového Mesta nad Váhom sponzoring – investor/ investori (v oblasti cestovného ruchu v meste a regióne) </td> </tr> </table>		zástupcovia Nového Mesta nad Váhom ďalšie uvažované mestá a obce „regiónu“ regionálny manažér cestovného ruchu jednotliví poskytovatelia služieb cestovného ruchu v regióne Stredná združená škola obchodu a služieb	ZDROJE FINANCOVANIA štrukturálne fondy EÚ, príp. iné mechanizmy získania NFP vlastné zdroje uvažovaných miest a obcí regiónu, vrátane Nového Mesta nad Váhom sponzoring – investor/ investori (v oblasti cestovného ruchu v meste a regióne)
zástupcovia Nového Mesta nad Váhom ďalšie uvažované mestá a obce „regiónu“ regionálny manažér cestovného ruchu jednotliví poskytovatelia služieb cestovného ruchu v regióne Stredná združená škola obchodu a služieb	ZDROJE FINANCOVANIA štrukturálne fondy EÚ, príp. iné mechanizmy získania NFP vlastné zdroje uvažovaných miest a obcí regiónu, vrátane Nového Mesta nad Váhom sponzoring – investor/ investori (v oblasti cestovného ruchu v meste a regióne)			

STRATEGICKÁ OBLASŤ 2:

MARKETING CESTOVNÉHO RUCHU

CIEĽ

Strategická a koordinovaná realizácia spoločných marketingových aktivít regiónu

**ZDÔVODNENIE
A PRÍNOS**

Strategická oblasť Marketing cestovného ruchu by mala predstavovať ďalšiu fázu spoločného rozvoja Nového Mesta nad Váhom a okolitého regiónu v oblasti cestovného ruchu. Vzhľadom na súčasný stav ich rozvoja budú výstupy jednotlivých aktivít slúžiť jednak ako zdroj informácií pre analýzu územia v rámci tvorby spoločnej stratégie, jednak ako hlavný zdroj určovania regionálnych trendov a tendencií rozvoja cestovného ruchu a definovania cieľových skupín (hlavných trhových segmentov). V súlade s navrhovanou spoločnou regionálnou stratégiou (pozri strategická oblasť 1) vzniknú navyše komplexné, doteraz absentujúce, balíky služieb a spoločné propagačné materiály celého uvažovaného územia.

Vychádzajúc z analytickej časti štúdie, prioritne podporovanými formami cestovného ruchu v regióne v budúcnosti by mali byť kultúrno-poznávací, športovo-rekreačný a vidiecky cestovný ruch. Vo všetkých formách je možné navyše uplatniť cezhraničnú spoluprácu. V rámci kultúrno-poznávacieho turizmu odporúčame využiť tvorbu tematických produktov - t.z. popri napr. štandardnej prehliadke historického jadra mesta, ktorú môže poskytnúť napr. Nové Mesto, aj prehliadky, okružné trasy a pod. so zameraním na určité historické obdobia. V prípade uvažovaného regiónu je silnou historickou tematikou napr. obdobie SNP, národnooslobodzovacie obdobie, obdobie výstavby opevnení na Uhorských hraniciach (hrady), do úvahy však pripadajú aj ďalšie. Práve v tejto oblasti má región vzhľadom na svoje bohaté a rozmanité historické korene potenciál profilovať sa na slovenskom trhu jedinečnými, „historickými“ produktami.

OPATRENIE č. 1

Realizácia prieskumu trhu

AKTIVITY

- ✓ pravidelné zisťovanie a vyhodnocovanie potrieb a želaní, spokojnosti, motívu návštevy domácich a zahraničných návštevníkov, trendov na trhu regionálneho cestovného ruchu (osobitné postavenie môže nadobúdať areál Zelenej vody a Nového Mesta)
- ✓ organizovanie školení a kurzov pre regionálnych aktérov cestovného ruchu so zameraním na sprostredkovávanie zistených výsledkov prieskumu trhu a zároveň prispôbených požiadavkám poskytovateľov služieb cestovného ruchu v súvislosti s marketingovými aktivitami

ČASOVÝ HORIZONT
REALIZÁCIE CIEĽA 2008 – 2013

REALIZÁTORI/PARTNERI

mesto Nové Mesto nad Váhom
ďalšie uvažované mestá a obce „regiónu“
spoločný regionálny TIK
regionálny manažér cestovného ruchu
jednotliví poskytovatelia služieb cestovného ruchu v regióne
Stredná združená škola obchodu a služieb

ZDROJE FINANCOVANIA

štrukturálne fondy E, príp. iné mechanizmy
získania NFP
vlastné zdroje uvažovaných miest a obcí
regiónu vrátane Nového Mesta,
vlastné zdroje spoločného regionálneho
TIK-u

		sponzoring – investor/ investori (v oblasti cestovného ruchu, aj mimo odvetvia)
OPATRENIE č. 2	Pravidelná pasportizácia infraštruktúry cestovného ruchu v regióne	
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pravidelné zisťovanie počtu, štruktúry, kategórie, kapacity a vybavenosti ubytovacích a stravovacích zariadení (supraštruktúra cestovného ruchu) v regióne ✓ pravidelné zisťovanie počtu, štruktúry, štandardu a kapacity športovo-rekreačných zariadení (infraštruktúra cestovného ruchu) v regióne ✓ pravidelná sumarizácia organizovaných podujatí v regióne 	
ČASOVÝ HORIZONT	2008 – 2013	
REALIZÁCIE CIEĽA		
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA	
mesto Nové Mesto nad Váhom	štrukturálne fondy EÚ, príp. iné	
ďalšie uvažované mestá a obce „regiónu“	mechanizmy získania NFP	
spoločný regionálny TIK	vlastné zdroje uvažovaných miest a obcí	
regionálny manažér cestovného ruchu	regiónu vrátane Nového Mesta	
jednotliví poskytovatelia služieb cestovného ruchu v regióne	vlastné zdroje spoločného regionálneho	
Stredná združená škola obchodu a služieb	TIK-u	
OPATRENIE č.3	Tvorba spoločných balíkov služieb (produktu) pre návštevníkov	
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ✓ spracovanie koncepcie tvorby spoločných, komplexných regionálnych produktov cestovného ruchu s maximálnym využitím regionálneho potenciálu (pre rozvoj turizmu) ✓ reálna tvorba produktov a komplexných balíkov služieb 	
ČASOVÝ HORIZONT	2008 – 2013	
REALIZÁCIE CIEĽA		
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA	
mesto Nové Mesto nad Váhom	štrukturálne fondy EÚ, príp. iné	
ďalšie uvažované mestá a obce „regiónu“	mechanizmy získania NFP	
spoločný regionálny TIK	vlastné zdroje uvažovaných miest a obcí	
regionálny manažér cestovného ruchu	regiónu vrátane Nového Mesta	
jednotliví poskytovatelia služieb cestovného ruchu v regióne	vlastné zdroje spoločného regionálneho	
	TIK-u	
	sponzoring – regionálny investor/ investori (v oblasti cestovného ruchu, aj mimo odvetvia)	

OPATRENIE č.4		Vydávanie spoločných propagačných materiálov	
AKTIVITY		<ul style="list-style-type: none"> ✓ spracovanie podrobného, spoločného, komplexného propagačného materiálu o cestovnom ruchu regiónu (charakteristika regiónu, prehľad a popis turistických atrakcií, mapy, kontakt na poskytovateľov služieb...) ✓ spracovanie spoločného, komplexného katalógu poskytovateľov ubytovacích, stravovacích a doplnkových služieb v regióne 	
ČASOVÝ HORIZONT	2008 – 2013		
REALIZÁCIE CIEĽA			
REALIZÁTORI/PARTNERI		ZDROJE FINANCOVANIA	
mesto Nové Mesto nad Váhom		štrukturálne fondy EÚ, príp. iné	
ďalšie uvažované mestá a obce „regiónu“		mechanizmy získania NFP	
spoločný regionálny TIK		vlastné zdroje uvažovaných miest a obcí regiónu vrátane Nového Mesta	
regionálny manažér cestovného ruchu		vlastné zdroje spoločného regionálneho TIK-u	
jednotliví poskytovatelia služieb cestovného ruchu v regióne		vlastné zdroje jednotlivých poskytovateľov služieb cestovného ruchu v regióne	
Stredná združená škola obchodu a služieb		sponzoring – regionálny investor/ investori (v oblasti cestovného ruchu, aj mimo odvetvia)	

Strategická oblasť 3:

PODNIKATEĽSKÝ SEKTOR

CIEĽ

Rozvoj a zvýšenie kvality podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu

ZDÔVODNENIE
PRÍNOS

Odvetvie cestovného ruchu sa vyznačuje vysokým podielom živej práce. Preto základom prosperity jeho rozvoja je kvalifikovaná, výkonná a zodpovedná pracovná sila. V záujme zvýšenia profesionality a dosiahnutia súhry všetkých aktérov cestovného ruchu na úrovni Nového Mesta nad Váhom a okolitého regiónu bude potrebné pripraviť prezentáciu koncepčných materiálov pre cestovný ruch, objasniť význam a ciele opatrení so zvláštnym zreteľom na aktivity, ktoré si vyžadujú partnerstvo subjektov cestovného ruchu a pochopenie obyvateľov. Zároveň, v záujme znižovania nezamestnanosti a využívania existujúceho ľudského potenciálu v území, bude možné vzbudiť záujem predovšetkým regionálnych ľudových remeselníkov o poskytovanie služieb v oblasti cestovného ruchu.

Očakávaným prínosom realizácie cieľa bude zvýšenie zainteresovanosti aktérov cestovného ruchu na rozvoji cestovného ruchu v regióne, zlepšenie vzťahu medzi domácim obyvateľstvom a návštevníkmi. Zároveň zatraktívnenie ponuky doplnkových služieb, hlavne v oblasti zážitkového cestovného ruchu a predaja suvenírov v podobe typických regionálnych výrobkov.

OPATRENIE č. 1

Zvýšenie informovanosti aktérov cestovného ruchu o smerovaní rozvoja cestovného ruchu v regióne do budúcnosti

AKTIVITY

- ✓ predstavenie schválených strategických dokumentov pre oblasť cestovného ruchu pre región všetkým regionálnym aktérom cestovného ruchu (napr. odporúčaná spoločná regionálna stratégia, koncepcia tvorby spoločných produktov a pod.)
- ✓ organizovanie pravidelných stretnutí s poskytovateľmi služieb cestovného ruchu za účelom ich informovania o aktuálnej situácii v rozvoji cestovného ruchu v regióne, operatívnych plánoch a najbližších zásadných opatreniach v odvetví, rovnako za účelom vyzývania zainteresovaných k spolupráci (marketing, budovanie infraštruktúry...)

ČASOVÝ HORIZONT

2008 – 2013

REALIZÁCIE CIEĽA

REALIZÁTORI/PARTNERI

ZDROJE FINANCOVANIA

mesto Nové Mesto nad Váhom

ďalšie uvažované mestá a obce „regiónu“

spoločný regionálny TIK

regionálny manažér cestovného ruchu

jednotliví poskytovatelia služieb cestovného ruchu v regióne

Stredná združená škola obchodu a služieb

vlastné zdroje uvažovaných miest a obcí regiónu

vrátane Nového Mesta

sponzoring – regionálny investor/ investori (v oblasti cestovného ruchu)

OPATRENIE č. 2	Vzbudenie záujmu (neaktívnych) regionálnych ľudových remeselníkov o poskytovanie doplnkových služieb pre účastníkov cestovného ruchu	
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ✓ informovanie neaktívnych, príp. málo aktívnych regionálnych ľudových remeselníkov o možnosti participovať na rozvoji cestovného ruchu, zvyšovaní ich vlastných príjmov a možnosti zamestnania ✓ zabezpečenie vzdelávania pre uvedenú cieľovú skupinu so zameraním na základné znalosti obchodovania, marketingu a poskytovanie doplnkových služieb cestovného ruchu ✓ zriadenie regionálnej remeselnej dielne ako centra výroby ľudovo-umeleckých výrobkov a ich predaja 	
ČASOVÝ HORIZONT	2008 – 2009	
REALIZÁCIE CIEĽA		
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA	
mesto Nové Mesto nad Váhom ďalšie uvažované mestá a obce „regiónu“ spoločný regionálny TIK regionálny manažér cestovného ruchu Stredná združená škola obchodu a služieb regionálni ľudoví remeselníci	štrukturálne fondy EÚ, príp. iné mechanizmy získania NFP vlastné zdroje uvažovaných miest a obcí regiónu vrátane Nového Mesta	

STRATEGICKÁ OBLASŤ 4:

MIKROINFRAŠTRUKTÚRA CESTOVNÉHO RUCHU

CIEĽ

Skvalitnenie a rozšírenie sekundárnej ponuky v regióne

**ZDŮVODNENIE
A PRÍNOS**

Vzhľadom na skutočnosť, že Nové Mesto nad Váhom ako aj jednotlivé obce okolitého regiónu si všeobecnú infraštruktúru riešia nezávisle od rozvoja cestovného ruchu, vynecháme ju v rámci plánovaných aktivít v rámci sekundárnej ponuky a zameriame sa na nedostatočný priestorový turistický informačný systém pre jednotlivé zariadenia a atraktivity cestovného ruchu v regióne. Súčasný stav informačných tabúľ je nevyhovujúci, nositeľmi informácií v regióne je v prevažnej miere len TIK v Starej Turej, príp. aktívnejšie zariadenia cestovného ruchu.

Očakávaným prínosom realizácie cieľa bude jednotné a koncepčné priestorové značenie územia a vizuálna podpora príslušnosti regionálnych obcí k spoločnému turistickému, zatiaľ neoficiálnemu „regiónu“.

OPATRENIE č. 1

Osadenie jednotného priestorového informačného systému v v Novom Meste nad Váhom a regióne

AKTIVITY

- ✓ osadenie informačnej tabule so súborným označením a popisom turistických atraktivít Nového Mesta a okolitého regiónu v Novom Meste nad Váhom min. na dvoch miestach – v centre mesta a areáli Zelenej vody
- ✓ spracovanie koncepcie jednotného značenia turistických atrakcií a všeobecnej infraštruktúry pre potreby cestovného ruchu v regióne
- ✓ tvorba a osadenie informačných tabúľ označujúcich turistické atrakcie v regióne

**ČASOVÝ HORIZONT
REALIZÁCIE CIEĽA** 2008

REALIZÁTORI/PARTNERI

mesto Nové Mesto nad Váhom
ďalšie uvažované mestá a obce „regiónu“
spoločný regionálny TIK
TIK Stará Turá
regionálny manažér cestovného ruchu
Stredná združená škola obchodu a služieb
Úrad Trenčianskeho samosprávneho kraja

ZDROJE FINANCOVANIA

štrukturálne fondy EÚ
vlastné zdroje uvažovaných miest a obcí
regiónu vrátane Nového Mesta
sponzoríng – regionálny investor/ investori (v oblasti cestovného ruchu, aj mimo odvetvia)

STRATEGICKÁ OBLASŤ 5:

ĽUDSKÉ ZDROJE A DOMÁCE OBYVATEĽSTVO

CIEĽ

Zvyšovanie profesionality zamestnancov cestovného ruchu a vzdelávanie miestnych obyvateľov

**ZDÔVODNENIE
PRÍNOS**

A

V rámci budúceho rozvoja cestovného ruchu v meste a okolitom regióne nebudú účastníkmi nových aktivít len podnikatelia a verejná správa, ale aj obyvatelia v rôznych úlohách: ako pracovná sila, budúci podnikateľ, zamestnanec, sused alebo ako pozorovateľ. Úlohou zástupcov riešeného územia nebude len podpora regionálneho podnikateľského potenciálu, ale aj vplyvanie na prípravu a rozvoj pracovnej sily, vyvíjanie iniciatívy na verejnú kontrolu kvality poskytovaných služieb, pôsobenie na udržiavanie miestnej identity, tradícií, kultúrneho a estetického prostredia. Bude potrebné navonok odkomunikovať, aké pozitíva má pobyt návštevníka pre mesto a región a zároveň podporovať vytváranie pozitívneho vzťahu domácich k hosťom.

Prínos realizácie cieľa vidíme predovšetkým vo zvýšení kvality ľudského kapitálu a vo vytvorení atraktívnych podmienok trávenia voľného času priamo v Novom Meste, ale aj uvažovanom regióne.

OPATRENIE č. 1

Príprava budúcich zamestnancov podnikov cestovného ruchu pre potreby praxe v meste a regióne

AKTIVITY

- ✓ tvorba databázy voľných praktikantských miest v podnikoch cestovného ruchu v Novom Meste a okolitom regióne, jej pravidelná aktualizácia
- ✓ zasielanie databázy na Strednú združenú školu obchodu a služieb v Novom Meste a partnerské vzdelávacie inštitúcie (vysoké školy)
- ✓ poskytovanie pracovných príležitostí budúcim absolventom ešte počas štúdií za účelom ich neskoršieho získavania pre svoje potreby a podpory vytvárania pozitívneho vzťahu k regiónu

ČASOVÝ HORIZONT

2008 – 2013

REALIZÁCIE CIEĽA

REALIZÁTORI/PARTNERI

ZDROJE FINANCOVANIA

jednotliví poskytovatelia služieb cestovného ruchu v regióne

mesto Nové Mesto nad Váhom

ďalšie uvažované mestá a obce „regiónu“

spoločný regionálny TIK

regionálny manažér cestovného ruchu

Stredná združená škola obchodu a služieb regionálni

vysoké školy so zameraním na oblasť cestovného

ruchu, regionálneho rozvoja a kultúry

budúci absolventi odborov špecializovaných na

oblasť cestovného ruchu a príbuzných odborov

vlastné zdroje uvažovaných miest a obcí regiónu

vrátane Nového Mesta

vlastné zdroje poskytovateľov služieb

OPATRENIE č. 2

Príprava miestneho a regionálneho obyvateľstva na rozvoj cestovného ruchu v meste a regióne

AKTIVITY

- ✓ pravidelné informovanie miestneho a regionálneho obyvateľstva o vplyve cestovného ruchu na územie

ČASOVÝ HORIZONT 2008 – 2013
REALIZÁCIE CIEĽA

REALIZÁTORI/PARTNERI

ZDROJE FINANCOVANIA

jednotliví poskytovatelia služieb cestovného ruchu v
regióne
mesto Nové Mesto nad Váhom
ďalšie uvažované mestá a obce „regiónu“
spoločný regionálny TIK
regionálny manažér cestovného ruchu
Stredná združená škola obchodu a služieb regionálni
odborné vzdelávacie inštitúcie pre oblasť
cestovného ruchu

štrukturálne fondy EÚ
vlastné zdroje uvažovaných miest a obcí regiónu
vrátane Nového Mesta
sponzoring – regionálny investor/ investori (v oblasti
cestovného ruchu)

Strategická oblasť 6:

CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA

CIEĽ **Koordinácia spoločných turistických cezhraničných aktivít**

Cezhraničná, slovensko-česká, spolupráca v oblasti cestovného ruchu je pre Nové Mesto nad Váhom aj obce v jeho okolí vysoko aktuálna. Viacerí aktéri cezhraničia spoločné projekty už realizovali, medzi nimi aj Nové Mesto, viaceré konkrétne projekty sú avizované do budúcnosti. Ich potenciálnym finančným zdrojom by mali byť zdroje z programu cezhraničnej spolupráce INTERREG IIIA SR-ČR. Treba však upozorniť na skutočnosť, že tieto zdroje sú obmedzené, že okrem ich podpory financovanie projektu vyžaduje aj finančnú spoluúčasť žiadateľa a že následná refundácia prostriedkov trvá dlhšie ako je deklarované obdobie.

ZDÔVODNENIE A PRÍNOS

Navrhovanými opatreniami preto sledujeme cieľ, ktorým je dlhodobá koordinácia spoločných turistických cezhraničných aktivít. Ich realizáciou by sa malo zabrániť „živelnému“ plánovaniu a realizovaniu cezhraničných projektov, pomôcť definovať slabé miesta cezhraničia pre turistov, pomôcť jednotlivým žiadateľom vopred naplánovať finančný manažment projektu a podporiť výmenu know-how v oblasti cestovného ruchu. Predovšetkým jeho transfer z českej strany na slovenskú vzhľadom na značne pokročilejšie štádium rozvoja cestovného ruchu v Českej republike v porovnaní so Slovenskom.

OPATRENIE č. 1 **Tvorba zásobníka cezhraničných projektov cestovného ruchu**

- AKTIVITY**
- ✓ organizovanie pravidelných workshopov za účasti slovenských a českých aktérov cestovného ruchu z pohraničného územia zasahujúceho do uvažovaného regiónu za účelom definovania a plánovania spoločných cezhraničných aktivít v oblasti cestovného ruchu
  - ✓ tvorba databázy partnerov z českej a slovenskej strany podľa záujmu o konkrétne zameranie projektu (napr. mikroinfraštruktúra, vzdelávanie, kultúra...), jej pravidelná aktualizácia
  - ✓ tvorba zásobníka cezhraničných projektov cestovného ruchu, jeho pravidelná aktualizácia

ČASOVÝ HORIZONT 2008 – 2013
REALIZÁCIE CIEĽA

REALIZÁTORI/PARTNERI

mesto Nové Mesto nad Váhom
 ďalšie uvažované mestá a obce „regiónu“
 spoločný regionálny TIK
 Stredná združená škola obchodu a služieb
 regionálny manažér cestovného ruchu
 jednotliví poskytovatelia služieb cestovného ruchu v regióne
 českí partneri

ZDROJE FINANCOVANIA

finančné zdroje z programu cezhraničnej spolupráce INTERREG IIIA SR-ČR
 vlastné zdroje uvažovaných miest a obcí regiónu vrátane Nového Mesta

OPATRENIE č. 2	Spoločné slovensko-poľské vzdelávacie stretnutie pre oblasť cestovného ruchu	
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ✓ príprava spoločného vzdelávacieho podujatia za účasti slovenských ako aj českých aktérov cestovného ruchu za účelom výmeny know-how pri riešení aktuálnych problémov rozvoja cestovného ruchu ✓ realizácia podujatia 	
ČASOVÝ HORIZONT	2008 – 2013	
REALIZÁCIE CIEĽA		
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA	
mesto Nové Mesto nad Váhom	finančné zdroje z programu cezhraničnej spolupráce	
ďalšie uvažované mestá a obce „regiónu“	INTERREG IIIA SR-ČR	
spoločný regionálny TIK	vlastné zdroje uvažovaných miest a obcí regiónu	
regionálny manažér cestovného ruchu	vrátane Nového Mesta	
jednotliví poskytovatelia služieb cestovného ruchu v regióne		
Stredná združená škola obchodu a služieb		
českí partneri		

6.4 STRATÉGIE K DOSIAHNUTIU CIEĽOV

Za účelom dosiahnutia vyššie uvedených cieľov odporúčame realizovať jednotlivé stratégie alebo kombináciu nasledovných piatich rozvojových stratégií. Stratégie vychádzajú z orientácie na existujúce zdroje (turistický potenciál Nového Mesta nad Váhom a okolitého regiónu) a orientácie na potreby trhu (analýza trendov v oblasti cestovného ruchu).

Uvedené stratégie odporúčame uplatniť predovšetkým vo vzťahu k tvorbe produktu (balíkom služieb) a síce, vzhľadom na neobyčajne bohatý a zaujímavý kultúrno-historický potenciál mesta ako aj regiónu, predovšetkým pri tvorbe jedinečných produktov v oblasti kultúrno-poznávacieho cestovného ruchu.

Inovačná stratégia je jeden z hlavných pilierov každej turistickej rozvojovej stratégie. Jej úlohou je zabezpečiť odlišenie sa od konkurencie a permanentné lákanie hostí vďaka novým, inovatívnym ponukám. V rámci vývoja produktov musia vzniknúť nové témy a produkty. Pre danú lokalitu musia byť produkty špecifické, čím môžu zároveň prispievať k dlhodobému rozvoju cestovného ruchu v regióne. Z nosných lokálnych a regionálnych tém by mali vzniknúť inovatívne zámery.

Prostredníctvom autentickej a inscenovania, ako aj jasného tematického zamerania vo všetkých ponukách by sa mala dosiahnuť profilácia (mesta/ regiónu). **Stratégia profilácie** umožňuje jednoznačné pozicionovanie sa na trhu a budovanie pozitívneho profilu, ktorý by vnímali aj hostia. Zároveň je nutné, aby bola zostavená ponuka tak atraktívna, aby ju hostia nielen vnímali, ale po nej aj túžili. Profiláciu možno dosiahnuť napr. prostredníctvom:

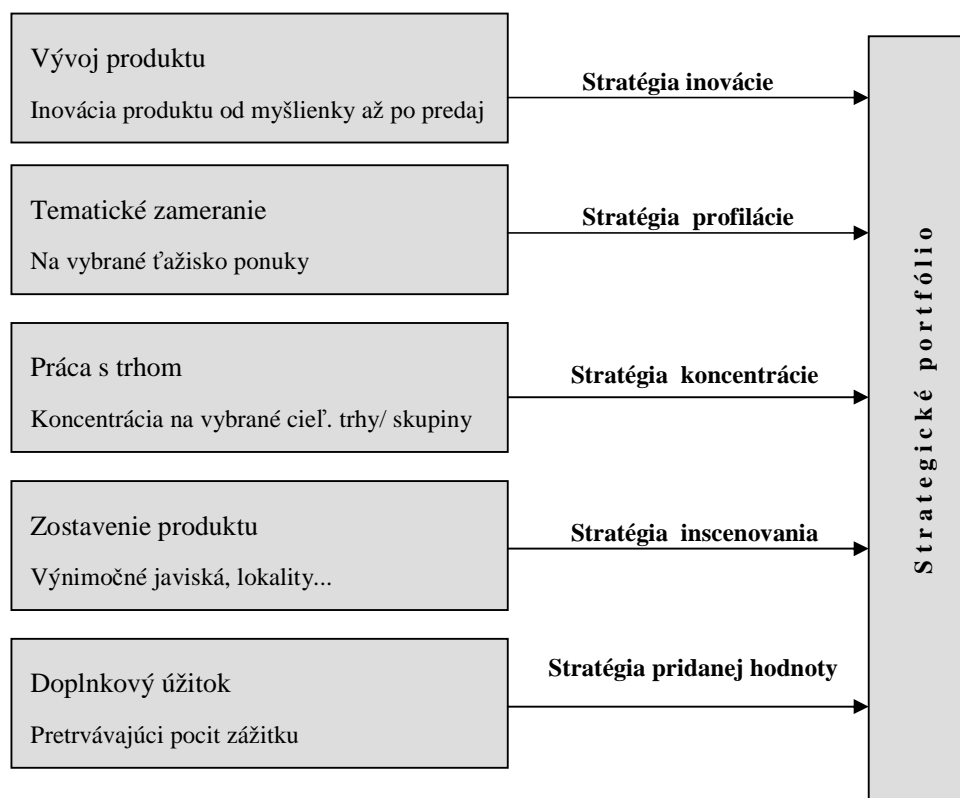
- **tematizácie:** intenzívna propagácia obmedzeného počtu jasne definovaných a na trhu žiadaných tém (napr. stredovek a hrady, SNP, národno buditeľské obdobie...)
- **personalizácie:** propagácia historických osobností (napr. Ludmila Podjavorinská, Alžbeta Bábthoryová, Anička Jurkovičová...),
- **limitovania:** vedomé obmedzenie ponuky. Pri zodpovedajúcej atraktívnosti sa časovo obmedzený produkt stane silne žiadaným (napr. výstavy v Galérii Petra Matejku, sezónne výstavy na hradných zručaninách...).

Stratégiu koncentrácie je možné využiť napr. pri využívaní obmedzených zdrojov v rámci marketingu. Vďaka koncentrácii na vybrané cieľové trhy a určité cieľové skupiny sa dá rozpočet na komunikáciu optimálne využiť a rovnako je možné optimálne prispôbiť ponuku cieľovým skupinám.

Pod **stratégiou inscenovania** sa rozumie tvorba produktu, ktorá vytvára neobyčajne zinscenované „miesta“ medzi ľuďmi, kultúrou a históriou. Tieto „javiská“ je možné nájsť rovnako na úrovni jednotlivých projektov, ako aj na úrovni stredísk či destinácií cestovného ruchu.

Stratégia pridanej hodnoty (Added value Strategie) je definovaná prostredníctvom efektov dlhodobého charakteru súvisiacich s pobytom návštevníka v meste/ regióne. V tejto súvislosti zohráva najväčší význam kvalita zážitku návštevníka. Význam slova „Zážitok“ je možné zaradiť medzi významy „senzácia“ a „skúsenosť“ a definuje sa na základe pocitov, ktoré sú v jedincovi vyvolávané niečím vonkajším. Tieto pocity aktivujú všetky zmyslové orgány a majú pretrvávajúcu spomienkovú hodnotu. Dobrá kultúrno-turistická ponuka teda vyvoláva tieto pocity, ak podnietila pozitívny zážitok.

Obrázok č. 14 - Stratégie k dosiahnutiu cieľov

Zdroj: vlastné spracovanie

6.5 FINANCOVANIE ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU V BUDÚCNOSTI

Ťažisko rozvoja cestovného ruchu a tvorby produktov zostane aj v budúcnosti v regiónoch Slovenska. Rozhodujúca úloha pri rozvoji a tvorbe produktov cestovného ruchu bude aj naďalej prislúchať miestnym a regionálnym združeniam a podnikateľským subjektom.

Pre nasledujúce obdobie budú najvýznamnejším nástrojom finančnej podpory aktivít cestovného ruchu štrukturálne fondy EÚ.

V predchádzajúcom programovom období 2004-2006 bola podpora na Slovensku zameraná na výstavbu nových zariadení pre cestovný ruch, na rekonštrukciu a modernizáciu existujúcich zariadení cestovného ruchu, ako aj na rekonštrukciu a modernizáciu kultúrno-historických a prírodných objektov pre účely cestovného ruchu na území celej Slovenskej republiky. Touto pomocou sa podarilo vybudovať alebo zrekonštruovať predovšetkým ubytovacie zariadenia, stravovacie zariadenia, objekty kultúrneho a historického dedičstva a prírodného potenciálu využívané na účely cestovného ruchu, zariadenia a polyfunkčné objekty kúpeľníctva a zariadenia na prezentáciu kultúrnych aktivít. Zabudlo sa však na ich prepojenie a ponuku komplexnejších služieb. Dosiahla sa síce vybudovanosť hotelových a reštauračných

zariadení, rast ich kvality, ale ich kapacita je využitá len na 30 %, bez komplexných balíkov ponukových služieb pre rôzne druhy počasia podľa ročných období.

V **novom programovom období 2007-2013** bude preto potrebné zamerať pozornosť na využitie prírodného, kultúrneho a doteraz vybudovaného potenciálu pre rozvoj udržateľného cestovného ruchu, s cieľom financovať najmä budovanie komplexných stredísk a zariadení cestovného ruchu s vyššou pridanou hodnotou. Zároveň sa bude podporovať prezentácia slovenského cestovného ruchu doma i v zahraničí, vrátane rozvoja a naplňania Národného jednotného informačného systému cestovného ruchu. Tak ako uvádza nový dokument „Stratégia rozvoja cestovného ruchu SR do roku 2013“ aj do budúcnosti zostanú ťažiskovými oblasťami podpory slovenského cestovného ruchu kultúrno-poznávací (mestský a kultúrny) cestovný ruch, kúpeľný a zdravotný cestovný ruch, zimný cestovný ruch, letná horská, vodná a vidiecka turistika. Rozdiel oproti predchádzajúcemu obdobiu (2004-2006) by mal byť tak **v podpore komplexných služieb cestovného ruchu s celoročným využitím spojených s predajom, prostredníctvom nových inovátnych služieb s vyššou pridanou hodnotou**. Napríklad využitie minerálnych a geotermálnych prameňov pre rozvoj letnej a zimnej turistiky s komplexnými službami pre zákazníka, vytváranie rekreačných centier s možnosťami kultúrnych a poznávacích zájazdov spojených s predajom slovenských výrobkov. Rovnako by sa možnosťami získania nenávratných finančných prostriedkov mali motivovať podnikateľské subjekty k tvorbe produktov a nových atrakcií a rozvíjať doplnkové služby na vyplnenie voľného času dovolenkárov.

Národný strategický referenčný rámec Slovenska, ako základný strategický dokument na využívanie **štrukturálnych fondov aj v cestovnom ruchu** v plánovacom období rokov 2007 - 2013, predpokladá jeho podporu predovšetkým v rámci **Regionálneho operačného programu** (podpora aktivít verejnej správy) a **Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast** (podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu). Možnosti predstavujú ale aj operačné programy, ktorých riadiacimi jednotkami sú iné rezorty, napr. poľnohospodárstvo, v rámci ktorého významný strategický dokument aj pre podporu cestovného ruchu, predovšetkým vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky, predstavuje **Program rozvoja vidieka 2007-2013**. Rovnako ako v predchádzajúcom období, aj v nasledujúcom období bude cezhraničné aktivity podporovať program cezhraničnej spolupráce - INTERREG. V prípade spolupráce medzi slovenskou a českou stranou INTERREG IIIA SR-ČR.

V „spolupracujúcom“ regióne bude preto potrebné dôsledne dbať na koordináciu pri výbere projektov tak, aby sa dosahoval synergický efekt investícií.

---

7 ZÁVER

Dokument „**Stratégia rozvoja cestovného ruchu v Novom Meste nad Váhom s napojením na okolitý región**“ je strednodobý dokument s časovým horizontom na roky 2007-2013. Dokument bol spracovaný ako podporný dokument pre stanovenie hlavných rozvojových oblastí v rámci odvetvia cestovného ruchu v riešenom území, ktorého ťažiskom je lokalita mesta Nové Mesto nad Váhom.

Vychádzajúc z nedostatočnej dlhodobej marketingovej propagácie destinácie Slovenska ako celku, ako aj jednotlivých turistických regiónov, nielen na zahraničnom, ale aj domácom trhu, bude však do budúcnosti pre tak malé lokality, akou je napr. aj Nové Mesto nad Váhom alebo jednotlivé mestá a obce okolitého regiónu (okresu Nové Mesto nad Váhom, príp. okresu Myjava) samostatne sa presadiť na trhu takmer nemožné. V tejto súvislosti sme do stratégie zaradili aj „pridružené“ územie okresu Nové Mesto nad Váhom a časť okresu Myjava. V budúcnosti by takto uvažovaný región mohol vytvoriť samostatný turistický región s vlastným profilom.

Vychádzajúc z analytickej časti štúdie, priorityne podporovanými formami cestovného ruchu v uvažovanom regióne v budúcnosti by mali byť kultúrno-poznávací, športovo-rekreačný a vidiecky cestovný ruch. Vo všetkých formách je možné navyše uplatniť cezhraničnú spoluprácu. Popri rozvoji športovo-rekreačného a vidieckeho cestovného ruchu má región veľký potenciál vytvoriť si svoju „jedinečnosť“ na trhu využitím, zatiaľ dostatočne neobjaveného, bohatého kultúrno-historického potenciálu. Správna tvorba produktov v tejto oblasti a ich optimálna kombinácia s už existujúcimi formami cestovného ruchu môže navyše regiónu zabezpečiť jeho celoročné využitie.